کرونا حکایه‌لری ـ ۲

کابل، پروان، کاپیسا، پنجشیر، بغلان، قندوز، بدخشان و بلخ حکایه‌لری

اۋز کۆلنکه‌سی آرتیدن کېتگن آدم

خالده تحسین

محمد حسن تۆلقین ترجمه‌سی

ACKU

ACKU

اۋز کۆلنکه‌سی آرتیدن کېتگن آدم | خالده تحسین

نشر سیره‌سی: ۴۴۵

Factual Stories on COVID-19

The Man Who Gone After His Shadow

Khaleda Tahseen

... یازووچی پرده‌نی بیر تامانگه تارته‌دی. و دېره‌زه‌نی آچه دی. بلاک نینک باغبانی کوزنینگ شفقتسیز موسومی درختلردن یپرگه تۆککن سریغ یپراغلرینی سوپوره‌دی. یازووچی نینگ کۆزی وڔه‌کی نینگ ایپی درخت نینگ قوروبقالگن شاخچه‌لریدهایلینیب قالگن وڔه‌ک نی شاخچه لر آره سیدن چیقریب آلیش اوچون سعی و حرکت قیله‌دیگن اون-اۋن ایکی یاشر باله گه کۆزی توشه دی. شاخلری قوروب قالگن یاپ یالانغاخ اکاسی درختینی کوزه‌تیش یازووچی کۆنگلینی حسرتگه تۆلدیره‌دی.

بهارنی اېسله‌یدی. ثور آییده آپّاق گللرگه تۆلیب قیامت برپا قیلگن کونلرین اېسیگه توشیب: «اخ اخ، هردایم اوشبو گلل هییدی نینگ عاشقی اېدیم. بو انه و بو دېره‌زه‌نی فقط بو گللر نینگ ایفاری اوچون یخشی کۆره من دېدی.» ...

توانا

برنامه‌ای برای نشر کتاب، ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی و توسعه‌ی کتابخانه‌ها در افغانستان

ACKU Box Library Extension

ISBN 978-9-9366622-1-6

اۋز كۆلنكەسى آرتيدن كېتگن آدم

كرونا حكايەلرى

اۉز کۉلنکه‌سی آرتیدن کېتگن آدم

کرونا حکایه‌لری

خالده تحسین

کابل، ۱۴۰۱

اۉز کۉلنکه‌سی آرتیدن کېتگن آدم

کرونا حکایه‌لری

خالده تحسین

ایدیتور: محمد عالم کوهکن

ترجمان: محمد حسن تۉلقین

اېدیتور و ادبی کوزه‌تووچی: کاوه جبران

رسم چیزووچی: زینب رضایی

گرافیک: عمران یوسفی

بېتلرنی ترتیبگه سالووچی: محمد کاظم کاظمی

ناشر: کابل بیلیم یورتیده‌گی افغانستان معلومات مرکزی

برنامه مسوولی: کاظم‌حمیدی‌رسا

نشریات کمیته‌سی: عبدالوحیدوفا، رشمی دانگل، فیض محمدنایاب

نشر سیره‌سی: ۴۴۵

شابک: ۶ - ۲۱ - ۶۶۲ - ۹۹۳۶ - ۹۷۸

نشر ییلی: ۱۴۰۱ قویاش ییلی

موضوعلر رویخطی

اۋقووچی بیلن سۋزلشوو ۷
اۋز کۋلنکه‌سی آرتیدن کېتگن آدم ۱۱
بلال کمپی ۲۹
دکاندار عزیز عمکی ۴۱
کرونا داریسی‌نینگ کاشفی ۵۱
کېکسه طبیب ۶۷
آق چاپان کییگنلر ۷۹
توت بیره‌می ۹۱
سینگن توشلر ۱۰۳
دنیا اۋیینچاقلری ۱۱۳
قۋرقینچلی توشلر ۱۲۳
آنه نینگ بۋش اۋرنی ۱۳۳
آدمی‌لیک اۋلمه‌گن ۱۴۳
کتاب جادوسی ۱۵۳
آنه مکتبی ۱۶۵

اۉقووچی بیلن سۉزلشوو

ایریـــم حادثه‌لر فقط تأریخی واقعه‌لر بۉلمه‌گنـــی اوچون اولرنی یازیش و ثبـــت اېتیش بیلن تأریخ یازیب بۉلمه‌یدی. اوشـــبو واقعه‌لر تأریخ اوچون بیر منبع بۉلیب بیلـــه‌دی. بیراق، ینگی روزگار اوچون مهم بیر نقطه اۉله‌راق تأریخ یۉنه‌لیشینی اۉزگرتیره‌دی. و بو آره‌ده انسان نینگ تأریخ بۉییچه بیلیمی اۉزگچه کیفیت گه اېگه بۉله‌دی.

کرونا پندیمی‌سی هم انه شو حادثه‌لردن سنه‌له‌دی. بو آفت، فقط یۉقمه بیر کسل‌لیک نینگ کوتیلمه‌گن سرعت بیلن ترقلیشیدن عبارت اېمس اېدی. بلکه، دنیا اقتصادی نینگ چۉکیشی، ایشسیزلیک نینگ کېنگ پیمانه‌ده قولاچ یاییشی، جهان ساغلیقنی سقلش تیزیمی نینگ طالبلرگه جواب بېرمه‌گنی و همه‌دن مهم‌راغی ییگیرمه بیرینچی عصر انسانی نینگ ناچارلیگینی نمایان قیلدی.

اۉز تخیلی اساســیده دنیا بیلیملرینی بوتونله‌ی اېگلّه‌گنی گه ایشـــانگن انســـان، آســـانگینه اۉزیدن بیر نېچه میلیون برابر کیچیک بۉلگن موجوددن

اۉزینی اسره‌ش اوچون اونینگ برابریده قلقان قۉل‌له‌دی ـ یو، کوچسیزلیگیینی کۉرســـتدی. انه شو باعث، کرونا ویروس نینگ ترقلیشی شونچه که، یوقمه بیر کسللیک ترقلیشی بۉلیب گینه قالمه‌ی. انسانیت تأریخی نینگ ینگی بیر باسقیچی هم ایدی. اوشبو باســقیچ خاطره لرینی تأریخ نینگ حافظه‌سیده ســقلش یکه تأریخ عهده‌ســیدن چیقه آله‌دیگن ایش ایمس البته. چونکه، تأریخ روایتلر اساسیده شکللنه‌دی و فقط ییریک واقعه‌لرنی روایت قیله‌دی. کیچیک حادثــه لرگه دقت قیلمه‌یــدی. همده اجتماعی بیــر فاجعه نینگ ایگین ـ چیگینی، شونینگدېک اوشبو فاجعه نینگ زمینه‌سینی اۉرگنمه‌یدی. بو یېرده ادبیات میدانگه کېله‌دی. واقعه‌لرگه دقت بیلن قره‌یدی. و هر تامانینی اېپچیللیک بیلــن عکس اېتدیره‌دی. تخیل بیلن یوغیریب نهایتده بشــریت خاطره سیگه تاپشیره‌دی.

شــونینگ اوچون بوتون دنیانی فتح اېتگن کرونا کبی عالمگیر بیر فاجعه خاطره‌لری‌نی فقط رســمی و نارســمی تأریخ آرقلی ایمــس بلکه، ادبیات واسطه‌ســیده هم کېلگوســی اولادگه اۉتکزیش کېره‌ک ایدی. اوشبو فاجعه خاطره‌لــری منگو قالیشــی اوچون ادبیــات تأریخگه کــۉره کۉپراق حصه قۉشیشی لازم.

حیات نینگ ایریم ساحه‌لریده انسانی تجربه‌لرنی سقلب قالیشنی اۉزی نینگ مهم وظیفه‌لریدن دېب بیلگن افغانستان معلومات مرکزی (ACKU) کرونا شرایطیده پیشــقدملیک قیلیب اوشبو ساحه‌ده انســانلر تجربه‌لرینی قیداېتیش بۉییچه فعالیتلرنی باشقریش اۉز بۉینیگه آلدی.

قۉلینگیزده‌گی کتاب انه‌شــو مقصد اوچون عملگه آشــیریلگن سعی و حرکتلر نتیجه سی دیر. بو کتاب افغانستان وطنداشلری نینگ تیریک قالیش

اوچون عملگه آشـیرگن مجادله‌لری، کرونا ویروسـگه قرشی آلیب بارگن کوره‌شـلری، قهرمانلیکلری، جسارتلری، شکسـتلری و مؤفقیتلری عکس اېتدیریلگن حکایه‌لر تۆپلمی دیر. اوشبو حکایه‌لر قهرمانلری افغانستان کبی قشاق و قالاق بیر مملکتده یشب کوره‌شگنلر.

اوشبو کتاب یازیلیشی تۆغریسیده قیسقه معلومات.

کرونا ویروس ترقلیشـی نینگ بیرینچی تۆلقینی سـۆنگیده، افغانستان معلومات مرکـزی کرونا گه قرشـی مجالـه بۆییچـه تجربه‌لرنی تۆپلش لایحه‌سـینی توزدی. افغانسـتان نینگ آلتی فرضی زونیدن کروناگه قرشی عملگه آشیریلگن کوره‌ش نینگ بشـری تجربه‌لرینی ییغیش باره‌سیده قرار قبول قیلیندی. بو آلتی زون کابل، شـمال، جنوب، شـرق، غرب و مرکزی منطقه لرنی اۋز ایچیگه آلردی. دسـتلب محلـی همکارلریمیز معلومات و حیاتـی تجربه‌لرنـی اهالی بیلن صحبتلـر اۋتکزیش آرقلـی تۆپله‌دیلر. کېین اوشـبو معلوماتلر نظارتچی گروه تامانیدن تېکشیریلیب یازووچیلرگه تاپشـیریلدی. یازووچیلر اېسـه بیر و یا هم بیر نېچـه تجربه‌نی بیته حکایه ده عکـس اېتدیردیلر. دېمک، اوشـبو تۆپلم حکایه‌لری واقعیتلر اساسـیده یازیلگن. واقعه‌لر حیاتده یوز بېرگن حادثه‌لردن عبارت. یازووچیلر اوشـبو حکایه‌لرده فقط حکایه فضاسینی یره‌تیشگه اورینگنلر.

حکایه‌لرنی یازیشـده امکان قدر واقعه لر یـوز بېرگن یېرلرده‌گی محلی فرهنگلر نینگ توسـی و تاتی سـقلب قالینگن. بولر آدملرنینگ آتیدن آلیب جایلر، کییملر، آزیق ـ آوق، اۋسیملیکلر .... نی اۋز ایچیگه آله‌دی.

یازووچیلریمیز اوشـبو حکایـه لرنی فارس، پشـتو و اۋزبېک تیللریده یازگنلـر. کېین هر بیر تیلده یازیلگن حکایه‌لر باشـقه ایکـی تیلگه ترجمه

قیلینگن.

نتیجه‌ده اوشــبو حکایه‌لر آلتی دفتر قالبیده مســتقل اثرلر شکلیده نشر اېتلیدی. قۉلینگیزده‌گی کتاب اولردن بیری دیر.

کابل بیلیم یورتیده‌گی
افغانستان معلومات مرکزی

اۋز کۋلنکه‌سی آرتیدن کېتگن آدم

یازووچـــی، پرده‌نی بیر تامانگه تارتیب و دېره‌زه‌نـــی آچه‌دی. بلاک باغبانی بو ناســـپاس فصلده یېرگه تۆکیلیب توشـــگن ســـریق برگلرنی سوپورماقده دیـــر. یازووچی اۋن یاکه اۋن ایکّی یاشـــلی باله‌که‌ی نینگ کاغذپران ایپینی اوشـــلب، اکاس درختی نینگ قوروق یاله‌لریـــده اۋره‌لیب قالگن کاغذپران ایپینی تارتیب آلیشگه حرکت قیله‌یاتگنیگه کۋزی توشه‌دی.

یلنغاچ و قوریب قالگن اکاس درختنی کۋریش، یازووچی نینگ قلبینی افســـوس بیلن تۆلدیره‌دی. بهارنی اېسله‌تووچی، ثور آیی کونلری آپاق گللر خوشـــه‌لری بیلن قاپلنگن بو درخت قیامتنی قائیم قیلیب تورگن. یازووچی هیجان و امیدسیزلیک بیلن دېدی:

«اخ اخ، هر دایم بو گللر هیدی نینگ عاشقی بۆلیب کېلگن‌من. بو اتاق و بو پنجره‌نی فقط منه شو گللرنینگ ایسی اوچون سېویب یخشی کۋره‌من»

کۋچـــه‌ده پوقانه‌ســـاتووچی آدم نینگ سېســـی اونـــی حاضرگی کونگه قَیتره‌دی. گلابی و آپاق رنگلی پوقانه‌لر غنچه‌سینی کۋریش یازووچی نینگ کۋزلریگه سېوگی النگه‌سی بغیشله‌یدی.

«پوقانەنی شـــوق و هیجان بیلن ســـاتیب آلگن پیتلریمیز بۆلگن ایدی، قۆلیمیزدن چیقیـــب هواگه كۆتریلیـــب كېتگن كېزلـــری یورەگیمیز بوتون حســـرتگه تۆلیب و كۆزیمیز ایلگونچه شـــمال اویانـــدن بو یانگه - بو یاندن اویانگه آلیب كېته یاتگن پوقانەنـــی كېچیک بیر نقطەگه ایلەنیب قالگونچه هواده كوزەتیب بارردیک.»

یازووچی، قۆللرینی بېلیگه اوشلب اتاق نینگ دیواریده تیەنیب تورەدی. او، اوازق ییللردن بېری مكروریان‌ده منه شـــو اویده یالغیز اۆزی یشەیدی. چمەســـی ییگیرمه ییلدن بو یان یکّه و یالغیـــز دیر. یالغیزلیک هیچ بیر پیت اونی منه شو سۆنگگی ایکّی ـ اوچ آی سېنگری جبر بېرمەگن:

«کونی کېلیب دنیا بوندەی بیر تقدیرگه روپه ره بۆلیشـــینی هیچ کیم هم اۆیله آلمس ایدی، کرونا ناملی بوندەی بیر آفت بوتون دنیا آدملرینی بوندەی بیر بیچاره و حیران حالتگه کېلتیریب قۆییشنی بیرارته هم اۆیلرمیدی؟»

ایکّی - اوچ آیدن بېری یازووچی یکّه و یالغیز بو اوییده یشەیدی و اۆزی نینگ ایتیشـــیچه، او ابشـــیک تویلیک نینگ قماغیـــده، او بې‌اختیار اویدن تشقریده توریشی، حتی اېنگ یقین دۆستلری و اۆرتاقلرینی کۆرمسلیگیگه مجبور بۆلگن ایدی.

اونینگ لبلریده غمگین کولیمسیرەش مجسم. او دنیا و ایش و کوچلریگه پیچیرلەدی و سېکین - سېکین خیرگاهی قیلەباشلەدی:

«تیر خطاست زنگی»

کوزگی شـــماللر اونینگ سویک ایلیگیگچه یېتیشـــیلەیاتگنینی و اونی بېزاوته قیلەیاتگنینی حس قیلەدی او. دېرەزەنی باغلب بیته - بیته آدیم کۆتریب کتابخانەسی تامان جۆنەیدی.

قیزیقووچن کۆزلـــری جرەقیلیب کېتەدی ـ یو، میز اوســـتیده قۆییلگن

عینکلرینی کۉزیگه قۉییب میز اوستیده تیتکیله‌نیب یاتگن قاغذلرگه اۉتکیر دید بیلن قره‌یدی. الماریده تېریلگن کتابلری تامان ینه باره‌دی و چاپ قیلگن اۉن تۉرت‌ته کتابینی کۉریب، هیجانلیگی و قووانچی نېچه برابر آشه‌دی.

سایه‌ســینی تَرک اېتگن آدم نینگ حکایه‌ســیناملی کتابینی کۉریش، اونی ینه ـ ده هیجانلنتیره‌دی و او هم غمگین هم قووانچلی آوازده:

«تورموش، عجایب بیــر اۉیین دیر، عجایب بیــر اۉیین! نهایت برچه اېرککلرنینگ ســایه‌لری تَــرک اوی اېته‌دیلــر، نهایت برچــه اېرککلرنینگ سایه‌لری اوی تَرک اېته‌دیلر.»

چوقور اۉیگــه باتیب کۉزلیکلرینی پیشانه‌ســیدن پســراققه کېلتیریب بورونی نینگ اوســتیگه قۉیه‌دی. کۉزلیک نینگ شیشــه‌لری اوستینی تۉزان قاپله‌گندېک احســاس قیله‌دی. تیل تگیده قریلیکنی ســۉکه‌دی و سېکین - سېکین خیرگاهی اېته‌دی:

«پیری رسید و فصل جوانی دگر گذشت...»

او احمد ظاهر اســمینی کتّه اشــتیاق بیلن تیلگه آلیب بلند ـ بلند آواز چیقریب کویله‌یدی: «ای غرقه باد کشتی عمری که روز و شب...»

هیجان بیلن:

«ظاهرجان، ظاهرجان!»

یاشــلیگیده احمد ظاهردن جــوده کۉپ خاطره‌لری بارلیگی اېســیگه توشــه‌دی و اونینگ سېسینی یخشــی کۉرردی. شــهدای صالحین بارگن پیتلریــده غبار و محمودینی زیارت قیلــردی، اونینگ مرقدی تامان هم بیر بار بــاش اورردی و حتی بعضی وقتلر یریم کېچه‌لر بیر قطار یاشــلر بیلن بیرگه‌لیکده بو محلگه کېتردی.»

جیده درختلری آستیده‌گی ایلانلر اونگه اوشبو حکایه نینگ توزیلیشی و

باشقه یورتدن کېلگن ایلانلر یاقیشینی اېسله‌یدیلر. بلند بلند ایته‌دی:

«بویوک هندوستان، بویوک هندوستان و سیرلی هندوستان!»

بو اونینــگ خیاللریــدن چیقه‌دی و ینــه کتابلری نینگ تماشاســیگه اولگوره‌دی. مییه‌سیدن اۉق کبی اۉتکیر تویغو اۉتیب کېته‌دی:

«آه آه، بو کتابلرنینگ اوستیگه کۉپ محنت تارتگنمن!»

تاووشی خوشلیکدن تیتیره‌یدی:

«یۉق، یۉق مېن عمریمنی بېهوده اۉتکزمه‌دیم، یخشــی فایده کۉردیم و امکانیتدن فایده‌لندیم."

بو کتابلر اوســتیگه کېچه و کوندوز ایشله‌گنینی اېسله‌یدی، باشقه نېچه کتابنــی اۉقیگن و کۉپ تحقیقلرنی بجرگن، اېنگ تاریخی محللرگه ســفر قیلگن و محل آدملری بیلن یقیندن کۉریشیب اولرنینگ قصه‌لرینی قولاغی بیلن اېشیتگن دیر.

کۉزی گلنار و آیینه‌گه توشه‌دی، اشتیاقی آشیب کتاب نینگ آرقه تامانینی قۉلی بیلن سیلب و هیجانللنب دېدی:

« آه آه، مېن اېنگ عجایب کتابلریمدن بیریگه دوچ کېلدیم. های های، بو هندوستانلیکلرده هم عجایب فلسفه و افسانه‌لر موجود!

« تۉغریســی هم زر قدرینی زرگر بیلــه‌دی، مېن زرگر اېمس من؛ بیراق زریاب هاهاها رزیاب!»

یازووچی، بېلینی کتابلرنینگ الماریسگه تینتیریب توره‌دی و سویکلریده آغیریق احساس قیله‌دی، انچه وقتلردن بیری آیاق آغریغی یازووچینی بیر آز اذیت اېته‌دی. آلدینلر اېشیتگن گپلردن بیری اونینگ خَیالیگه کېله‌دی:

«شصت و شکست!» (:آلتمیش قالمیش»)

بــو ایتیلگــن و اېشــیتیلگن گپ‌گــه کولــه‌دی، کولــه‌دی و کوله‌دی.

چیرقیره‌گندېک قیلیب بقیریب یوباره‌دی:

«مېن بختلیمن، بختلی! یاشیم یېتمیش آلتیدن هم آشگن، لېکن، هنوز هم تنمده ساغلام علقیم بار، ینه کوله‌دی هاهاهاهاها.»

کتاب و شـــیخ‌نی کۉریش بیلن دېدی...، یازووچی کولیمســـیره‌یدی؛ چونکه او بیرینچی مرته داستایت اصطلاحسینی داستانی ادبیاتگه کیریتیب ایشلتگن دیر:

«بو اصطلاحنی اۉزیم تاپیب توزه‌تدیـــم و بیرینچی بار هم اونی اۉزیم ایشـــلتدیم. مېنگه قرشی بۉلگن کیشـــیلر، ینه هم ایته‌من نیمه فرق اېته‌دی، قرمه قرشی فکرلر بۉلیشی جوده یخشی دیر؛ لېکن دنیا و نظریه‌لری همه‌سی هم قرمه قرشی فکرلر اوستیده استوار اېمس می؟»

آدملر و حیوانلر تامانیدن برپا اېتیله دېگن قۉزغآلان، بو کتابنی کۉریش یازووچی نینگ آنگی و قلبیـــده عجایب حس و خیالی تویغولرنی وجودگه کېلتیره‌دی:

«آخ بو قۉزغلان قنچه‌لیک حقیقی دیر، واقعن اوشـــبو رومانده یوره‌گیم بیچاره یازووچیگه کۉیینه‌دی. داســـتانلریمیزده ذهنیمیزگه کېلگن نرسه‌لرنی توزه‌تگنیمیز اوچون، تۉغریسی داستانلریمیزنینگ بوتون شخصیتلری واقعن بیر کونی کېلســـه‌لر و بیزلرنینگ اېته‌گیمیزنی اوشـــله‌یدېگن بۉلسه‌لر اونده حالیمیز زار، زار بۉله‌دی. یۉقات بو فکرلر آدمنی بیخی دیوانه قیله‌دی.»

شـــو آنده قۉلی بیر مجله‌گه تېگه‌دی و اونی قۉلیگه آله‌دی. مجله نینگ بیر قســـمی اونینگ تانیشتیریش اوچون اختاصلشتیریلگن، اونده یازووچی نینگ اصلی توغیلگن جایی غزنی دیر، اما کابل نینگ رکاخانه‌ســـیده دنیاگه کېلگن. یازووچی مقاله نینگ اوشبو قِسمینی اۉقیاتگنده کوله‌دی.

« مېنینگ اساسي توغیلگن جاییم غزنی دېب دایم یازه‌دیلر هر دایم. اما

مېن کابل نینگ ریکاخانه منطقه‌سیده توغیلگنمن. مېنینگ توغیلگن جاییم کابل دیر، کابل دیر.»

یازووچی، غرورله‌نیب قیچقیریب یوباردی:

لېکن انسان قه‌یېردن ایکن‌لیگی و قه‌یېرده توغیلگن لیگی نیمه فرق قیله‌دی، بیزلر کیم میز و قه‌یېردن لیگیمیز هیچ هم ایمس! هاهاهاها بو دنیا، اما اۋزی قه‌یېرده، هیچ قه‌یېرده، هیچ قه‌یېرده!»

اختیارسیز ییغلب یوباره‌دی و خیام نینگ روحیگه درود اۋقیب یوباره‌دی:

«اوشبو بویوک حکیم نینگ مقدس روحیگه درودلر بۋلسین! او قنچه‌لیک تۋغری ایتگن، لعبتکانیم و فلک لعبت‌باز، ما لعبتکانیم و فلک لعبت‌باز، ما لعبتکانیم و فلک لعبت‌باز.» («بیز قۋغیرچاغلر میز و فلک قۋغیرچاغ باز، بیز قۋغیرچاغلر میز و فلک قۋغیرچاغ باز، بیز قۋغیرچاغلر میز و فلک قۋغیرچاغ باز»)

یېنگی نینگ کېینی بیلن کۋز یاشلرینی اریتیب و دېدی:

«دنیاده همه نرسه معناسیز و کولگیلی بۋلسین ـ ینه، معناسی کولگیلی بۋلمه‌سین، معناسی و کولگیلی بۋلمه‌سین.»

یازووچی اۋزینی تۋغریلب، مغرورلیکنی کۋرسه‌ته‌دیگن لبلریگه تبسم مجسملنه‌دی. تۋستدن سیماسی نینگ حالتی اۋزگره‌دی و حسرت بیلن دېدی:

« قنی اېندی بو حیات مېنگه آزراق وقت بېرسه!»

تکمیل قیلینمه‌گن کتابلرینی بیر باز زنیت حسابلب چیقه‌دی:

ارستاطالیس و آلمه، قری دایه رازلری، و تانگده اویغانه‌دیگن جناب اویغانه، بدخشانلیک عیال. آخ بو داستانلرنی بیتتیریشیم کېره‌ک. بیتتیریشیم

کېره‌ک، کېره‌ک کېره‌ک.

بیر دقیقه‌ده، اجین یوزی ینه‌ده توشــکونلیککه توشیب، یوره‌گی نامعلوم قیغوگه باته‌دی. یازووچی امیدسیزدن قیچقیریب یوباره‌دی:

«هلی اېرته، هلی اېرته دیر، بیتتیریلمه‌گن ایشلریمنی بیتتیریشیم کېره‌ک و سۉنگ کېتسم.»

ایکّی - اوچ آیــدن بېری یازووچی فقط کتابلری بیلن یشــه‌یدی، نه بیر جایگه کېته‌دی و نه هم بیراونی اۉز یانیگه قبول قیله‌دی؛ کرونا آفتی اونی هم قۉرقیتگن. او شونده‌ی بیر یاشده که احتمال کرونا ویروس اۉزی اوچون هم جوده کۉپ خوفلی اېکنینی بیله‌دی.

یالغوزلیــک و خلوت اونــی جوده کــۉپ زېریکتیریــب یوبارگن. او تلویزیونده بیرگه ایشــله‌گن همکارلری بیلن بۉلگن کونلرینی ســاغینه‌دی. بعضاً او اۉزی نینگ نشــریاتی نینگ اوشــبو اتاقلی یازووچیگه چېکســیز احترامی طفیلــی اونینگ آتیگه قۉیگــن یاش رومان‌نویســنی چقیره‌دی، بعضیده دۉستلری اونینگ احوالینی آلیب اونگه قۉنغیراق قیله‌دیلر.

او بعضیده اۉزینی تسکینلش اوچون ایته‌دی:

«اچیّقلیک نینگ واقعیتی منه شــو یالغیزلیک دیر. انسان دنیاگه یالغیز کېله‌دی. او یالغیز یشــه‌یدی و یالغیز اۉله‌دی. باشــقه همه‌گینه‌سی افسانه و یالغان دیر. برچه‌گینه‌ســی یلغان و افســانه‌دیر... یلغــان دیر... یلغان! بو فضانینگ بوتون اطرافی یالغیزلیک دیر. شمالده، یالغیزلیک دیر، جنوب‌ده، یالغیزلیک دیر. مشرق و مغرب‌ده، همه جایده یالغیزلیک دیر. بو یالغیزلیک اوشبو فضانینگ اۉزی کبی چېک سیز دیر، بارلیق فضاسی کبی.»

***

اېرته‌ســی کونی او اۉزینی ضعیف، یوره‌گی اوخشــیگن و قتّیق باش آغریغ

حس قیله‌دی. او یاشلردن بیریگه جان آغریق داری‌سی کېلتیریب بېریشنی ایته‌دی. یازووچی نینگ ساغلیق احوالی یامانلشه‌دی، دوستلر و همکارلری تشویشگه توشه‌دیلر و کوید۱۹ تستی اوچون اونی شفاخانه‌گه آلیب باره‌دیلر. کرونا تست نینگ نتیجه‌سی منفی چیقه‌دی، یازووچی نینگ بوتون دوست و مخلصلری خوش بۋله‌دیلر، یریم عصر حکایه‌لری، سۋز اروغینی اېککن بو کېکسه آدم اوچون دعا قیله‌دیلر. ینه بیر بار احوالی یامانلشه‌دی، دوستلری ایکّینچی مرته اونی کرونانی انیقلاووچی شفاخانه‌گه آلیب باره‌دیلر، ینه هم کرونا تست نتیجه‌سی منفی چیقه‌دی، یازووچی نینگ کسللیگی نیمه و نېگه او ساغلمس‌لیگی اوچون بوتون اۋرتاقلری حیرتده قاله‌دیلر.

اونینگ مخلصلری اۋزلرینی سوو و الاوگه تشلب نهایت یازووچینی امریکالیک حربیلرنینگ مخصوص شفاخانه‌سی بۋلمیش بگرامده‌گی شفاخانه‌گه آلیب باره‌دیلر. او یېرده داکترلر اوشبو یازووچی بوندن ۱۹ کون آلدین کرونا کسللیگیگه یولیققن‌لیگی انیقلنگنینی ایته‌دیلر.

بو خبرنی اېشیب، یازووچی نینگ دۋستلری سېسکینیب یوباره‌دی. کۋز یاشلری و یوره‌کری قیغوگه تۋله، اولر اۋز یورتلری نینگ معنوي سرمایه‌سی یۋقالیب باره‌یاتگنینی کۋریشه‌دیلر.

منوچهر فرادیس، و بیر نېچه‌ته یاش اۋرتاقلری کېچه و کوندوز دېمه‌ی استادنینگ یانیده بۋله‌دیلر. اېرته‌لب، مینگ بیر تشویش بیلن ادبیات نینگ اوشبو بویوک و شانلی چۋقّیسی باشی و یوزیگه قره‌یدی و اونینگ سۋنگگی بار ایتگن سۋزلری اېسیگه کېله‌دی:

«تنگری تعالی آدمنی قریتمه‌سین، قریتگن حالده هم، یالغیز اېتمه‌سین.»

استادی یالغیز بۋلمسلیگیگه قره‌مسدن، پرویز شمال، سېنگلیسی نینگ اېری، یازووچی و باشقه نېچه‌ته دوستلری هر دایم اونینگ احوالینی آلیب

تورردیلر. استاد وفات قیلگن تقدیرده، ممکن حکومت و حکومتی بۉلمه‌گن یوقاری مرتبه‌لی رسمیلر تورلی لقب و صفتلر بېریلگن یوزلب قیغوداشلیک پیاملرنی یوباریشلری ممکن دیر، استادنینگ او پیتده بونده‌ی پیاملرگه نیمه ضرورتی بار؟ دېگن گپ منوچهرنینگ خیالیدن اۉته‌دی.

رهنورد زریاب، کرم اربابیدن بی نیـاز ایدی. دنیانینگ هیچ بیر یېرینی اۉزی نینگ تنله‌گن خلوت گۉشه‌سـی و مکروریانده‌گی آپارتمانیگه تېنگ قیلمســدی. منوچهر بیردنگه سېبســکینیب کېتــه‌دی و اۉزی نینگ ذهنیده بونده‌ی یامــان تصویرلرنی ایلنتیرگن شــیطانگه لعنتلر یوباره‌دی، باشــقه نرسه‌لر باره‌ســیده فکر قیله باشله‌یدی، لېکن استادنینگ هر دقیقه تماغیدن چیققن فریادلری، اونینگ تینچینی اۉغیرله‌یدی:

«وی وی، وی وی...»

«استاد، ساغلیق احوالینگیز قنده‌ی؟»

«چرچه‌دیم، مېن جوده چرچه‌گن...»

آغریق تنیــدن یۉقالمه‌یدی، ایکّــی دنیانینگ چرچاقلری یېلکه‌ســیده آغیرلیگینی حس قیله‌دی، بو هیچ بیر پیت حیاتی و آغریقلریدن شــکایت قیلمه‌گن رهنورد دیر، اېندی او هاریگن، چرچه‌گن دیر.

فرادیس اونگه استاد نینگ کسللیگی تۉغریسیده خبر بېریلگن بیرینچی کوننی اېسله‌یدی، قویاش ۱۳۹۹ ـ ییل، دوشنبه ۲۶ ـ عقرب. توشدن کېین، عادتده‌گیدېک، استادنی اوییگه چیقیریش اوچون اونگه قۉنغیراق قیلردی:

«استاد، ساعت نېچه‌ده آرقه‌نگیزدن قه‌ییرگه کېله‌ی، تلویزیون کېله‌یمی یا اوییڠگیز؟»

«بچیم، تاووشیمنی اېشیته‌سن می، کسل بۉلگن من.»

«نیمه بۉلگن استاد؟»

«بیلمه‌یمن، باشیم آغریدی.»

او بیر نېچه كون آلدین اســتاد بیلن صحبتلشــگنینی ابسله‌یدی، اونده جدّي معما بۋلمه‌گن، بیر كېچه او قۋنغیراق قیلدی، لېكن اســتاد تیلفوننی آلمه‌دی. تشویشگه توشدی. اســتاد عادتده كېچه‌سی ساعت اۋن بیر یاكه اۋن ایكّیگچه اویغاغ بۋله‌دی، كېین اویقوگه یاتر ابدی. اگر كوندوز تاماندن تیلفونی اۋچریلگن بۋلسه، او ابرته‌لب ساعت اۋن ایكّیگه قدَر یازیشینی بیلر ابدی، كېین ساعت اۋن ایكّیده تېلفونینی یاقردی، اما اۋشه كېچه استادنینگ تیلفونیگه زنگ باررد‌ی و استاد تېلفوننی آلمسدی. توشده اوییگه كېتدی:

«تیلفونگه جواب بېرمه‌دینگیز، خواطرلندیم.»

«اول آقشامدن چوقور اویقوگه كېتیب قالیبمن.»

«احوالینگیز قنده‌ی دیر؟»

«چرچه‌گنمن و یوره‌گیم هم هیچ نرسه تیلمه‌یدی.»

«بونده‌ی بۋلمه‌یدی استاد، بیرار نرسه یېینگ.»

«آشخانه‌دن چای بیلن شكر آلیب كېل.»

شــیرین چاینی ایچدی و اوندن كېیین داریلرینی یېدی. اۋشه كون كېچ فرادیس اســتادنینگ آلدیدن كېتدی، لېكن احوالی اوچون خواطرده ابدی. ابرته‌ســی كونی جوانمرد پاییز بیلن استادنینگ اوییگه باردی. پرویز شمال ابشیكنی آچدی. استاد اتاقیده اوزه‌لیب یاتگن و بیر آز چرچه‌گن كۋرینه‌دی:

«پرویز، استاد قنده‌ی كسللیككه چلینگن بۋلیشی ممكن؟»

«بیلمه‌یمن، هادریق دن و زېریكیشدن شكایت قیله‌دی.»

گۋیا همه بو زمانده قنده‌ی كسللیك بیلن یشه‌یاتگنینی اونوتیب قۋیگن و اونگه اهمیت بېرمه‌گنلر؛ چونكه استاد هېچ قه‌یېرگه كېتمه‌ی و هر دایم اویده بۋلردی. فقط دوشــنبه و چهارشــنبه كونلری تلویزیون باررد‌ی و بو عادی

ساووق یامان عاقبتلرگه آلیب کېلیشی اولرنینگ خَیالیگه هم کېلمه‌گن.

«فرادیس بچیم، بیته سگرت بېر.»

«آلینگ استاد.»

فقط سـگرت چَکردی و باشـقه هیچ نرسـه یېمسـدی. پرویز تورلی کۉکتلردن تیارلنگن یخشـیگینه آوقت آلیب کېلگن ایدی، استاد بوندن بیر آز یېدی. اۉزی بیلن بیرگـه گازی بخاری هم آلیب کیلگن، کیچیک اتاقنی یخشیلب ایسیتگن.

او و جوانمرد آقشـام نینگ نانینی آلیب کېلیش اوچون اویگه کېتدیلر و پرویز شمال اسـتاد بیلن بیرگه قالگن. فرادیس و جوانمرد آوقت سوزیلگن ایدیشـلرنی کۉتریب ساعت کېچقورون سـاعت یېتیده استادنینگ اوییگه یېتیب کېلدیلر:

«استاد آش و برنج آلیب کېلدیک.»

«بُرنج‌دن بیر آز آلیب کېل.»

برنج‌نی بعضاً هزللشیب «ب»نی ضمه بیلن تلفظ قیلردی و یاقتیرردی. برنج‌دن نېچه قاشـق یېب و بشـقابنی سـوریب قۉیدی. اۉشه کېچه حالی یخشی ایدی و جوانمرد بیلن قصه قیلدی.

اېرته‌سی کونی کېتگن اېدیلر، کېچه استاد زریاب حقیده باشقه خبر یۉق ایدی. سېنگلیسـی و خاتینی دروازه‌نی آچدی. استادنینگ اتاقیگه کیردیلر. نفس آلیشـی نینگ تاووشی اېشـتیلردی و راحت اېمسـدی. استاد اونی کۉریشـی بیلن بیر نېچه لحظه‌لر اۉتدی، او اونینگ یوزیگه بیرآز تیکیلیب توردی و بیرآز کېسکین و شاشیلیب دېدی:

« بدخشانی عیال رومانی توگللنمه‌گن بۉلیب قالدی!»

بو جمله اونینگ حیاتی نینگ توبیدن کېلیب چیققن اېدی، اما فرادیس

اۉزینی یۉقاتمه‌دی و شونده‌ی دېدی:

«یۉق استاد، بونده‌ی دېمنگ.»

استادنی شفاخانه‌گه آلیب باریش اوچون قرار آلیندی. اونینگ اۉشه ساووق مکروریانده اوییده توریشی اۉرینلی ایمس ایدی. پرویز شمال کرونا تستی آلیش اوچون خصوصی بیر شفاخانه‌دن ایکّی کیشینی تیلتگن ایدی. تست آلیب کېتدیلر. اونی آلتینچی قبتدن پسگه آلیب توشیشلری کېره‌ک ایدی. سۉنگگی کونلرده آیاغیده‌گی آغریق طفیلی آلگن تیاغی بیلن زینه‌دن زۉرلیک بیلن و جوده سېکین توشدی. فرادیس بونده‌ی بیلن بۉلمس لیگینی کۉردی بو ساووق دهلیزده، استاد کۉپراق عذابگه قاله دی

«استاد قۉللرینگیزنی مېنگه بېرینگ مېن سیزنی آرقه‌مگه آلیب توشیره‌من دېدی.»

«یۉق، اۉزیم توشه‌من.»

«بۉلمه‌یدی استاد، دهلیز جوده ساووق دیر و زینه‌لر هم کۉپ ساووق.»

قبول قیلمسدی، اما استادنی قبول قیلدیردی. استاد اونینگ آرقه‌سیگه یاپیشدی. پسگه توشیب موترگه مینیب شفاخانه‌گه کېتدیلر. داکترلر جوده نهایت مهربانلیک و لطف قیلدیلر. کیچیک بیر دستگاه بیلن یوره‌ک اوریشی و آکسیجننی کۉردیلر. یوره‌ک اوریشی ۹۱ و قانی نینگ آکسیجنی ۸۱دن ۸۵گچه ایدی. قانی معاینه قیلیندی، سیدیک، مییه و اۉپکه عکسلری تقریباً عمومی معاینه قیلیندی. استادنی او اتاقدن بو اتاققه بو ماشین نینگ آستیدن او ماشین نینگ اوستیگه چیقاریب توشیردیلر؛ اما او چیده‌ملی ایدی حوصله‌سیزلیک و اچیغی کېلمسدی.

استاد بستر قیلیندی. بو منوچهر اوچون عجیب ایدی، جوده هم عجیب ایدی. بو یاشده، استادنینگ هیچ بیر کسللیگی یۉق، هیچ. قان یاغلری،

قند، یوره‌ک معمالری، بویره‌کلر، جگر و باشقه هیچ قنده‌ی کسللیکلر یۋق.

اېرته‌سـی کونی او شـخصی شفاخانه‌ده کرونا تسـت نتیجه‌سی منفی بۋلگن لیگینی اېسـله‌یدی، باشقه تسـت آلدیندی. اونینگ نتیجه‌سی هم منفی اېدی.

اسـتادنینگ دوسـتلری دولتی و دولتی بۋلمه‌گن بلند مرتبه‌لی رسمیلر اسـتادنی کېلیـب کۋریـب کېتردیلـر، دوسـتلر دنیا بۋیلـب و مملکت ایچکریسیدن پیام جۋنه‌تردیلر، فرادیس اۋقیب بېرردی، او استادگه دېدی:

«اسـتاد اۋتگن کېچه توش کۋریب من دېدینگیز، اېندی توشـینگیزنی قصه قیلیب بېرینگ.»

«توشیمده امام ابو حنیفه‌نی کۋرگنمن هر ایکّی میزهم باله‌میز و مدرسه کېته‌میز... بو توشنی باشقه بیر جایده تۋلیق ایتیب بېریشیم ممکن.»

استادنینگ بو توشی فرادیسنی استادنینگ ایتگن بیر گپینی اېسلتدی، او بیر وقت ایتگن اېدی:

«بیله‌سنمی مېن قرآننی نېچه مرته ترجمه‌سی بیلن اۋقیگن من؟»

«یۋق استاد، بو تۋغریده هیچ نرسه بیلمه‌یمن.»

«مېن قرآننی اۋن اوچ مرته ترجمه‌سی بیلن اۋقیگن من و حجیم کشف الاسرار و عده ابرار میبدی تفسرینی هم بیر مرته تۋلیق اۋقیب چیققنمن.»

باشـقه بیر کون ایکّی کیشی عیال خبرچی اسـتادنی کۋرگنی کېلدیلر. اتاق نینگ فضاسی باشقه بیر فضا بۋلدی. استاد رزیاب نینگ کۋزی اولرگه توشیشـی بیلن، یومشاق آواز و لېکن اویغاق و یاروغ ذهن بیلن امیر خسرو دهلویدن بیر مصرعنی اۋقیدی:

«به جنازه گر نیایی، به مزار خواهی آمد...»

فرادیس نینگ یوره‌گی تۋلیب کېلدی و بیرینچی کۋز یاشلرینی شو یېرگه

تۋکدی.

اســتاد آلتی کون شــفاخانه‌ده قالدی و عموماً آلگن‌ده ساغلیق احوالی کۋپ یخشــی بۋلگن ایدی. اما بیر کونی ایرته‌لب شــفاخانه نینگ معاونی بیر قنچه داکترلر بیلن ییغیلیب کېلیب، ســیزلر شفاخانه‌دن چیقه آله‌سیزلر دېدی. اولر کېتگندن کېیین، استاد ایتدی:

«مېن کېته‌دیگنگه اۋخشه‌یمن. بدخشانی عیال رومانی توگه‌شی اوچون فرصت بېرسه‌لر بیته‌دی، باشقه ایسته‌گیم یۋق.

« یۋق، اســتاد، بوداکترلر ایندیگینه اۋقیشنی توگه‌تدیلر و اولرنی عملی اۋقیتیشلرگه آلیب کېلیشگنلر.»

«بچیم، سېن هم ایندی مېنگه گپ بېره‌سنمی؟»

ایرته‌سی کونی شفاخانه نینگ یوقاری لوازملی خادملری کېلیب:

«اســتادنی کوچه‌یتیریــش اوچــون اونــی تینــچ، آسایشــته جایگه کۋچیریشــینگیز کېره‌ک، چونکه کسلخانه محیطی اونگه ماس کېلمه‌یدی. استادنینگ اۋپکه‌لری زیان کۋرگن. ایرته‌سی کونی، پرویز شمال قنده‌ی هم بۋلمه‌سین، استادنی بگرامگه آلیب کېتیلیشی اوچون هماهنگلیک قیلدی»

پرویز ایتدی:

«بگرام شفاخانه‌ســی نینگ داکترلری اســتاد انیق اۋن تۋقیز کون آلدین کرونا ویروسگه چلینگنلر دېب ایته‌دیلر.»

بېش کون بگرامده قالدی، اما اۋزی نینگ ایسته‌گی اساسیده ینه کابل‌گه آلیب کېلیندی. بگرام شفاخانه‌سی نینگ مسوولریگه ایتگن ایدی:

«مېن اۋلیمدن قۋرقمه‌یمن، اما دۋســتلریم آره‌ســیده اۋلیشنی یخشی کۋره‌من.»

یازووچینی تۋرت یوز اۋرینلیک شفاخانه‌گه آلیب کېلگنده، فرادیس هم

کرونا کسـللیگیگه چلینگن ایدی. استادنی باریب کۋریش اونینگ اوچون هم نا ممکن بۋلگن ایدی.

یازووچی بو یورت نینگ شفته‌ســـی و بو یورتنی ســپوه‌دی. شــونده‌ی قیلیـــب، برچه قیینچیلیکلر و برق ســیزلیک، ســوو یۋقلیگی و قیش نینگ ساووقلیگی بیلن او کابل‌نی یخشـــی کۋرردی، اما او اروپاده قوله‌ی و تینچ حیاتنی یاقتیرمه‌دی.

یازووچی ایتگن ایدی:

«مېـن اۋلگنیمده، مېنی جیم‌گینه کۋمیـــب، اۋلیگیمده ییغلب و بېزاوته بۋلمنگنلر. مېنی قووانچ و بخت بیلن توپراققه تاپشیریگنلر.

***

کوزنینگ ساووق کېچه‌سی دیر، شــماللر درخت‌ده سرغیگن برگلرنی آواره قیله‌دی، برگلر درختلرنینگ ســاووق تنینی اجره‌لیب بیته - بیته توشــیب، نا معلوم تامان یۋله آله‌دی. ســاعت تۋرت و ایللیک اوچ دقیقه دیر، حلی فقط اوچ - تۋرت دقیقه تانگ نمازی آذانیگه قالگن، یازووچی نینگ اۋزی نینگ تعبریگه کــۋره، او یلغانچی و کولگیلی دنیادن کۋز یومیب دایمی و قاره بیر اویقوگه کېته‌دی.

ایرته‌لب فرادیس ایشیتیشــگه تیار بۋلمه‌گن اینــگ اچّیق خبرنی، پرویز شمالدن اۋقیدی:

«استادنینگ روحی نېچه دقیقه آلدین منگولیککه قاووشگنلر کاروانیگه قۋشیلیب، برچه ـ برچه‌میزنی دایمی تَرک قیلدی، دېب فیسبوککه یازگن.»

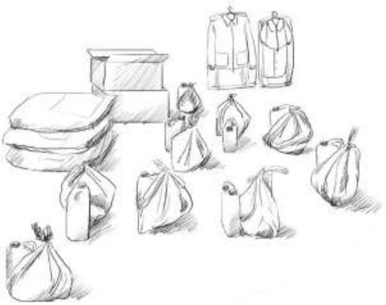

بلال کمپی[1]

تون‌نینگ فضاســینی ده‌یدی ایتلرنینگ اوواس اوریب اولوشلری تۉلدیرگن. هرتامانده وهیمه حکم سورماقده. اوستیگه ـ اوستک طیاره‌لرنی غَریلّه‌شی هم بو قۉرقوونی ایکّی برابرگه آشــیرگن. شیر احمد پریشان چهره‌سی بیلن، حاولیسی نینگ اۉرته‌ســیدن اۉتگن کتّه اریق نینگ یانیده اۉتیریب، یوزیده تۉزیگن ساچلری و اویقودن قالگن کۉزلرینی سووده تماشا قیلماقده.

ایشتانی نینگ پایچه‌لرینی کۉتریب، چوقور آه تارتیب، اۉزی ـ اۉزیگه: «اوزاق ییللردن بیری بیزلر تینچلیکنی کۉرمه‌دیک. اوزاق ییللردن بیری تینچ اوخلمه‌گن میز. یوره‌گیم نازنین گه کۉیه‌دی. نیمه گناه قیلگنمیز، بیزلرنینگ دعایمیز قبول بۉلمه‌یدی؟»

طیاره‌نینگ هواده غَریله‌شــی ســواللرنی لبلریــده موزله‌تیب قۉیه‌دی. تۉستدن وحشت اونینگ بوتون وجودینی قاپله‌یدی و او بوتونله‌ی سراسیمه‌گه

۱. بــو حکایه واقعی بیر قصه اساســیده یازیلگن. بلال کمپی مزار شــریف‌ده جایلشــگن. بو یېرده‌گی اویلر لای و غشـــت‌دن قوریلگن. بو یېرده یشاووچی آدملر سرپل ولایتیده اوروش‌دن آواره بۉلگنلر.

توشیب، اویی نینگ تامیگه بمب توشه‌یاتگنینی کۉره‌دی. قۉرقیب:
«نازنین!» دېب بقیره‌دی.
«آته‌سی نینگ نازنینی»
سۉنگ خاتینی نینگ آتینی تیلگه آلیب:
«شیرین!» دېیدی.
«شرینیم!»
او قیچقیریق بیلن اویغانیب اوچیب توره‌دی. یوره‌گی تېز ـ تېز اوره‌دی. حتی اونینگ گرپ ـ گرپ سېسینی اۉزی هم اېشیته‌دی. پیشانه‌سیدن ساووق تېر آقه‌بېره‌دی.
تنه‌سی قلتیره‌گن حالده، اۉرنیدن توریب گیلاس نینگ سووینی آلیب لبیگه اېلته‌دی؛ لېکن قۉللری شونده‌ی قلتیره‌یدی که گیلاسدن سوو چلقیب تۉکیله‌دی.
قیغولی کۉزلری بیلن چوقور اویقوده یاتیب قالگن عیالی بیلن قیزی گه قره‌یدی. او بونده‌ی بیر دهشتلی توش کۉرگنی اوچون خداگه شُکرلر ایته‌دی.
ویزیلب شمال نینگ سېسی کېله‌دی. ویرانه اوی نینگ دېره‌زه‌لری شیشه‌لر اۉرنیده توتیلگن پلاستیکلر شمالده اوزیلر چمه‌گه کېلگن. شیر محمد پلاستیکلر اوزیلیب کېتمه‌سین دېب، اۉیله‌یدی.
یقینده خاتینی قبیگن قارمتیر کۉرپه‌نی سېکینیگه آلیب شیرین بیلن قیزی نینگ اوستیگه تارته‌دی. کۉرپه نینگ استرینی خاتینی تیکه ـ پرچه لته ـ توله‌لردن قوره‌ب تیککنی نی اېسله‌دی.
خاتینی نینگ سرغه‌یگن یوزی ـ یو اوچگن رنگینی تماشا قیلیش، شیر محمدنینگ دردینی زۉره‌یتیره‌دی. کۉزی شیرین نینگ شیشگن ـ شیشگن قۉللریگه توشه‌دی و یاش کۉزیده یاش ایلند دی. بو قۉللر خودّی

اۋشه گۈزەل و آیدین یوزگه اۋخشه‌مه‌یدی، گۈیا باشقه بیراونینگ قۈللرینی بو فرشته نینگ قۈللری آستیده قۈیگندېک.

شیر محمد ناله قیلیب:

«شیرینم، سېنی بختلی قیلیش اوچون قنچه آرزولریم بار اېدی، سېنینگ آیاق و یومشـــاق قۈللرینگ ضرر کۈرمســـلیگی اوچون قۈلینگنی ســـاووق سووگه اومهریشینگنی ایسته‌مسدیم.» دېدی.

هیق ـ هیقلـــب ییغلب، تینچیمـــه‌دی. کیچککینه قیشـــلاغی و لایدن قوریلگـــن ایخچم و تاپه‌تازه اویچه‌ســـی اېســـیگه توشـــه‌دی. اویی نینگ قرشیســـیده‌گی بیر پرچه ییرنی خاتینی یاردمی بیلن قنده‌ی قیلیب اېکینزار و کۈکلمزار گه ایلنتیرگنینی اېســـله‌یدی. کونلردن بیری خاتینینی بوندن کېیین اېکینزارده ایشله‌مســـنی ایتگن؛ لېکن، شـــیرین اېســـه چیرایلی و ملاحتلی کۈرینیشده کولیب، بیر قاشینی یوقاری کۈترگن حالده:

«شیرجان، سېندېک ایشله‌ی آلمسلیگیمنی بیله‌من، لېکن سېن اېرته ـ یو کېچ یېر اوستیده ایشله‌سنگ، مېن اویده قالیشنی هیچ قچان ایستمه‌ی من.»

کېین،آیـّـاق پېشانه‌ســیدن جگــر رنگ ســاچلرینی اۋره‌گــن حالده کولیمسیره‌ب:

«قۈی که مېن هم سېن بیلن بیرگه ایشله‌ی، زېریکمه‌گین!» دېدی.

شیرمحمد، شیریننی بیرینچی بار اوچره‌تگنیدن بېری، بیر اېمس، مینگ بـــار اونگه کۈنگیل بېرگن اېدی، فقط اونینگ عشـــقی بیلن حیاتی مضمون تاپگنینی یخشی بیلر اېدی.

او، شیرین بیلن ایلک بار تانیشـــگنی و اوچره‌شگنینی اېسله‌یدی. غلام گلگار یاردمی بیلن اویی نینگ دیوارینی بیرینچی پخسه‌سینی اورگن کونی شیرین بیلن تانیشگن. شیرین نینگ یاقیملی کولگولری اونی قلعه آرقه‌سیگه

تارتگنینی ابسله‌دی.

نازنیـــن پیچیرلب قیمیرله دی و اۉزینی بیر آز آنه‌ســیگه یاپیشــتیردی. یگانــه قیزی نینگ یېنگلریده یماقلری ییرتیلیب کېتگنینی کۉریب، کۉنگلی ابزیلدی. ساووق بیر آه تارتیب بلند آوازده:

«نېگه: خدایـــا نیمه اوچون همه بار و یوغیمیزنی بیزلردن آلدینگ، نیمه گناه قیلگن ابدیک، بو شـــوم اوروشـــده، اوییمیز و مالیمیز کۉییب توپراق بۉلدی؟»

تۉستدن یوزی سرغه‌یگن شـــیرین، حیرتلنیب، استه قیمیرلب اۉرنیدن یریم توردی. ابری نینگ قیپ ـ قیزیل و یاشلی کۉزلرینی کۉریب شاشیلیب قالگن ابدی.

خواطرله‌نیب:

«شـــیرجان! ینه نیمه گپ بۉلگن، اۉز ـ اۉزینگ بیلن گپیره‌یپسن؟» دېب سۉره‌دی.

بو فریادلری بیلن تورموش اۉرتاغی نینگ اویقوســینی بوزیب قۉیگنی اوچون، بیر آز اویلدی ـ یو، یومشاق و مهربان تاووشده:

«هیچ گپ ابمس خاتین، اوخله!» دېدی.

تون کـــۉپ اوزون ابدی، جوده اوزون. شـــیراحمد بو کېچه‌نی بیر یېرده کۉپ تۉخته‌شیدن قاره‌یگن ساسیق سووگه اوخشتدی. گن اویله‌دی.

بـــو کېچه قنچـــه اوزونلیگینـــی هیچ کیـــم بیلمه‌یدی، بـــو کېچه قنچه رنـــج تارتگنینی فقـــط شـــیراحمدنینگ اۉزی بیلـــه‌دی. تانـــگ آقرگنده، آلیس ـ آلیسلردن خۉرازنینگ تاووشی بیرته ـ یریمته ابشیتیلدی، شیر احمد اۉرنیدن توریب، ایش و غریبکارلیک اوچون ابسکیرگن آلمه گل‌لی رومالی بیلن بېلینی باغلب ایشلش اوچون تشقریگه چیقیب کېتدی.

نېچه کونــدن بېری دولت قرنتین اعلان قیلگن اېــدی. آدملر هم کرونا ناملی بلا بیلن تَنیشــگن اېدیلر. شو کونلرده شیر احمد اۏز کراچیسی بیلن بازارگه باریشــگه و آدملر نینگ سودا ـ ساتیقلرینی اویلریگه اېلتب بېریب، بیر نېچه قِران تاپیشگه قادر اېمس اېدی. امیدسیزله‌نیب:

«خدایا، بو کرونا آچلیکدن هم کۏره یامان می؟» دېدی.

شیرین نینگ آوازی کۏتریلیب:

شیرجان، بیر سقیم اونیمیز قالمه‌گن کو.

شو وقتده نازنین نینگ هم:

«آنه! آنه مېن جوده آچ قالدیم، بیر آغیز قوروق نان بېرینگ»

«صبر قیل باله‌م، منه کېلتیره‌من»

«شیرین، تۏغری ایته‌سن می یا الده‌تماقچی سن می؟»

« دسترخوانده بیر آغیز ساووق نان قالگن اېکن»

«قۏی ـ ده خاتین، آدم نینگ بختی یاتسه هر تاماندن قیینچلیک کېله‌دی. اېندی بو کرونا و ایش سیزلیکنی قره!»

«تشویش قیلمه شیرجان، هر قرانغولیکنی یاروغلیکگی بار دېگنلر.»

«قنــده‌ی تشــویش قیلمه‌ی، ســرپل‌ده بیر پرچه یېریمیز و پخســه‌دن قوریلگن بیر اوییمیز بار اېدی. اۏزیمیزده، بیر آغیز هۏل و قوروق تاپه‌دیگن نرسه‌میزگه خوش اېدیک. آه، اۏز قیشلاق و اوی و جاییمیزدن آواره بۏلیب بو لعنتی کمپگه توشــگنمیزدن بېری، حیات نینگ خوش کونینی کۏرمه‌دیک. تــۏرت تامانیمیز هم فقط قُوم و توپراق، بو یېــرده بیته درخت هم کۏرمه‌ی سیز.»

«قیغورمه، بو ولایت هم شــیرخدانینگ جایی، آدملر هیچ کیم بو یېرده خوار قالمه‌یمدی.» دېیدیلر.

حوصله‌سی پیر بۆلگن شیر محمد بقیریب:

«باشــقه ینه قنده‌ی خوار بۆله‌یلیک، قیش نینگ بو قهره‌تان کونلریده نې کییم ـ کیچکلرینگیــز بار و نې یېگودیک نان، غریبنی تویه‌نینگ اوســتیده ایت قاپه‌دی، دېب ناتۆغری ایتمه‌گنلر»

***

ولید یېلکه‌ســیده‌گی رومالی بیلن قولاقلری و بورنینی اۆره‌دی. هوا ساووق ایدی، هوانینگ اچیق ساووغی مییه نینگ سویکلریگه یېتمه‌ی هم قۆیمس. اینی‌سی سعیدنینگ قۆلتیغیدن اوشلب اوندن یۆل چېتیده‌گی تاش اوستیده اۆتیریشینی ایسته‌دی. بۆغزی تۆلیب کېلگن. تیتره‌گن تاووشی بیلن سعیدگه:

«کۆرینگ اکه، مېن سیزنی بوگون یوقاریده‌گی کمپ‌گه آواره بۆلگنلرنینگ حال ـ احوالینی یقین‌دن کۆرینگ دېب آلیب کېلدیم که،..» دېدی.

«تۆغری ایته‌ســن ولیــد، بو خلق نینــگ حالیگه یوره‌گــی داغ ـ داغ. خدانینگ کېنگ چۆلیده یاتگنلر.»

«ام، یازده قویاش ایسیغی و قیش‌ده اچّیق ساووق جانلرینی آله‌دی.»

«باله‌لرینــی کۆردینگ آیاغ یلنغاچ و بیر یوپقــه کۆیلک تگیده بونده‌ی ساووقده تشقریده یورگن.»

«هــه، نېچه‌ته باله‌نــی کۆردیم کهنــه لته ـ لوته‌لرنی یاقیــب اۆزلرینی ایسیتیب اۆتیرگن ایدی.»

«اف، اف، اوروش خلقیمیزنی قنچه بدبخت قیلدی.»

«او آقسقال نیمه دېگنینی ایشیتدینگ می؟»

«اۆز ولایتیــده بیر اویی و بیــر پرچه یېری بار ایکــن، آبرویی و تنیش بیلیشلری بار ایکن، مگر حلی هیچ نرسه‌م یۆق دېیدی».

« باشقه بیر ییگیتنی هم ایش ســیزلیک، کرونا و قرنتین‌دن شکایتی بار

ایدی.»

«اونینگ گناهی ایمس اکه، تۉغری ایته‌دی، اگر اویده بیکار اۋتیرسه، خاتینی و باله‌لری نیمه ییدیلر.»

«ای بو بېچاره‌لر مردکار آدملر، بیر آغیز قاره نانلرینی منه شو مردکارلیکدن تاپه‌دیلر.»

«به خدا بولرنینگ حالیگه کافر هم ییغله‌یدی.»

«سعید اکه!»

«هه.»

«شکرکه بیزلرنی کیچیک بیر تجارتیمیز بار، بیر نېچه اویگه یاردم بېره آله‌میز، کېلینگ بیر آز آزیق ـ آوقت بیر نیچه عایله‌گه کېلتیریب بېره‌یلیک!»

«ولید، شو گپنی مېنینگ کۉنگلیمگه ایلنگن ایدی، بیر نېچه اویگه یاردم قیلیب، باشقه لریگه کۉمک قیلمه‌سک قنده‌ی بۉله‌دی؟»

«تۉغری ایته‌سیز اکه، بیزلر فقط اۋتیز ـ قیرق اویگه کۉمک قیلیشیمیز ممکن، بو یېرده آواره بۉلگن کمیده ۲۰۰ یوز عایله بار، بولرنینگ همه‌سی هم قشاق و کمبغل.»

«کاشکی عمک بچه‌لریمیز و دوستلریمیز هم کۉمک قیلسه‌لر ایدی.»

شو گپنی ایشیتیب ولید هیجانللندی. او بو باره‌ده عمک بچه‌لری بیلن هم گپیریب کۉریشنی ایتدی و اکه‌سیگه هم موضوعنی تاجر دوستلری گه ایتیشینی بیلدیردی.

بوندن سۉنگره، ولید نېچه مرته عمک بچه‌لری و اکه‌سی نینگ دوست ـ اۋرتاقلرینی منتظم چقیریب توردی، اولرنی قابلی و کتاب بیلن قرشی آلیب، کمبغل عایله‌لرگه کۉمک قیلیشلری اوچون تشویق و ترغیب ایتدی.

بولر چمه‌سی اۇن کیشی بۉلدیلر. اولرنینگ برچه‌سی ساووق موسمده عایله‌لرگه فایده‌لی بۉلگن آزیق ـ آوقت و باله‌لرگه کییم ـ کېچک ساتیب آلیش اوچون بیرلشدیلر.

***

آسمان بولوتلی، بیته ـ یریمته قار یاغه باشله‌دی. شیر احمد، اوی نینگ ایشیگیده اۉتیریب:

«قیشلاغیمیز کۉم ـ کۉک، اۉشه قیش نینگ کېچقورون کبی آدم نینگ خوشی کېله‌دی. خدانینگ بو کېتگن دشتینی قره، نیمه گناه قیلگنینیزنی بیلمه‌ی میز. بونده‌ی بیر ویرانه چۉلگه توشدیک.»

او یېلکه‌سیده یات قۉل نینگ آغیرلیگینی حس قیلدی، قۉل ایگه‌سینی بیلیش اوچون امیدسیزلیک بیلن تیزه‌سیدن باشینی کۉتریب بلندگه قره‌دی. کۉزی قیشلاق نینگ کلانتری عبدالبای گه توشدی. هاولیقیب، جاییدن توریب اونگه سلام بېردی:

«کلانتر صاحب، قره‌نگ که باشیمیزگه نیمه‌لر کېلگن!»

«ب بو حال بوتون قیشلاق نینگ اوستیگه کېلگن، کۉپ اۉیلمه شیر!»

«همه شو گپنی ایته‌دی، اۉیله‌مسدن هم بۉله‌می؟»

«قیغوریشنی فایده‌سی یۉق بچیم، اگر بیر کیشی نینگ باشگه توشسه ایدی، یوره‌گی یاریلردی.»

«راست ایته‌سیز کلانتر صاحب، منه اول اۉزینگیز قنچه مال ـ ملکینگیز بار ایدی، حالی بیزلردیک سیزهم کمپ‌ده یشه‌ی سیز.»

شیر محمد قیشلاق کلانتری بیلن دردلشیب، شکایت ایته یاتگنده قۉشنی نینگ آوازی ایشیتیلدی:

«شیرآمد او شیرمامد بو یېرگه بیر کېل.»

«بو کاکا غفارنینگ سېسی، قیسی گپ بۏلگنگه اۏخشه‌یدی، بیر باریب قره‌ی.»

کمـــپدن تشـــقریده آدملرنینـــگ سېســـی و باله‌لرنینـــگ هیجانـــی، شـــیراحمدنی اۏزیگه کېلتیردی. او ولید اسملی ییگیتنی تۏقّیزته یاشلر بیلن آدملرگه قیشـــکی کییم ـ کېچک و آزگینه یېگولیک ـ آوقت ترقه‌ته‌یاتگنینی کۏردی. آدملر همه‌سی هیجانی و خرسند ایدیلر، هر بیری قۏلی تۏله حالده اوییگه باررردی. ولید قاره موترنینگ ایچیده اۏلتیرگن و موترنینگ شیشه‌لرینی کۏتریب قۏیگن ایدیلر.

ولید قـــاره و تره‌لگن ســـاچلرینی قۏل بیلن ســـیله‌دی. قاره شیشـــه‌لی کۏزلیکلرنی کۏزیگه قۏیگن ایدی. خوشـــلیک قلتیرردی، کۏز یاشـــلرینی اریتیش اوچون باشینی بیر آز پس قیلدی. آرزولریدن بیریگه ایریشگن ایدی. باله‌لیگیده او بایلیککه ایگه بۏلیشنی و همه‌گه یاردم بېریشنی خواهله‌گن.

***

شـــیر احمد، خاتینی و باله‌ســـی نینگ اوســـتیده بونده‌ی ایسّیق کیملرنی کۏرگنیده، لایدن قوریلگن اتاق نینگ بیر چېتیده اوزه‌تیب، بونده‌ی بیر قتّیق شرایطده کمک قیلگن بو یاش ییگیت اوزاق عمر تیلیب دعا قیلدی.

قیزی نازنینیگه گېپیریب تورگن شیرین نینگ آوازینی ایشتدی:

«آنه‌سی نینگ جانی، سین معصوم باله‌سن، دعا قیل خداوند بو اوروش و بدبختلیکنی کۏترســـین، بیزلر بخیر اۏز قیشلاق و اوییمیزگه باره‌یلیک بو احتیاج و محتاجلیکدن قوتیلیلیک.»

«آنه، مېن که هر وقت خدادن ایســـته‌یمن باشـــقه اوروش بۏلمه‌ســـین، پس اۏشـــه اوییمیزگه باره‌لیک، آته‌م ایرته‌دن آقشامگچه غریبچیلیک قیلیب یورمه‌سین، اۏزیمیزنینگ زمینیمیزده ایشله‌سین.»

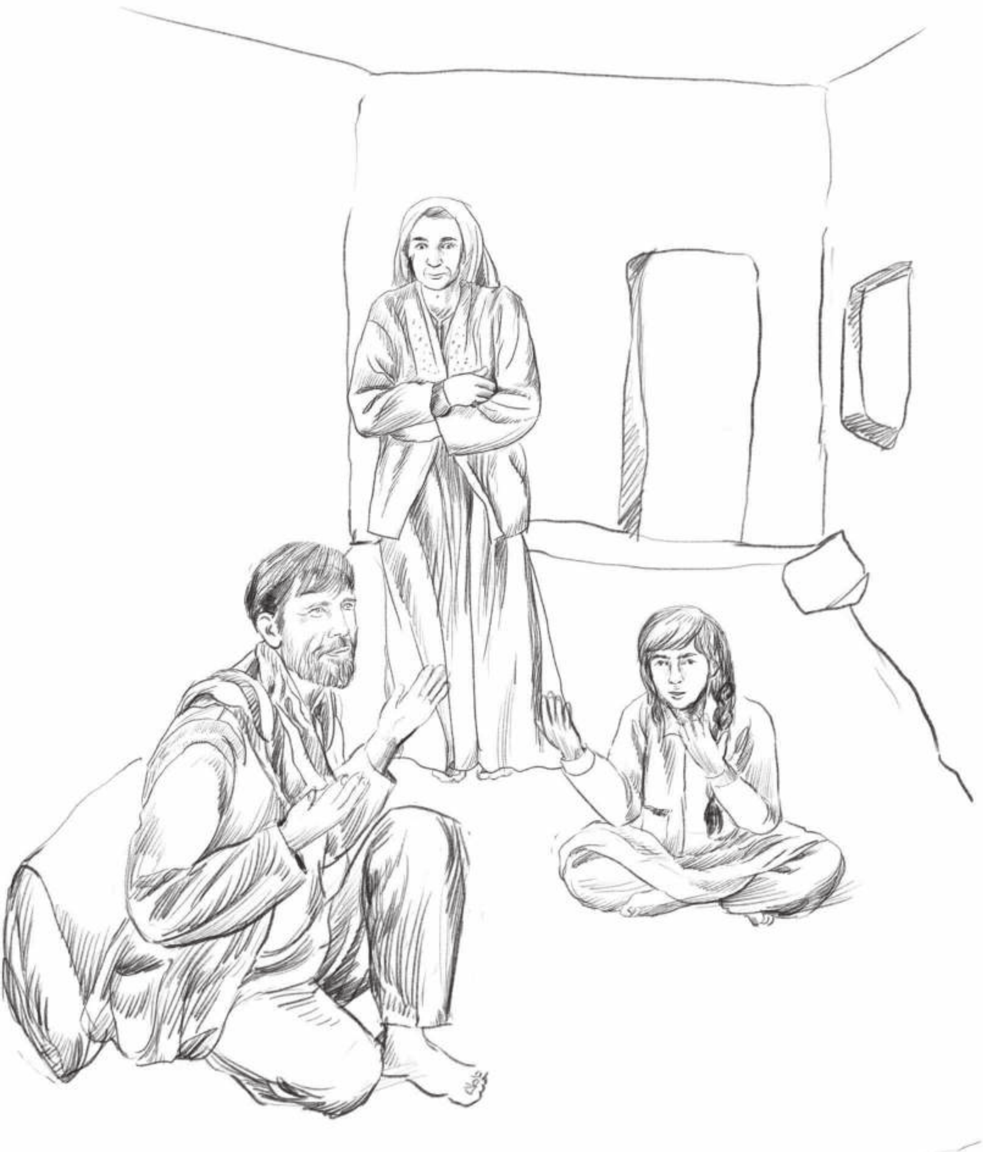

«آنه‌سـی نینگ جانی، سـېن معصـوم باله‌نینگ دعانگنـی خدا قبول قیلسـین! خدا ینه اۋشه کونلرنی کېلتیرسـین. مېن آته‌نگ بیلن ینه اۋشه بیر پرچه یېریمیزده ایشله‌یلیک.»

«آمیـن آنه‌جان، مېن هـم قۋزیچه‌لریم نینگ آلدیگـه باره‌من و اولرنی قوچاغلب، آلدیگه اوت تشله‌یمن.»

شـیر محمد بلال کمپی نینگ تۋرت تامانیگه قره‌ب، قیشلاق نینگ تازه هواسـینی و دله‌لریده‌گی یاووایی اۋت هیدینی ساغیندی و بو مرته او بلند و قیغولی آواز بیلن دېدی:

«آمین، ایتگنینگ کېلسین قیزه‌لاغیم!»

دکاندار عزیز عمکی

کېچه نینگ یرمیده سکوت و ظلمت آغیر نفسلری بیلن قیشلاق اویقوسینی ینه‌ده چوقورلشــتیردی. دریا نینگ شاوولـلشــی و تۆلقینلر نینگ اوریلیشی بعضاً بو آغیر جیملیکنی بوزه‌دی و فضانی قۆرقینچلیراق قیله‌دی. کېچه‌لری تاغلر و وادیلر قۆرقینچلیراق، کیم دیر هر بیر جرلیک و تاش نینگ آرقه‌سیده اۆتیریب، سیزنی کوزه‌تیب تورگندېک اۆیله‌ی سیز.

وادي اۆلیک اجده‌هاگه اۆخشــه‌یدی و اۆتیــب کېته‌یاتگن آدم اۆزینی یالغیز ســېزه‌دی، احتمال هر لحظــه‌ده بو ییرتقیچ آغزینــی آچیب یوتیب یوباره‌دی. شــونده‌ی کېچه‌ده و شونده‌ی وادیده، کویگن نفسی و پېشانه‌سی تېرله‌گن سرور شــونچه‌لیک تېز یوگوره‌دیکی، هر بیر کۆروچی اونی جانی دشمن تعقیب قیلیه‌یمی دېب اۆیله‌یدی.

ســرور، یانگاغ اېکیلگن درختلر قطاریگه یېتیــب کېله‌دی، یوز ییلدن کۆپ یشه‌گن کېکسه‌یگن بو درختگه تیه‌نه‌دی و افسوس بیلن پیچیرله‌دی:

«قنده‌ی تقدیر!»

یخشیلب درخت‌گه تینه‌دی و یانگاغ قیمیرله‌دی، شو آنده کتّه بیر قوش

پترلب ـ پترلب درخت نینگ یاله‌لری آره‌سیدن اوچیب محله‌گه یقین تاغ ساری اوچیب باریب قۉنه‌دی. قوش نینگ قناتی سېپسی سرورنی بیر آز قۉرقیته‌دی و اۉزیگه دېدی:

«بو قنده‌ی بیر قوش اېدی، هنوزگچه بونچه کتّه قوشنی کۉرمه‌گنمن.»

او حلی هم نفس آلماقده و بوتون وجودی چرچاقدن قیینه‌لماقده. یومشاق اینگیچگه تیزّه‌لریگه قۉلینی تارتیب، بېلینی تۉغریلب:

«خدایا، بوتون عمریمده بونچه یوگورمه‌گن اېدیم، جوده چرچه‌دیم، جوده.»

او قطار اېکیلگن ینگاغ درختلر آلدیدن اۉتیب و وادی نینگ آخریگه یېته‌دی. اونینگ یوره‌گی هیجانگه تۉلدی و او کیچکینه یاغاچ دروازه‌نی بیرن ـ کېتین تقیلله‌تدی و محله‌ده‌گی دکان اېگه‌سی عزیز کاکا اېشیکنی یوزگه آچه‌دی:

«بسم الله بسم الله، آمانلیکمی، اۉرتاق.»

«عمکی، بو یېرگه یېتیب کېلگونچه نفسیم قالمه‌دی.»

« نیمه گپ بۉلگن، آته‌نگ ساغ میلر؟»

«همه یخشی عمکی، اولر مېنی سیز نینگ آلدینگزگه یوباردیلر.»

« کېچه نینگ یرمده؟»

«هه، بیزلرنینگ قیینچیلیگیمیز قویاش چیقمسدن آلدین حل بۉلسین»

«خیر، سرور بچیم یوره‌گیم یاریلر درجه‌گه یېتدی، تېز بۉل، نیمه دېسن؟»

«عمکی، بوتون قوشنیلریمیز نینگ اوییده تاپیلمه‌گن نرسه‌نی ایسته‌یمن.»

«شف شف دېگونچه، شفتالو دېب قۉی، اۉرتاق.»

«عمکی بیر سقیم قاره چای کېنیدن کېلدیم، خدادن بۉله‌می اۉزینگدن،

خدا قیلسینکه سیزهم مېنی نا امید قیلمه‌سنگیز.»

«قاره چای!»

«هه عمک، اول آقشـامدن بېـری نېچه دروازه‌نـی تقیلله‌تدیم، نېچه‌ته دروازه‌نی آچدیم و نېچه ایشیکنی یاپدیم، هیچ کیمده قاره چایی یۉق اېکن، و اولر نینگ همه‌سی کۉپ ییللر دوامیده یشیل چای ایچیب یورگن‌لیکلرینی ایتیشـدی، پوری قیلینگن قاره چـای تخمی فقط سـیزنینگ دکانینگیزده تاپیلیشینی ایتدی اولر.»

«کۉکرگینده اۉرتاق، بو قاره چای شونچه مهم بۉلیب قالگن اېکن که بو کېچه نینگ یرمیده اۉزینگ نینگ وادینگدن بو یېرگه چاپیب کېلیب سن؟»

«هان، هان عمک، جوده مهم دیر، بو کېچه همه‌میزنینگ قوتیلیشـیمیز منه شو قاره چایگه باغلیق دیر.»

«توبه دي بچیم، اي سېن نیمه دېسن؟»

«راست ایته‌من عمکی، خاله‌بچم کابل‌دن زنگ اوریب ایتدی، اگر شو کېچه همه قاره چای ایچسه، کروناگه یولیقمیدی دېدی.»

«هی هی، آدم حیرت‌ده قاله‌دی، خاله بچنگگه ایتمه‌دینگ می بو گپنی قه‌یېردن اېشیتگن.»

«عمکی ممکن ایشانمه‌سنگیز، ایکّی - اوچ کونلیک بیر باله کابل نینگ شفاخانه‌سیده بو گپنی ایتگن اېمیش.»

«لا حول والله، سـیزلر هم ایشاندینگیزلرمی، ایکّی - اوچ کونلیک باله قنده‌ی گپیره آله‌دی؟»

«معجزه بۉلگن عمکی، معجزه.»

***

عزیز ابه بیر سقیم قاره چاینی بیر گینه قاغذنینگ ایچیده اوریب سرورنینگ

قۉلیگه بېردی. سرور بوتکول هیجانی بۉلگن ایدی، کېتمه - کېت اونی آلقیشلب دعا قیلردی. عزیز ابه‌دن چوقور منتدارچیلیک قیلیب او بیلن خیرلشدی و کېچه نینگ قرانغوسیده ینه یوقالیب قالدی. عزیز ابه دوباره اوییگه قیتیب باردی. بیگیم، تورموش اۉرتاغی اۉرنیده اوزه‌لیب یاتگن ایدی. عزیزابه قیتیب کېلیشی بیلن سۉره‌دی:

«قه‌یېرده یۉقالدینگیز، دروازه‌ده کیم ایکن؟»

«عزت‌خان نینگ اۉغلی قاره چای اوچون کېلگن ایکن.»

«قاره چای! قاره چاینی نیمه قیلرکن، مگر خدانینگ کوندوزی یۉق میکن کېچه نینگ بی وقتیده قاره چای اوچون کېلگن ایکن؟»

«بیلمه‌یمن، کرونا نینگ شَریدن قوتیلیش اوچون ایرته‌لب قویاش چیقمسدن آلدین قاره چاینی ایچیشلری کېره‌ک ایکنینی ایتدی.»

عجبله‌نیش حلی هم بیگمنی ترک ایتمه‌گن ایدی، تۉستدن اۉرنیگه توریب اۉلتیردی:

«نېمه؟ نیمه دېسیز آته‌سی؟»

«کابل‌ده ینگیدن قیسی بیر چقه‌لاق دنیاگه کېلگن ایمیش، توغیلیشی بیلن خدانینگ قدرتی بیلن تیلگه کېلیب، هر کیم بوگون قاره چای ایچسه باشقه اونی کرونا آلمه‌یدی دېگن ایمیش.»

«خدانینگ قربانی بۉله‌ی، صدقه‌سی بۉلسم، قره‌نگ آته‌سی، مسلمان بنده‌سینی هیچ جایگه یالغیز قۉیمه‌یدی. مصیبتنی باشیدن کۉتره‌دی.»

عزیز ابه سلّه‌سینی باشیدن چیقاریب قۉیدی و کېیین واسکتینی هم چیقریب تشله‌دی و اۉرنیگه اۉلتیرر ایکن دېدی:

«خاتین‌جان سېن تور بیر قاره چای دَمله، قویاش چیقمسدن آلدین باله‌لرنی هم اویغات. بو آسمانی بلانی هیچ کیم درست بیلمه‌دی.

رزقیمیزدن بو دنیادن قطع قیلمه‌سین.»

بیگیم یوگوریب اۉرنیدن توردی کورمال کورمال اۉزی نینگ چادرینی قیدیردی. کېیین طاقچه‌گه باریب اریکیننی یاقیب آلیب کېلدی. نېچه دقیقه‌دن سۉنگ عزیز ابه، بیگیم و تۉرت‌ته باله‌سی قاره چاینی دَم به دَم ایچردی و تام نینگ دېره‌زه‌سیدن تشقریگه هم قره‌ب قۉییردیلر. دېره‌زه‌دن تشقری بتکول قرانغو ایدی:

«او خاتین اویده قنچه قاره چایینگ بار دېمن؟»

«بیلمه‌یمن، اۉشه یاغ قطی یریمدن کۉپراق.»

عزیز ابه نینگ ایسه یوز و تیره‌سی عجبلنرلی:

«هه راستی؟ ایرته‌لب اۉشه‌نی دکانگه ایلتیب قۉی ایسینگدن چیقمه‌سین. ایرته‌لب نمازدن قیتیشیمده دکان ینه بی‌چای بۉلمه‌سین.»

«نیمه اوچون؟ ساتماقچیسیز می؟ ایرته‌لب قویاش چقیشی بیلن قاره چای باشقه کیم نینگ دردیگه تېگه‌دی؟»

عزیز ابه بیر دقیقه سکوت قیلیب، سۉنگره دوام ایتدی:

«قویاش چیقیشی دېگنی، بامداد نمازی نینگ وقتی قضا بۉلدی و ینه هېچ کیم قاره چای ایچالمه‌دی دییش معنیده ایمس. عزت خان نینگ اۉغلینی هم گپی بو ایدیکه توشگه هم آدملر قیله آله‌دیلر چای ایچسه‌لر. اۉشه چقه‌لاق نینگ اۉزی شو گپنی ایتگن ایمیش.»

«وی خدانینگ قربانی بۉله‌ی، قنده‌ی معجزه‌سینی کۉرسته‌دی!»

بیر ساعت‌دن سۉنگ، عزیز ابه مسجدده ایدی و بیگیم هم اول آقشام تیارلب قۉیگن خمیرینی تندرنی اوستیگه آلیب باردی. قیشلاق نینگ هم بیر نېچه ته عیالی بوندن آلدین تندر اوستیگه کېلیب، نان یاپیش اوچون تندرنی تیارلب قۉیگن ایدیلر. شونده‌ی قیلیب ایکّی منبعدن خبرنی پخش قیلیشگه

باشـــله‌دیلر. هنوز قویاش کۉتریلمه‌گن ایدیکه بوتون قیشلاق نینگ آدملری قاره چای و گپیرگن چقه‌لاق خبرینی ایشیتدیلر. عزیز ابه هم بیرنیچه کیشی عبادتچی بیلن دکانیگه قیتیــب کیلگن. نمازنی اۉقیب قیتگنلر هم عزیز ابه نینگ دکانی ایشــیگیده قاره چای آلیش اوچــون صف توزگن ایدیلر. اوازق وقت اۉتمه‌ی عزیز ابه دکانی نینگ ایشــیگیده‌گی صف چۉزیلیب کیتدی، قویاش قنچه آســمانگه کۉتریلمه‌سین، عزیز ابه دکانیده پوری قیلینگن قاره چای نینگ هم نرخی بلند کیتردی. باشــقه تامادن یاغ قطی ســیده‌گی قاره چای هم کمه‌ییب بارردی.

عزیزابه‌نینگ قیمت فروش لیگیــدن آدملرنینگ داد و فریادی چیقدی. عزیــز ابه بیر پوری قاره چاینی یوز افغانیگه ســاتردی. قاره چای آله دیگنلر بیری تقریباً بقیریب یوباردی:

«به لیاز خدا، کابل‌ده بیر کیلوســی یوز روپیه، ســین بیر مثقالینی یوز روپیه ساته‌یپسن؟»

«نیمه دیســن دادخدا! کابل‌ده قاره چای تاپیلمه‌یــدی، قحطی بۉلگن، چقه‌لاق بو گپنی ایتگندن بیری کابل ایمس، بوتون اوغانســتان‌ده قاره چای تاپیلمه‌دی. اۉشه باشــقه اولکه‌لرده هم قاره چای تاپیلمه‌یدی. هندده قنچه آدملر کرونا کســللیگیدن اۉلگنینی ایشــیتمه‌دینگمی؟ اۉزلریگه ضرورت. مین اوییمده‌گی چانی کیلتیردیم، آدملرگه رواج بۉلســین دیب. الـه‌سن آل، آلمه‌یسن دکاننی دمینی قۉییبر، باشقه نفرلر کیلسین.»

دادخدا هیچ نرســه دیمه‌ی آراملیک بیلن چای پوریسینی آلیب چیتگه چیقدی. تۉســتدن عزیز ابه نینگ ذهنیده بیر موضــوع تاپیلدی، یوگوریب اۉرنیدن توردی، دکانینگ تۉریده اویی تامانده قوریلگن تیشیکچه‌دن باشینی چیقاریب قیچقیریب بوباردی:

«امین!... او امیننن!»

اېندی ییگیت بۉلگن باله نینگ سېسی اوتاماندن کېلدی، جواب بېردی:

«چاپیب کېل، ایش بار!»

عزیـز ابه، دکانـی نینگ قرشیسـیده‌گی جمعتنی چیدملی بۉلیشـگه چقیریب، دېدی، تېز قیتیب کېله‌من دېدی. کېیین دکان نینگ دخلیدن بیر آز پول آلیب کېیینگی اېشیکدن تشقری چیقدی...

***

قویاش آسـمان نینگ یرمیگه کۉتریلیب یېتگن اېدی. امین تېرلب و نفسی کۉپیب یېلکه‌سـیده بوجینی کۉتریب فرعی یۉلدن چیقیب قیشـلاق تامان کېلینه‌دیگن اصلی یۉلـدن کېلدیردی. تقریباً اویگه یېتگن اېدی. آته‌سـی نینگ دکانی قرشیسـیده‌گی جمعیت سـان سـیز اېدی. اوزاق و یقینده‌گی قیشلاق نینگ برچه آدملری اۉزلرینی عزیزابه نینگ دکانیگه یېتکزگن اېدیلر. برچه کوتیب توررِدی. امین اویلری نینگ اساسـی اېشیگیگه یقینلشمسدن اۉگیریلیب، حویلی نینگ آرقه‌سیگه کېتدی. دیوار یانیده بوجینی یېلکه‌سیدن قۉیدی. کېیین بوجینی حاولی نینگ او تامانیدن بو طرفیگه تشـلنگن ایپگه باغله‌دی. ایپنی بیربار - ایکّی بار اۉز تامانگه تارتدی. سۉنگره ایپ او تاماندن تارتیب آلیندی. اونچه آغیر بۉلمه‌گن بوجی کۉتریلیشی اوچون یاردم بېردی. بوجی بلند کۉتریلدی اما پرچالده بنـد قالدی. امین بۉیینی چۉزیب ایکّی قۉلی بیلن اونی یوقاریگه سـوردی. بوجی پرچالدن اوزیلیب دیوارنینگ او تامانیگه توشـدی. یېرگه باریب تیگگنینی هم اېشـیتدی. قۉللرینی لباسی بیلن تازه‌له‌دی و قیته اوی نینگ اصلی یۉلیده یوریب کېتدی. دکان اېشیگیده زېرککن جمعیت کوتیب اۉلتیرگنلیکدن بیر ـ بیراولریگه گپیرردیلر.

«بو کرونا نیمه بلا اېدی! بیزلرنی ایش و کوچدن قۉیدی»

«خدا بخیر اۋتكزسین!»

«منه توش هم بۋلدی قاره چای كېلمسه دېب قۋرقه‌من»

«یۋق، بابا، اۋشـــه چقه‌لاق كېچگچه هم قاره چای ایچســـه‌لر بۋله‌دی دېگن ایمیش.»

«توبه خدایا! خدانینگ قدرتیگه قره اه!»

شو وقتده عزیز ابه دكانینگ آرقه ایشیگیدن كیریب بقیریب یوباردی:

«یوگورینگلركه قاره چای كېلدی!»

جمعت دكان تامان هجوم قیلدیلر.

کرونا داریسی‌نینگ کاشفی

گلالـــی، تشـــویش و خواطر بیلن ایری نینگ تۉشـــه‌گی یانیـــده اۉلتیردی. بیر نیچـــه آی آلدین دگروال (ایری) یـــوره‌ک عملیاتی بۉییچه جراحلیکنی هندوســـتان‌ده اۉتکزگن، هنوز هم یوره‌گی راحت ایمسلیگیدن شکایتی بار. گلالی، اونینگ یوره‌گ کسللیگیدن خواطرده، اونی کتّه بیر آغریق قینه‌یدی.

کۉزلریدن اویقو اوچگن، دگروال اریغلب قالگن. گلالی اونینگ قۉلدن بیریش خواطریده. کتّه گۉده‌لی آدم، تیری ایچیده یخلیت سویککه ایله‌نیب قالگن. جیغجیققه‌لری چۉکیب ایچکری کیتگن اونینگ ایچکریگه کیریب کیتگن کۉزلری گلالینی قۉرقیتیب هم قۉیه‌دی، او اۉزیچه دیدی:

ـ بو کرونا نیمه بلا ایدی جانیمیزگه یاپیشدی.

تشـــویش و خواطر تۉلقینله‌نیب تورگن کۉک کۉزلرینی آســـمان ساری کۉتریب قره‌یدی:

ـ خدایا! ســـین بو بلانی امان ایسان اۉزینگ کۉتر. بیز بیچاره خلق نینگ غمیمیز آزمیدی، ایندی کروناییک بیر بلاگه هم مبتلا بۉلیب قالدیک.

گلالـــی، کرونا نینـــگ بیرینچی مرته آلتینی رســـانه‌لردن ایشـــیتگنینی

ابسـله‌یدی، آدملر تفاوت سـیزلیک بیلن بو کسـللیک چین نینگ وهان شهریده دیر، بیزلرگه نیمه دېب ایتردیلر.

قیسـقه مدت ایچیده ایران اولکه‌سـی بو بلاگه مبتلا بۉلدی و هر کون خبرلرده بو مملکت‌ده قنچه آدملر کرونا بۉلگنی و قنچه انسانلر بو کسللیکدن اۉلگنینی ایتردی. بو کرونا سـبب ایرانده‌گی افغانستانلیک مهاجرلردن هر کونی اۉن مینگ - ییگیرمه مینگ مهاجر مملکت‌گه قیلیب کېلیشگه مجبور بۉلدیلر. بولر دسـتلب هرات شـهریگه اوندن کیین اوز شهرلریگه ترقه‌لب کېتردی.

کۉپ وقت اۉتمه‌ی کرونا اینگ کتّه قربانلیکنی هرات شـهریده آلدی و کابل‌گه هم یېتیب کېلدی. گلالی نینگ خواطر بیته ابمس، باشـقه تاماندن اونینگ کتّه اۉغلی هم هرات ولایتیده عسکرلیک قیله‌دی.

او نېچه مرته اۉغلی نعیم بیلـن تیلفونده گپیرگن، اوندن رخصتی آلیب اوییگه قیتیشـنی سۉره‌گن. نهایت نعیم آنه‌سی نینگ گپینی یېرده قالدیرمه‌ی رخصتی آلیب کابل‌گه اوییگه قیته‌دی.

او اوییگه کېله‌دی، لیکن یالغیز اۉزی ابمس، کرونا ویروس بیلن بیرگه. بونی نی‌اۉزی بیله‌دی نی هم عایله‌سـی. همه اونی خوش قرشیلیب آله‌دیلر و دگرال آته‌سـی کۉپراق قرشـیله‌یدی. او اۉغلینی بار ـ بار بغریگه باسیب قوچاغله‌یدی و ساچلرینی سیلیب اۉپه‌دی.

ـ آته‌سـی نینگ اۉغلی، یخشی بۉلدی بخیر کېلدینگ، آنه‌نگ تشویش قیلیب تشویش قیلیب قریب اۉزینی هم مېنی هم دیوانه قیلیشیگه آز قیلگن ابدی.

ـ آنه‌م جوده تشویشلی آدم.

ـ بچیـم، آته‌نـگ خـو ایته‌دی، هـر مرته هـرات‌دن کرونـا خبرینی

ایشیتگنیمیزده، ایچیمگه بؤری کیرردی و اویقو کؤزلریدن اوچردی.

هنوز ایکّی - اوچ کون اؤتمه‌گن، نعیم اؤزینی بیرآز کسل، باش آغریق، ایستیتمه و یوره‌ک اوخشیمه حس ایته‌دی:

ـ آنــه اؤیله‌یمن بوتون تنیــم تکه - تکه بؤله‌یپتی، جــوده زیریککنمن و کسالتیم بار.

ـ اؤغلیــم، آغریغینــگ تــاغ و تاشــلرده، آدملرنینگ گپیگــه کؤره و اؤیله‌شــیمچه، ایکّــی هوالیک بؤلدینگ کابل هواســی ســینگه یاقمه‌دی شیکیللی.

ـ بیلمه‌دیم آنه، کیچه تانگ آتگونچه کؤزیم یومیلمه‌دی، کؤزیمده هیچ اویقو یؤق ایدی.

ـ خدا سقله‌سین کســل بؤلمه‌گین اؤغلیم، صبر قیل بیر آز سبزیده آش پیشیره‌من سینگه، ایسیق - ایسیق ایچ یخشی بؤلیب قاله‌سن.

ـ پیشیرمنگ آنه، هیچ یوره‌گیم ایستمه‌یدی، بیر قسم یوره‌گیم اوخشیب - اوخشیب کیته‌دی، آوقتنی ایسی باشیمگه یامان تیگه‌دی.

نعیم نینگ دواملی قوروق یوتلی هم بار و کیچه‌لر اویقوســینی کؤزیدن اؤغیرله‌یدی. اینَدی اؤزی و عایله‌سی هم بو نرسه‌دن خواطرده‌لر.

آنه‌ســی تؤرت یوز اؤرینلیک شفاخانه (ســردار محمد داوودخان)گه باریشــینی تاکیدله‌یدی، چونکه اؤزیچه بعضی داریلرنی ایچگن هیچ تاثیر قیلمه‌گن و حتی کسللیگی و یوتلی هنوز بیر آز کؤپه‌گن دیر.

ـ آنه‌نــگ صدقــه، یوتلینگ کؤپه‌یگــن رنگ و روینگ هــم اوچگن، بوگون آته‌نگ بیلن تؤرت یوز بسترلیک شــفاخانه‌گه آته‌نگ بیلن بیرگه بار، ایکاولرینگیزهم حربی آدملر سیزلر، اؤشه شفاخانه سیزلر اوچون مناسب.

ـ کیتمه‌یمن آنه، شفاخانه نینگ هیدینی یاقتیرمه‌یمن.

ـ شفاخانه ایسی نینگ قصه‌سیدن بۉلمه، اگر بوگون کېتمه‌سنگ، اېرته باریشینگ کېره‌ک.

دگروالنی قیسقه خورسینیشی گلالینی خیالات اۉپقانیدن چیقاریب تشله‌یدی. یوزیدن رنگی اوچه‌دی. اېری اوزیب - اوزیب نفس آله‌یاتگنینی کۉره‌دی. اېری آکسیجن ماسکینی آغزیدن اویاققه آلیب تشلش اوچون حرکت قیله‌دی.

گلالی اونگه مانعلیک قیلیب مهربانلیک بیلن اونینگ قۉللرینی اوشلب اېرکلته‌دی. اونینگ کۉز یاشلری تامچیلری دگروال نینگ قوروق برماقلری اوستیگه تامه‌دی و قتّیق ییغله‌گنلیکدن اونینگ یېلکه‌لری تیتره‌یدی.

او آغیر کونلرینی اېسله‌یدی واۉغلی نعیم نینگ تېکشیرووی نتیجه‌لری تۉغریسیده خبر بېریلگنده اۉزینی قنچه‌لیک یامان و قیغولی حس قیلگنینی اېسله‌یدی:

ـ دگروال صاحب، اۉغلینگیز کرونا کسللیگیگه چَلینگن و تېزلیکده اونی بستر ایتیش کېره‌ک.

ـ نیمه دېسیز داکتر صاحب؟

ـ آته! کۉپ شاشیلمنگ، یوزینگیزده هیچ قان قالمه‌دی، مېن ساغه‌له‌من.

ـ دگرال صاحب، اۉغلینگیز هر قنچه تېز دوالنسه شونچه یخشی بۉله‌دی، تېکشیروولریگه قره‌گنده اۉپکه‌لریده بیر آز معما تاپیلگن، اگرده تېزلیکده دوالنمه‌گنده....

ـ درست داکتر صاحب، تۉغری ایته سیز.

بو گپنی اېشیتیش بیلن آته‌نینگ سیماسی بوتکول اۉزگره‌دی حتی اونینگ بوغدای رنگلی یوزی قاره‌یب کېته‌دی. نعیم اونینگ کتّه اۉغلی دیر. حتی اونینگ اوزاق اوخله‌شینی هم چیده آلمه‌یدی!

داکترلــر نعیم بســتر قیلیــب قتّیق و جدی مراقبت آســتیگه آلیشــنی ایســته‌یدیلر. اؤغلینی یالغیز قؤییشنی ایستمه‌یدیگن آته، قیغولی بیر حالتده دېدی:

ـ داکتر صاحب! مېنی هم باله‌م بیلن بیرگه بستر اېتینگ.

ـ بؤلمه‌یدی دگروال صاحب، بو جوده یامان یوقمه کسللیک و نعیم بیلن بیرگه بستر بؤلیش سیز اوچون اصلا ممکن اېمس دیر.

ـ آته، داکتر صاحب درست ایته‌دیلر، اؤزینگیز‌نینگ یوره‌ک کسللیگینگیز بار و کرونا اېسه سیز اوچون جوده خوفلی دیر.

ـ آته‌ســی نینگ اؤغلی، مېن سېندن زیاد اېمس من، سېن یالغیز بو یېرده قالسنگ مېن اصلا چیده آلمه‌یمن.

ـ آته، نېگه اؤزینگیزنی بای بېرگن ســیز، مېن اؤزیمدن کؤره ســیز‌نینگ تشویشینگیزده من.

ـ بچیم، بو سېنی کســللیگینگنی تاثیر بؤلیشی ممکن، میبه‌م چیقه‌لیب آغریدی حیاتیمده بونده‌ی یامان باش آغریق بؤلمه‌گن اېدیم.

ـ داکتــر صاحب! داکتر صاحب! آته‌منی هم معاینه قیلینگ، وضعیتلری یخشی کؤرینمه‌یدی.

ـ داکتــر صاحب، مېن نینــگ کؤکره‌گیمده‌گی قفســده آغیر درد حس اېته‌من.

آته اؤزینــی قتّیق باش آغریغــی و کؤکره‌گیده آغریق حس قیلیشــینی ایتگنده، داکترلر اونی معاینه قیلیشــگه اولگوره‌دیلر و معاینه‌دن سؤنگ، او هم کوید ۱۹ کســللیگیگه یولیققنلیگی انیقلنــه‌دی، دگروالنی هم اؤغلی نینگ یانیده بستر اېته‌دیلر.

یوره‌ک کســللیگی بارلیگی اوچون اېرته‌ســی دگــروال نینگ وضعیتی

یامانلشه‌دی، اوشبو وایروس بونینگ اوچون کؤپراق خوفلی دیر.

اېندی گلالی نینگ قیغوسی اؤزی نینگ اوجیگه یېتگن، او اؤغلی اوچون کؤپ تشویشده. داکترلرگه کؤره، کرونا اونینگ اؤپکه‌سینی تکه تکه قیلگن و گلالی نینگ اؤغلیگه خداوند دن شفا سؤره‌ش بؤلک چاره‌سی یؤق.

گلالی چوقور خورسیندی، اېری و اؤغلی بستر قیلینگن اتاقده قدم اوریب ایلنه‌دی، اوستیده گی کییمی جانیگه کتّه بؤلیب قالگن و بېلی نینگ دامنی ایلنه‌دی. او جوده آغیر وزنلی کوچلی عیال اېدی، لېکن بو کېچه و کوندوز اویقو و نانی حرام بؤلگن و حتی نېچه کونلردن بېری اؤزینی آینه ده کؤرمه‌گنلیگینی اېسله‌دی.

گلالی نینگ بیر ایاغی اویده و بیر ایاغی اېسه شفاخانه‌ده. هر کون اېرته‌لب کوکتده پیشیریلگن شوربه، میوه، لیمو و زنجبیل تشلنگن چای آلیب شفاخانه‌گه جؤنه‌دی، ایسیق آوقتلر اینیقسه لیمو و زنجبیللیک چای کرونا کسللیگی اوچون کؤپ فایده‌سی بار اېکنینی آدملردن اېشیتگن.

هیجان و خورسندچیلیکدن تیتره‌گن اؤسپیرین جلال نینگ آوازی گلالی‌گه قووانچ کېلتیره‌دی. اؤغلی، سیلونینگ یقینیده قیسی بیر کیشی کلینک آچگن اېمیش او کیشی داکتر بؤلمس لیگیگه قرمه‌ی، کرونا واکسینینی توزه‌تگن دېب ایته‌دیلر دېب آنه‌سیگه مژده بېردی.

ـ آنه، بیر کیشیدن اېمس، بو گپنی نېچه کیشیدن اېشیتدیم. حکیم الکوزی آدملرگه کرونا دواسینی مفت و تېکین بېریب تداوی قیلر اېمیش.

ـ بیلمه‌یمن اؤغلیم، بیلمه‌دیم بو حکیم الکوزی نینگ تداوسیگه ایشانیب بؤله‌می بؤلمه‌یمی؟

ـ قؤشنیمیزنینگ اؤغلی رشاد آدملر چومالیدیک معاینه خانه‌سی نینگ قرشیسیده ییغیله‌دیلر دیدی. اېرته‌دن آقشامگچه اونینگ معاینه خانه‌سیده

کرونا دواسی کوترمیش آدملر.

ـ جلال اۉغلیم، خی اونده‌ی، او کیشی نینگ بیرار حکمتی بۉلسه دېمن. کېل خدا مهربان. شـــو دوا ســبب بۉلیب اکه‌نگ و آته‌نگ بخیر ساغه‌لیب کېتسه‌لر کاشکی. اینیقسه نعیم اوچون یوره‌گی کۉپ قان بۉله‌دی، اۉپکه‌لری عیبی بۉلیبدی دېب اېشیتگندن بېری نی کېچه‌نی بیله‌من نی کوندوزنی.

گلالی یوم - یوم ییغله‌دی و جلال اېســه آنه‌ســی نینگ کۉز یاشــلرینی اریتر اېکن، قنده‌ی هم بۉلسه حکیم الکوزی قطره‌سیدن تاپیب کېلتیریشدن ایشانچ بېره‌دی.

آنه بو خبرنی اېشــیتگنیدن جــوده هیجانلنگن، او درحال تکســی گه اۉتیره‌دی و جلال بیلن الکوزی تخلصی بۉلگن قندهارلیک نینگ کلینیکی گه باره‌دی.

او یېرگه باریشی بیلن آدملر گوجوملیگینی کۉریب عجبلنه‌دی. اېرته‌لب کیچقورن خفتنگچه هــم کوته‌دیلر بولرگه نوبت کېلمــه‌دی. دوباره اویگه قیتیب کېلیشگه مجبور بۉله‌دیلر. اېرته‌لب ملا آذان ینه بارماقچی بۉله‌دیلر.

ـ بچیم، هنوز تانگ آته‌گن، مېن و ســېن بیرینچی کیشی میز که بو یېرگه کېلدیک.

ـ آنه، مېن منه شــو یېردن کۉره‌یپمن که آدملــر نیچه قطار بۉلیب معاینه خانه نینگ آلدیده تورگنلر.

ـ هه، وله، آدملر کېچه‌نی شو یېرده اۉتکزگنگه اۉخشه‌یدلر.

هنــوز هم هوا قرانغــو آنه - اۉغیــل اۉزلرینی محلگه یېتکــزه‌دی. بولر محلگه بېرینچی کېلگن آدملــر اېمس اېکنیدن ینه عجبلنه‌دیلر. آدملرنینگ گپیدن شونده‌ی پیقه‌یدلرکه اولر کېچه‌نی هم الکوزی نینگ معاینه خانه‌سی آرقه‌سیده اۉتکزگنگه اۉخشه‌یدلر.

مشتریلر آره‌سیده اولر نینگ اؤنگ قؤلی قؤشنی دوکتور حمیدنی کؤرگن جلال جوده حیران قاله‌دی:

ـ هو هو، اگر خطا قیلمه‌گن بؤلسم داکتر حمید هم شو یېرده!

ـ بچیم، داکترلر بو گپلرگه ایشـانمه‌ی، قیشی باشقه بیر کیشینی کؤرگن سن.

ـ یؤق آنه، اؤزی دیر.

ـ خـی بچیم، اونده حکیـم بېره‌دگن قطره نینگ حتمن فایده‌سـی بار، حکیم الکوزی کرونانی دواله‌شیگه حالی ایشانچیم کامل بؤلدی.

جلال هم دوکتور حمید نینگ اوستیدن کوله‌دی، هم اؤزینی قانیقتیره‌دی و کرونـا کسـللیگینی دوالشـده فایده‌لنگن الکوزی نینگ تامچیسـی گه ایشـانه‌دی و یوره‌گیده امیدوارلیک اویغانه‌دی، احتمال اکه‌سـی و آته‌سی نینگ نجاتی هم شو سِحرلی و معجزه‌یی قطره‌گه باغلیق بؤلسه.

کرونا ویروس افغانسـتانده کېنگ کؤلمده ترقلگن بیر پیتده، بیر طبیب تامانیدن بو کسـللیک نینگ دواسی توزه‌تیلیشی ایریم جنجاللرگه هم سبب بؤلدی.

یکشنبه کونی (۳۱ می ۲۰۲۰) ساغلیقنی سقلش وزیرلیگی اؤتگن ۲۴ ساعت ایچیده ینگیدن ۶۸۰ مورد کرونا کسللیگی انیقلنگنی باره سیده خبر بېردی.

شـونده‌ی بیر وضعیتده حکیم الکوزی بو کسـللیک نینگ دراوسـینی توزه‌تگنـی و بـو داری بیلن بیر قنچـه آدملرنی دواله‌گنینـی ادعا قیله‌دی. ساغلیقنی سقلش وزیرلیگی:

اوشبو داری خلق ارا لابراتوارلر آرقه‌لی تېکشیریلیب تصدیقلنمه‌گونگچه، فایده‌لنمس لیگی کېره‌ک دېدی.

اوشـبو طبیب کوید ـ ۱۹ کسـلليگینی دوالش اوچون ایشلب چیققن داری ـ درمانلرینی پارلمان اعضالری یاردمیده ساغلیقنی سقلش وزیرلیگی نینگ رخصتی سـیز افغانسـتان بۉیلب ترقه‌تیش نیتیـده ایکنلیگینی دعوا قیلماقده

هنوزگـه دنیا بۉیلیـب هیچ بیر لابراتوار کوید ۱۹ واکسـینی ایشـلب چیقاریشگه موفق بۉلمه‌گن. لېکن طبیب نینگ ایتیشیچه، تریاک قۉشیمچه اۉن بیر قسم اۉسیملیک‌دن توزتگن.

عادی اهالی‌دن تشقری اۉنلب وکیل وکابینه نینگ وزیرلری اوشبو حکیم نینگ کلینیکیگه باش اوریب، اۉزلری و عایله‌لری اعضالریگه داری آله‌دیلر.

مذکور حیکم تاماندین کرونا داری‌سـینی ایشلب چیققنلیک ادعاسی جنجالی حلی اۉزیگه بیر آز سیاسی توس هم آلگن دیر.

یوزلب کیشی سـاغلیقنی سقلش وزیرلیگیگه قرشـی اعتراض قیلیب سـبحان کلینیکی قرشییسـده ییغیلیب حکیم گه فعالیـت قیلیش اوچون رخصت بېریلیشینی سۉره‌گنلر. شونده‌ی بیر شرایطده حکیم الکوزی نینگ افغانستان سابق جمهور رئیسی حامد کرزی بیلن اوچره‌شیشی هم بحثلرگه ایلنگن.

قندهار خلقی نینگ نماینده لر مجلسـیده‌گی اعضاسـی سـید حمد سیلاب حقیقت معلوم بۉلیشـی اوچون حکومت‌دن حکیم الکوزی نینگ داری‌سی تېز اره‌ده لابراتوار قیلینیشینی ایسته‌یدی.

بوندن آلدین، قندهار ولایتی کینگش باشلیغی سیدجان خاکریزوال هم بیر ییغیلیش ده حکیم الکـوزی نینگ فعالیتی الدی الینگن تقدیرده، آدملر اوندن حمایـت بیلدیریب کوچه و بازارلرگـه چیقه‌دیلر دیب تهدید قیلگن ایدی. قندهارلیـک مذکور ایکّی نماینده حکیم الکوزی هنوزگچه مینگلب

کیشینی دواله گنینی ادعا قیله دیلر.

افغاستان‌دن تشقریده‌گی داکترلر جمله‌دن آلمان نینگ هایدلبرگ شهریده‌گی شفاخانه نینگ متخصصی داکتر سمیر بیات، جرمنی و هالند ایچکی کسللیکلر بوییچه داکترلر بیرلشمه‌سی اعضاسی اسدالله ژرفبین هم کابلده بیر حکیم نینگ دواسینی قۉلکه کېتلتیریش اوچون اۉنلب کیشی نینگ بیر یېره ییغیلگنیدن جدی خواطر بیلدیرگنلر. داکتر ژرفبین نینگ سوزلریگه کۉره:

ـ دنیا شونچه لیک رواجله‌نیشیگه قره‌مه‌ی هنوز کرونا داری‌سینی توزه‌ته آلمه‌گن، لیکن، بیر حکیم نینگ داری‌سی قنده‌ی قیلیب سلوللرگه باریب کرونا کسلینی قوتقره آله‌دی؟

ساغلیقنی سقلش وزیرلیگی نینگ سرپرستی احمد جواد عثمانیگه کۉره:

ـ «کرونا واکسینی کشف» قیلگن لیکنی ادعا قیلگن حکیم الکوزی نینگ فعالیتی توخته‌تیله دی، و اونینگ اۉزی هم ایچکی ایشلر وزیرلیگی ارقه‌لی قۉلگه آلینیب عدلی و قضایی اداره‌لرگه تانیشتیریله‌دی.

شونینگ اونینگ ایتیشیچه:

ـ اونینگ داری ـ درمانلری نینگ ثمره‌دارلیگی اثباتلنمه‌گن، اما اوشبو داری گه تۉقّیز تورده‌گی تینچلنتیرووچی و مست قیلووچی واسطه‌لردن فایده‌لنیله‌دی و اونی تېز ـ تېز ایشله‌تیش اعتیادگه آلیب کېله‌دی. اوشبو صحی مرکزنینگ رسمی فعالیت قیلیش حجتی بۉلمه‌گن و شونینگدیک بو مرکزده کرونانی دوالش اوچون ساتیله‌دیگن واکسین نینگ ترکبی هنوز معلوم اېمس دیر و حکیم نینگ اۉزیده علمی حجت یوق اونده فقط یونانی داریلرنی توزه‌تیش و ایشلب چیقاریش جوازی بار.

اۉزینی یونانی طبیب دېب تانیشتیرگن حکیم الکوزی نینگ ایتیشیچه:

ـ اوشبو واکسین طبیعی اۉسیملیکلرنینگ عصاره‌لریدن قۉلگه کیریتیلگن. مېن نېچه هفته تېکشیروو و سعی و حرکت‌دن کېیین بو کسللیک اوچون واکسین تیارله‌دیم.

او اۉز نطقلریدن بیریده بوتون دنیاگه قرشی چیقدی و شونده‌ی دېدی:

ـ مېن قۉل آچیق کرونا کسللیگیگه یولیققن هر بیر کیشیگه قۉل بېره‌من و سیزلرگه چلنج بېره‌من دنیا جماعه‌چیلیگی قۉشیمچه کیم مېنی کرونا کسللیگیگه یولیقتیره آله‌دی، اگر برچه‌لرینگیز مېنی کروناگه مبتلا اېته آلسنگیز اونده مېنینگ داری ایشلب چیققنیم هم اۉرین سیز دیر.

مبارک حکیم نینگ سۉزلری هنوز توگمه‌گن بیر پیتده ایستیتمه، یوتل، باش آغریق، نفس قیسیلیشی بۉلگن کسللر سیلیک دېک تۉده ـ تۉده بۉلیب اونینگ حضوری بۉلگن محلگه کېلدیلر و حکیم الکوزیدن حمایت بیلدیریب، شعار بېریب دېدیلر:

ـ حکیم! حکیم! سېنی حمایت قیله‌میز و افغانستان نینگ نظیری بۉلمه‌گن بو مرشدگه فعالیت رخصتی بېریلسین.

دگروال نینگ رنگی جوده قاره‌یگن و کۉزی نینگ تېوره‌گیده گی قاره حلقه‌لر هم قېقرا بۉلگن. گلالی نینگ یوره‌گی جاییده اېمس، اونینگ کۉنگلی یمان گواهلیک بېره‌دی. او هم کسالت و جان اغریق احساس قیله‌دی، باشی هم ایلنه‌دی و آغزی کېلنه‌دی. اۉزیگه دېدی:

ـ بیله‌من می دردیم نیمه؟ نېچه کېچه‌دن بیر اوخلمه‌گن و کوندوزلری هم آواره من. بو پریشانلیکلر سبب بۉلگن اشتهامنی قۉلدن بېرسم. ههٔ راستی نېچه کوندن بېری اصلا درست نان هم یېمه‌گنمن. ممکن فشاریم قویی کېلگن بۉلسه، حال سیزله‌نیب قالگنیم هم شوندن دیر.

جلال خوشلیک و خرسندلیکدن بقیریب یوباریب اونینگ کسللیک خیاللریدن چیقره‌دی. اونینگ هیجاندن تاووشی تیتره‌دی، آخر ـ عاقبت موفقیتگه ایریشگنلیگی و تامچینی آلگنی حقیده آنه‌سیگه خوش خبر بیره‌دی.

آنه‌سی قیغولی بیر آواز بیلن جلال و باشقه فرزندلری نینگ عمری اوزون بۆلیشی اوچون دعا قیلیب دیدی، اوشبو سحرلی تامچی بیلن ایندی آته‌سی و اکه‌سی کسللیگی ساغه‌لیب کیتسه کاشکی.

هر ایکّیسی شاشیلیب شفاخانه تامان جۆنه‌یدی و شفاخانه‌گه باریش بیلن آنه‌سی سحرلی تامچینی ایکّی ته گیلاس تشلب بیز آز سوو بیلن تورموش اۆرتاغی و اۆغلیگیه ایچیره‌دی.

ایرته‌سی کونی هم مینگ بیر امید بیلن آوقت و لیمو و زنجبیللیک چای تیارلب عزیزلری تامان جۆنه‌دی. اۆزی نینگ کسالتینی ایسدن چیقاره‌دی، هیچ کیمگه حالینی شرحلب بیره آلمه‌یدی.

اگر ماهر رسّام بۆلسه، احتمالکه دنیاده‌گی اینگ قیغولی رسمنی چیزگن بۆلردی!

هر دقیقه‌ده سوو بۆله‌دیگن و یوره‌گی تامچی ـ تامچی بۆلیب آقه‌دیگن بیر عیال و آنه تصویری. هر بیر قره‌شده مینگلب تشویش و عذاب ـ عقوبتلرنی تۆلقینلنتیره‌دیگن انسان تصویری.

ایری و اۆغلی یاتگن اتاق نینگ ایشیگینی آچیشی بیلن داکترلر ماسکلری، قۆلقاپلری و مخصوص کییملری بیلن بیرگه بۆلیشگنینی کۆردی و اولر خواطرگه توشیشدی، رنگی یوزیدن اۆچیب کیتدی و او یوره‌گی نینگ آوازینی ایشیتدی. اونینگ یوره‌گی یامان گواهلیک بیره‌دی و اونینگ باشیدن مینگته یامان فکرلر اۆته‌دی:

ـ خدایا خیر! نیمه اوچون بوتون دوکتورلر چلکشیب قالگنلر؟ سۉره‌ب کۉره‌من.

گلالی داکترلردن ایضاح بېریشنی سۉره‌دی. داکترلردن بیری ـ قلین قاره ساچلی، یشیل رنگده‌گی ییگیت و گلالی اونی او یېرده کۉپ مرته کۉرگن، او دېدی:

ـ آنه، کسـللرینگیزنی ساغلیق وضعیتی یخشی ایمس و بولرنی کۉپراق مراقبت ایتیشگه احتیاجی بار.

گلالی ییغیله‌گندېک قیلیب فریاد قیله‌دی:

ـ قنده‌ی ممکن بۉلمه‌سین، مېن بیر مینگ قیینچیلیک بیلن الکوزی نینگ سحرلی تامچیسینی تاپیب کېلتیریب ایچیردیم، قنده‌ی ممکن بۉلمه‌سین؟

سـاچلری ماش و برنج بۉلگن ینه بیر داکتـر ناراضی قره‌گندیک بۉلیب کولیب دېدی:

ـ بو معجون، یلغاندن بۉلک نرسه ایمس لیگینی بیلسنگیز ایدی کاشکی.

آره‌دن نېچـه کون اۉتگن. اۉغلی نعیم ییگیت لیـک کوچی بیلن کرونا وایروسگه قرشی کوره‌شیب ساغه‌لیشـی ممکن، لېکن ایری نینگ ساغلیق احوالی هر کون یامانلشه‌دی.

گلالی، دگروال تامان قره‌یدی، ایکّی کوندن بېری او کۉزلرینی آچمه‌گن، کۉکسیدن ضعیفگینه خرخر تاووشی ایشیتله‌دی یو بس.

دگروال بیلن ییگیرمه سـکّیز ییل مشترک حیات کېچیرگنینی ایسله‌دی، بو ییللر جریانیده حیات نینگ قنچه یخشـی یامان کونلرینی تجربه قیلگن ایدی. ایری هر بیر ولایتگه تدبیل بۉلگنده، خاتینی هم اونینگ یانیده بۉلیب او بیلن سفر قیلیشگه مجبور ایدی.

لبلریدن کولگی اریگن بیر حالده، قیغولی بیر خیرگاهی قیله‌دی:

داروی کرونا
حلیم الکوزی

ـ آه، حيات بو اوزاق و عجيب بير سفر دير، احتمال بختلى آدملر اوچون اوزاق دير. بيرگەليكده قيلگن سفريميز مېنيمچه جوده قيسقه ابدى، قيسقه!

نعيم نينگ آوازى اونى كابوسدن چيقرەدى و او كون نينگ اېنگ آغريقلى خبرينى اېشـــيتەدى. گلالى تورموش اۋرتاغى جســـديگه عجبلنگن كۋزلر بيلن قرەيدى و تاشـــنى اېريتيب يوبارەديگن قيچقيريق بيلن ياتگن جاييگه ييقيليب، هوشيدن كېتەدى.

کېکسه طبیب

سِــحرگرلیک نینگ بو موســمی بۉلگن بهار اۉلیک طبیعتنی قَیته تیکلهدی. بیبی آفتــاب، یېتمیش ییللیک حیاتیده بو فصل و اونینگ کشــفیاتی بیلن یخشی تنیش.

او بوتون حیاتی دوامیده بدخشــان نینگ باشقه حدودلرینی کۉرمهگن و اوشــبو جوزگون فیض آباددن باشــقه هېچ بیر ولایتگه سیاحت قیلمهگن عیال. دۉستی یاکه تنیشیدن هر گل کابل اسمینی اېشیتسه، هیجان او آرقهلی تۉلقینلنیب، پایتختگه باریشنی آرزو قیلهدی.

قیزیغی شوندهکی، او کابلدهگی دۉستلریدن حکایه ایتگنده، هنوز هم اونی اېلیک ییل اۉتمیشده یشــهیدی دېب اۉیلهی سیز، چونکه او هر دایم پادشاه و شاهلیک تختی، تخت و شهزادهلر و ملکه دورانی حقیده گپیرهدی. او بدخشــان نینگ محلي اهالیسی کبی جوده یاقیملی و اۉزیگه خاص بیر لهجهگه اېگه و هر بیر جملهســیدن کېین او خودّی شوندهی اۉزیگه خاص تلفظ بیلن "بچیم" سۉزینی تیلگه آلهدی.

همه نرســه کۉکلمزار و ینگی بۉلگن و اولر نینگ قیشــلاغی جوزگون

قیشـــلاغی نینگ وادیلری جنتگه اۉخشـــه‌گن بو بهار کونلریده بی‌بی آفتاب هر کونی یشـــیل میدانلر و چِنارلر آره‌ســـیده سَـیر قیلیب، هر خیل داریوار اۉسیملیکلرنی تۉپله‌یدی. اگر کیمدیر اونی تنیمسه و اونینگ حیاتی حقیده بیلمسه، اونی یېتمیش یاشگه کیرگن دېب اۉیله‌مه‌یدی، چونکه او حلی هم بلند و بۉیلی بیر عیال.

او چقّـــان و ایپچیـــل قۉللری بیلن اۉســـیملیکلرنی ییغـــه‌دی و هر بیر اۉســـیملیک نینگ نبضی اونگه معلوم. اونی قیشـــلاق نینگ همه اهالیسی تنیـــدی و "مامه آفتاب" دېب چقیریشـــه‌دی. مامه آفتاب نینگ ســـاچلری هنوزگچه مـــاش و برنج بۉلیب، کۉزلـــری چوقور و اۉتکیر دیر. قیشـــلاق نینگ ایرکک و عیاللری اونی یخشـــی کۉریشه‌دی و اونینگ لای اویی همه اوچون مهمان اویی دیر. مامه و قیشـــلاقده‌گی آدملر نینگ اکثریتی چۉپان بۉلیب، یونگ، قیل و باشـــقه حیوانات محصولاتلرینی ســـاتیش بیلن کون کېچیریشه‌دیلر.

مامه آفتاب چارواچیلیکدن تشـــقری دوالش بیلن هم شـــغللنه‌دی. او قیشـــلاقده‌گی یگانه دوالاوچی. اگر کیم دیر باشی آغریسه، اونینگ قاشیگه کېله‌دی، اگر حامله‌دار عیال توغماقچی بۉلسه، ینه هم مامه آفتاب بولرنینگ دادیگه یېته‌دی.

بو کون او قۉیلرینی باقماقچی بۉلگن کونلردن بیری، قۉیلرگه اۉت تشلب تورگن پیت، قیشلاق عیاللریدن بیری شاشـــیلیب اونینگ یانیگه یوگوریب کېلیب دېدی:

«خیریت بۉلسین بچیم!»

«مامـــه آفتو، آپه گلنار اشـــتک قیلماقچی، کېلیب کۉره‌ی بار ســـیز می یۉق؟»

«مامه قربانیگ بۉلسین، قه‌یېرگه کېتردیم؟ یوگور آلیب کېل مېن هم اویگه باره‌من.»

مامه آفتاب، قویاش سېنگری، برچه نینگ اوستیگه بیر سانده توشه‌سیز و دواله‌یسیز. هیچ کیمدن، هیچ نرسه کوتمه‌ی سیز. شو آدملرنینگ اۉزلریدن کیم دیر قتیغ، کیم دیر تاووغ غله‌سی و کیمدیر سامان کېلتیریب بېرردی.

اما بو کونلرده مامه نینگ اویی جوده کۉپ بیرو بار بۉلیب قالگن. قیشلاق نینگ هر بیر چېکه حدودیدن عیال اېرکک، یاش و قری دواله‌نیش اوچون مامه نینگ قاشیگه کېله‌دیلر. چونکه جوزگون قیشلاغی شهر، بازار و صحی مرکزلردن کۉپ بیراقده جایلشگن، آدملر آسانلیک بیلن اۉزینی کلینیک و شفاخانه‌گه یېتکزه آلمه‌یدلر. کلینیک و شفاخانه‌لری مامه آفتاب نینگ سخاوتلی و غریبانه اویی دیر.

بو کېچه و کوندوز مامه نینگ کسللری شو قدر کۉپه‌یگن که او هیچ بیر وقت بونی تجربه قیلمه‌گن. مامه اېرته وقت داری ـ یو اۉسیملیکلرنی تېریش اوچون مجبور اېدی، کونلردن بیرده قیشلاق نینگ ملاسی ملا سهراب اونی اېرته‌لب وقت دَله اوستیده کۉردی:

«مامه، او مامه، اېرته‌لب تانگ‌ده بو یېرده نیمه قیله‌سیز؟»

«سلام ملا اکه، نیمه قیلردیم مینه رزدسرک، کاسنی، زیره و زوف تېریب توریبمن.»

«بو کونلرده بیروبارینگیز جوده کۉپ بۉلگندیک کۉرینه دی، مامه!»

«جی جی بچسم، نیمه قیله‌ی، بوتون حیاتیمده بونچه کسللیک و بیمارلیکنی کۉرمه‌گن اېدیم.«

«تۉغری ایته‌سیز مامه، اولا اۉزیمیزنینگ اوییمیزده‌گیلر برچه‌سی ایستیتمه و تاماغ آغریق بۉلگن، کېچه مرادنینگ آنه‌سی نینگ شونده‌ی بیر

ایستیتمه‌سی بار ایدیکه سۋرمنگ.»

«کاشکی بیر مونچه کاسـنینی قینه‌تیب سووینی ایچیریب و میده‌سینی هم پشانه‌سیزگه قۋیسنگیز ایدی.»

مامه آفتاب نینگ کسـللری کون ـ سـاین کۋپه‌یب کیته‌یپتی. ایندی او ایکّی ته قیزینی هم یاردمگه چقیرگن. قیزلر داریوار اۋسـیملیکلرنی تیریش و داری تیارلشـده کمک قیله‌دیلر. ایرته‌لب او و قیزلری اوی نینگ یانیده‌گی دله‌لرگه و تیپه‌لیکلرگه باریب، بنفشـه، بلوکلر، کاسـنی، زردسره‌ک و باشقه کۋپلب اۋسـیملیکلرنی فقط اۋزی و قیزلری تَنیب تیریب ییغیشرردی. هر کونی سـیز اولر نینگ حویلیسـیدن آغیر تاش نینـگ آوازی و تورلی خیل داری ـ درمانلرنی ایشقه‌لشـنی ایشـیتردینگیز. بیر کونی آی‌خانم و ظریف ماه، قیزلری شبهه‌لی بۋلدیلر:

«مامه، ییلکه‌میز توشدیکه، بیلمه‌یمیز بو آدملرگه نیمه بۋلگن، برچه‌سی باش آغریق و ریزشدن نالیدیلر؟»

«آی‌خانم قیزیم، تۋغریسـی مـن اۋزیم هم حیـران قالگنمن. بوتون حیاتیمده بونچه کیشی آلدیمگه کیلمسدی.»

«مامه، آی‌خانم درسـت ایته‌دی جوده زیریکدیک، نی قۋل قالدی نی ییلکه. بوگون بیزله‌هم اونچه یخشی ایمس میز، باشیم زیر - زیر آغریدی.»

«دردینگ تاغ و تاشلرده بۋلسین قیزیم ظریف ماه، تور اویگه بار، حاضر قینتمه آلیب کیله‌من، خیر بیلن گل‌دیک ساغه‌لیب کیته‌سین.»

مامه آفتـاب هم بو کونلرده بیر آز زیریککـن کۋرینه‌دی و کۋزی نینگ آسـتلریده قره حلقه کوزه‌تیله‌دی؛ او کوچلـی و اۋکتم عیال بۋلگنی اوچون اونچه شـکایت قیلمسدی کۋپراق آدملرگه ییتیشـلردی. بونگه قره‌مه‌ی بیر آز وطنی بوغداینی اوغیرگه تشـلب ینچدی، سـۋنگره اونی دلده پیشیریب

ایچیگه شلغم، زرجمه، نخود، لوبیا و رزدچوبه هم تشله‌دی.

«آی‌خانم! باریب آپه‌نگنی هیقیر یرمه تیارلندی.»

«مامه، منه مېن آپه‌م بیلن کېلدیم.»

«بو یرمه نینگ عجیب تاتلی هیدی بار.»

«آی‌خانم، مېن نیمه اوچون خی ایسینی بیلمه‌یمن.«

«ظریف ماه قیزیم، بورنینگ بوتگن دیر، بۋلمسه رزدچوبه و سیرداغ آدمنی اشتهاسینی آچه‌دی.»

«یۋق مامه بورونیم بند اېمس، اېرته‌لب هم شورچای نینگ مزه‌سینی هیچ بیلمه‌دیم.»

مامه آفتاب، قیزی هم قیشلاق اهالیسی ایته یاتگن کرونا کسللیگیگه چه‌لینگنینی انگله‌دی. او قیزیگه هم قینتمه تیارلردی، اوزی و آی‌خانم هم بو قینتمه‌دن ایچدیلر. بعضن اچیق - چوچوک ماشابه پیشیرردی و بعضن هم ایچیگه المه و قوروق بهی تشلنگن شُله پیشیرییدی. بو آوقتلر کرونا کسللیگی اوچون کۋپ فایده‌لی اېکنینی بیلگن دیر و بو آوقت آدملرگه کوچ و قوت بغیشله‌یدی.

جوزگون قیشلاغی ملاسی، ملا سهراب نینگ هم احوالی یخشی اېمس. بوتون عایله‌سی کسل بۋلگنلر. اینیسقه خاتینی نین ساغلیق احوالی جوده یامان اېدی، او یخشی نفس هم آلالمسدی. بیر کون اېرته‌لب او خاتینی اېشککه میندیریب مامه آفتاب اوییگه آلیب کېلدی:

«اکه ملا، باشقه آدملردن گله یۋق، سیز قنده‌ی قۋیدینگیز خاتینینگیزنی بونده‌ی بیر وضعیتگه کېلگندن سۋنگ آلیب کېلسنگیز؟

«مامه، قۋلیمدن کېلگونچه اولگوردیم، یخشی بۋله‌دی دېب اۋیله‌دیم، لېکن کون - سایین وضعیتی یامانلشدی.»

«شاشیلمنگ ملا اکه، توکل بخدا حلی مېن اونینگ چاره‌سینی قیله‌من، گلدېک ساغه‌لیب کېته‌دی.»

«مامــه، بو خدا کۉرســتمه‌گیر کرونا جوده بیر یامان کســللیک اېکن، تۉغریســی مېنی جوده هم قۉرقیتگن، جوده کــۉپ قۉرقمه‌من، باله‌لرنینگ آنه‌سیگه بیر نرسه بۉلمه‌سین.»

«اکه! تۉغری ایته‌ســیز بو جوده یامان بیر کسللیک دیر، لېکن خدا پاشا، سیزهم یوره‌ک تشلمنگ.«

«مامه، بوتون حیاتیمده بونده‌ی کســللیکنی کۉرمه‌گنمن، بو کسللیک بوتون دنیا آدملرینی آلگن دېب اېشیتدیم و بوتون مملکتگه کېلگن.«

«مېن قیشلاق نینگ آقســقاللی من، سابقلرده هم بیرار یوقمه کسللیک تاپیلردی. بیر مرته وبا کســللیگی کېلگنی اېســیمده دیــر، آدملرنی قتلینی چیقرگن اېدی، بونده‌ینی کۉرمه‌گن اېدیم.«

«حالی خــدادن بۉله‌می اۉزینگــدن بۉله‌می باله‌لریم نینگ آنه‌ســینی غمینی یېی، خدا نا خواســته او ســیز برچه‌میزنی سوو آلیب کېته‌دی آواره و بیچاره بۉله‌میز.«

«توکل بخدا، قۉلیمدن کېلگونچه حرکت قیله‌من اکه جان!»

مامه آفتاب و قیزی بیرگه‌له‌شــیب ملحه ملاســی نینگ کســل خاتینی دوالشــگه باشله‌دیلر. کېچه و کوندوز دېمه‌ی نوبت بیلن کسل خاتین نینگ باشی اوستیده اۉلتیریب اونی مراقبت اېتردیلر.

مامه، سووگه سرکه تشــلب و رومال بیلن کسل نینگ پیشانه‌سی، قولی و ایاغــی نینگ کفیگه باســردی. تورلــی ترکیبلردن اونگــه قینتمه تیارلب ایچیرردی:

«مامه، منه شکر ســرکه نینگ تربندی فایده قیلگن ملا صاحب خاتینی

نینگ ایستیتمه‌سی بیر آز توشگن.»

«هه بچیم بو هم فایده قیلدی و کاسـنی سـووی هم، باشقه جمبیلکام چای بخاری هم کۉپ فایده قیلدی و نفس قیسیلشی هم یخشی دیر.»

«بنفشه و زوفام گلی نینگ قینه‌تیلگنی هم کۉپ فایده قیلدی مامه!»

«بچیم، بو اۉسـیملیکلرنینگ برچه‌سـیده حکمت بـار، خداوند هیچ بیرینی فایده‌سیز یره‌تمه‌گن.»

«مامه، انه قره‌نگ ملا صاحب نینگ خاتینی اۉرنیدن توریب بیر نرسـه دېیپتی.»

اولـر ملا سـهراب خاتینـی نینـگ غمخۉرلیگی و قیغوسـی اوچون منّتدارچیلیک قیلیشـی نینگ ضعیف آوازینی اېشیتدیلر. اوشبو عایله نینگ دواله‌شی و اعتباری نتیجه‌سیده فقط بو عایله دوالنمه‌گن، بلکه اولرگه اوزاق و یقین عایله‌لر نینگ کۉپلری کېلیب، دوالنیشگن.

هنوز هم آیلر اۉتیشیگه قره‌مه‌ی، کرونا کسللیگی آدملرنی قینب تورگن. بهـار اۉزی نینگ کۉکلمی و گۉزه‌لیگیگه قره‌مسـدن جوزگون قیشـلاغی آدملـری نینگ کۉزیگه، تیکاندن بۉلک نرسـه اېمس حلی هم. قیشـلاق نینگ اېسـکی حال و هواسـی یۉق. آدملر بیر ـ بیراویدن قۉرقیب، اوزاقله شردیلر. مهربانلیک و ایلیقلیک شفقتسـیزلیک، مصافه و ساووقلیک بیلن المشتیریلگن اېدی. بونده‌ی شـرایطیده مامه آفتاب نینگ اویی اېشیکلری حلـی هم آدملر یوزیگـه آچیق اېـدی و او وقتی ـ وقتی بیلن کسـللرنی دواله‌دی:

«مامه، خداوند سیزنی نجات فرشته‌سی شکلده سیزنی بیچاره قلیمیزگه یوبارگن اېکن.»

«بچیم، شفا بېرووچی شو بیز و سیزلرنینگ خداییمیز دیر، مېن فقط بیر

وسیله من.»

«شکر خدا سـیز بارسـیز مامه آفتاب، بو یېرده نی شفاخانه بار نی هم داکتر، اگه سیز بۉلمه‌سنگیز بو کرونا همه‌میزنی اۉلدیرردی.»

«قیغورمه بچیم، خدا بخیر بو بلانی کۉتره‌دی.»

مامه آفتـاب، آدملرنینـگ کۉپچیلیگینـی جوزگون نینـگ داری ـ یو اۉسـیملیکلری بیلن تانیشـتیره آلدی، اولرگه قنده‌ی قیلیب داری تیارلشنی اۉرگتدی، او خیرخواه بیر عیال ابدی. او اۉز تجربه‌سینی کېیینگی اولادلرگه شـریک قیلشـنی ایسـتردی، اۉزی بو دنیادن اۉتگنده هم، باشقه‌لر اوشبو اۉسیملیکلردن داری توزه آلیشلرینی خواهلردی، بو دنیانی ترک ابتگچ هم، او قیشلاق آدملریگه یاردم بېرگن بۉلیشینی ایستردی.

ابندی بو قیشـلاق نینگ اۉتلری و داریوار اۉسیملیکلری نینگ نبضینی بیله‌دیگن و تورلی خیل کسللیکلرگه دوا تیارله‌یدیگن ابرککلر و عیاللر کۉپ ابدی.

بهـار اۉتدی و یاز نینگ ایسّـیق کونلری کېلدی. جوزگون قیشـلاغی تیکلنیب، آدملر چاروا و دهقانچیلیک بیلن شغللنه باشله‌دیلر. استه ـ سېکین کرونا کسـللیگی دهشتلی واقعه‌گه ایلندی و آدملر اۉشه کسللیک و عذاب کونلرینی قۉرقوو بیلن ابسله‌دیلر.

اوشـبو حکایه‌لرده امیدوار و الهام بېرووچی نرسه مامه آفتاب و اونینگ جوزگون قیشـلاغی اهالیسـینی قوتقریش اوچون صمیمیلیگی و پاک نیتی ابدی.

آدملر اۉز محصولاتلریدن مامه آفتاب اوییگه کېلتیرردیلر، حقیقتاًهم او قویاش دېک برچه نینگ اوسـتیگه بیر سانده توشردی، اۉزلری نینگ محلي محصولاتلریدن ساوغه‌لر آلیب کېلیب، اونگه مِهر و محبت کۉرسه‌تدیلر.

قیشلاق نینگ ســاووق تانگلری بو مهربان و محنت سېور کمپیر نینگ ســیماینی و بــو محله نینگ مامه آفتــاب نامی بیلن مشــهور بۉلگن برچه اۉسیملیک و بته‌لرینی دایما یادده توته‌ر ایدی. محله باله‌لری اونگه قۉشیب بیت توزه‌تگنلر، اولر مامه آفتابنی کۉرگنلریده هر دایم شــونده‌ی خیرگاهی قیلردیلر:

جوزگون نینگ نیمه‌سی بار؟
مامه آفتابی بار
جوزگون نینگ نیمه‌سی بار؟
داریوار اۉسیملیگی بار
های مامه آفتاب
های مامه آفتاب!

آق چاپان کییگنلر

بو ییل قیش، ســاووق هوا و موسیمی کسلّلیکلر بیلن بیرگه ایرته‌راق کېلدی. شــونده‌ی قیلیب، کوزنینگ باشلنیشــی قیش نینگ باشــیگه اۉخشه‌یدی. فقط شــونچه‌که حلی قار یاغمه‌گــن. بوویم، آدملر کوزدن اۉتســه، قیش نینگ چله‌ســیدن هم چیقه‌دی دېب ایتردی. اونینگ مقصدی کوزده کسل بۉلمه‌ســنگ، قیش‌ده هم کســل بۉلمه‌یســن دېییش ایدی. اما داکتر عمر بونده‌ی ایمس ایدی. اۉزینی یخشی حس قیلمسدی. ریزش و تماغ آغریق تَنیگه کیریب آلگن ایدی.

اونینگ همکارلیگیده بیر کنفرانسنی اۉتکزیشــیمیز رېجه‌لشتیریلگن. حالانکه یونگدن توزه‌تیلگن قلپاق باشیده و آغزیده هم ماسک تَقیلگن. میز یقینیگه کېلیب قاغذلرنی مېنگه بیرمه بیر کۉرسته‌دی. رنگی اوچگن و بۉیی هم بیر آز بوکیلگن کۉرینه‌دی. اونینگ قوروق - قوروق یوتلی هم بار.

کولیمسیره‌ب اونگه ایته‌من:

«داکتر صاحب، کرونا بۉلمه‌گن بۉلینگ؟»

«کرونا نیمه، مېنینگ حساسیتیم بار، بعضن شونده‌ی قتّیق اوشله‌یدی.

احتمال موسیمی کسللیکلردن بۉلسه.»

بو ســوالیمنی یاقتیرمه‌گنینی حس قیله‌من. کۉک کۉزلرینی بیر قیسقراق قیلیب اچّیغی کېلگندیک قیلیب ایته‌دی:

«مېـن داکترمن و کســللیگیم هــوا ســاووقلیگیدن کېلیــب چیققن حسایت‌دنلیگنی هم بیله‌من.»

نېچه آیلردن بېری کوید ۱۹ کسللیگی حقیده‌گی بعضی بېلگیلر باره‌سیده اجتماعی ترماقلــرده اۉقیمیز. بعضی بیر همکارلریمیزهم بو کســللیککه یولیققنلیگی حقیده ابشــیتگن میز. داکتر عمرنینگ گپلریگه شــبهه‌لنه‌من. بو تۉغریده‌گی شــک و شبهه‌منی اۉشــه کونی همکارلریم نینگ بیری بیلن اۉرته‌گه قۉیدیم. او هم گپلریمنی تصدیقلیب، هزللشیب دېدی:

«بیلمه‌دیــم داکترلــر نېگه بونــده‌ی اۉیله‌یدیلرکه، گویــا اولرنی کرونا آلمه‌یدی؟»

کونلر کروناگه تېگیشــلی ینگیلیکلر بیلن باشــلنه‌دی و اېنگ آغریغی شونده‌که بو کسللیک نینگ بیرینچی قربانلری ایچیده ایریم داکترلر بارلیگی هم کوزه‌تیله‌دی. کون اۉتیشی بیلن پریشانلیگیمیز اوج آله‌دی. اۉیله‌یمنکی، برچه داکترلر؛ دوکتر عمر بې‌پروالیــک قیلگنی کبی کرونا اولرگه هم ضرر یېتکزمه‌یدی دېب اۉیله‌یدیلر.

کېچه، سېنگلیم رویا قۉنغیراق قیله‌دی، اویاق بو یاقدن گپیرگندن کېیین ینه هم قۉشــمه تشویشــلریمیزنی ابســله‌یمیز. اونینگ هم آوازیده خواطر تۉلیقینله‌نیب تورگن:

«رویاجان، نېگه سېسینگ بیر قسم آلینگن؟»

«بیلمه‌دیم، اېِ بو کرونایی کونلر فکریمیزنی بوزیب تشله‌گن.»

«خیری بۉلسین سېنگیل‌جان، خداوند بخیر اۉتکزسین.»

«امممممممم راستی خبر بۉلدینگ؟»

«نیمه‌دن؟»

«بیزلرنینگ سرکیمیز آخریده معاینه خانه‌سی بۉلگن تیش داکتری.»

«یۉق، اونگه نیمه بۉلگن؟»

«اونی هم کرونا آلگن ایدی، وفات قیلدی.»

«وی، بیچاره قنچه یاش ایدی.»

کرونا ویروسـگه چلینگن داکترلرنی عالمدن اۉتیشی اهالی آره‌سیده جدی تشویش گه سبب بۉلگن ایدی.

کېچه‌سی عاموی اخبارات واسطه‌لریده ترقه‌تیله‌یاتگن خبرلر و اجتماعی ترماقلرده‌گی میش ـ میشلر اوشبو روحی ناتینچلیکنی ینه ـ ده کوچه‌یتیرماقده. حقیقت هم شوکه هنوز انیق حسابات معلوم ایمس و منه شو ایسه آدملرنی کۉپراق تشویشگه تشله‌گن. تیلفونیمنی قۉلیمگه آلیب فیس‌بوک صحفه‌سیگه کیره‌من:

«کابل‌ده باله‌لر ساغلیغی بۉییچه ایندرا گاندی شفاخانه‌سی نینگ جراح داکتری، داکتر اقبال عمری کرونا ویروس‌گه یولیققنلیگی نتیجه‌سیده وفات قیلگن.»

قوییده مېنگه پارلاق کۉزلری بیلن تیکیلیب تورگن ییگیت نینگ صورتی کېلتیریلگن. مېن صفحه‌نی اۉتکزه‌من. گۉیا مرحوم داکتر نینگ نافذ کۉزلریدن پرهیز قیله‌من. او، ساغلیق بۉییچه چاره - تدبیرلرنی نظرده توتمه‌گنینی بیراق بیله‌من، لېکن شونگه قره‌مه‌ی کسللر بیلن یقین علاقه‌ده بۉلیب اولرنی دوالشگه مجبور ایدی.

اما، بعضیده اوشبو داکترلر نینگ بعضیلری اۉزلری نینگ شخصی کلینیکلریگه مراجعت قیلمسلیکلری حقیده خبرلرنی ایشیته‌من. حیات

قۉرقـــووی اولرنینگ ایشـــیگه تۉســـقینلیک قیلـــه‌دی، اما بو آره‌ده باشـــقه ینگیلیکلر بۉلیمی مېـــن اوچون جوده قیزیق و حتـــا حیرتلنرلی دیر. ایریم مسلکی داکترلر افغانستان‌دن تشقریدن کوید۱۹ کسللریگه کۉنگیللی یاردم بېریش مقصدیده افغانســـتانگه کېلیب، کرونا ویروس کسللرینی انیقلشده ساغلیقنی ســـقلش وزیرلیگیگه همکارلیک قیله‌دیلر. کېچه مېن و سېنگلیم رویا ینه تیلفونده گپلشه‌میز.

«رویاجان، حلـــی هم پیاز و کچالونی بیر کف یوویب ســـۉنگ اویگه آلیب باره‌سن می؟»

«ههههه اېنگ آپه‌جان، جمشـــید ســـودانی آلیب کېلیشـــی بیلن، همه سودالرنی قطی نینگ سوویده یووه‌من.»

«ههههه حتا لوبیا و نخوتنی هم؟»

«یۉق اي، لیکن برچه پاکت و خلته‌لرنی تازه‌له‌گندن سۉنگ کۉتره‌من.»

«هههههـــه خدا اورگیر بـــو کرونا، همه میزنینگ ایـــش و کوچیمیزنی کۉپه‌یتیردی.»

«امممم بونگه قره‌مه‌ی هم قۉللریمنی حساســـیتی بار ابدی، حالی جوده کۉپ حساس بۉلگن قۉللریم نینگ تېریسی پست تشله‌گن.»

«تۉغریســـینی ایتســـم ســـېنگلی جان، مېنینگ قۉللریمنـــی هم بندی باله‌لرنینگ قۉلیدېک، قتّیق بۉلیب یاریلیب - یاریلیب کېتیبدی.»

«هر دقیقه یوویش اوچون مجبور میز.»

«ههههههههه جان شیرین - ده.»

«هه راســـتی اۉتگن کونی بیر خبر اېشـــیتدیم، نېچه‌تـــه داکتر خارج‌دن کېلگن اولر کرونا کسللری ساغه‌لیشی اوچون داکترلر و آدملرگه یاردم بېرر میش.»

« مېن هم شـــو خبرنی اۋقیدیم. داکتر عزیز روحانی بریتانیادن ننگرهار ولایتیگـــه بارگن و داکتر ســـیف الرحمن هـــم افغانســـتانگه کېلگن و اولر افغانستانلیکلرگه کمک قیلماقچی.»

«ولا آدم قووانه‌دی.»

«هه، هنوز انسانیت اۋلمه‌گن دیر.»

تۋستدن دنیا باشقه توس آلگن. شهر و بازارده دوست و آشنانی قیینلیک بیلـــن تانیش ممکن. یاش و قری، اېرکک و عیال نینگ یوزی ماســـک بیلن یاپیلگن دیر. ماســـکلر و یوویـــش موادلری نینگ نرخی هر کونی آشـــیب بارماقده. همه نینگ دهشـــتینی آدملر نینگ کۋزلریده یقّال کۋریش ممکن. عایله‌لر اۋرته‌سیده باریش کېلیش جوده کمه‌یگن و مهمانلر نینگ کېلیشینی هېچ کیم یاقیتیرمه‌یدی. مهمانلر شو وقت عزاریل بیلن تېنگ بۋلگن.

اما میش ـ میش مېنینگ روحیمنی کوچه‌یتیردی:

«مېـــن +ORH گروهیگـــه کیره‌من و کرونـــا مېن تامان کېلســـه قناتی کۋیه‌دی.»

تۋغریسی بو میش - میشگه ایشـــاندیم. قیسی بیر تحقیق‌ده +ORH قان گروهیده بۋلگن آدملرگه کرونا کسللیگی تأثیر اېتمسلیگینی اۋقیدیم. اوشبو معلومات اېندی مېنی باشقه همکســـبلریم و اطرافیمده‌گی آدملر سینگری خواطرگه ســـالمه‌دی. اوشبو موضوعنی باشـــقه بیر واقعه هم کوچه‌یتیردی. برچه همکارلریم کرونا بۋلیشـــیگه قره‌مه‌ی، لېکـــن مېن بیر معجره اوله‌راق ساغ قالدیم. اما میش ـ میشلر و یامان خبرلرتۋله بۋلگن محیطده کیم اوزاق وقت تشویشلنه آلمه‌یدی. سیز خوش بۋلیشنی و ساغلیغینگیز اوچون منّتدار بۋلیشـــنی خواهله گنینگیز بیلن، ســـیز ینه قلبینگیزنی بوزه‌دیگن خبرلرنی اېشیته‌ســـیز. همکالریمدن بیری، یاش وچقچقی باله، عادتده‌گی طبیعتیگه

قرشی افسوس بیلن شونده‌ی دېیدی:

«داکتر آریوبی کرونانی اۉزی بیلن اوییگه هم آلیب بارگن.»

«آریوبی، او کیم؟»

«بوگون وفات قیلگن داکتر.»

«اف اف، ینه بیر داکترنی قۉلدن بېردیک.»

«بیر کون آلدین کرونا آلگن سېنگلیسی وفات قیلگن ایدی و بوگون اۉزی وفات قیلیبدی.»

«وای!»

اونینگ اوکه‌سی کمال اریوبی نینگ ایتیشیچه، بیز اونگه نیمه قیلیشیمیز کېره‌کلیگینی ایتگن ایدیک، احوال یامان اۉز اوییگیزده تینچ اۉتیر، لېکن او قبول قیلمه‌دی و کسللری آلدیگه باردی. ایکّی ـ اوچ کوندن کېین اوییمیزده‌گی احوال یامانلشدی.

«قنده‌ی بختسیزلیک، اگر او بونی سېزگن بۉلسه!»

«اکه‌سی هم حاضر کابل نینگ شفاخانه‌لریدن بیریده یاتقیزیلگن. اوچ ایناغه‌سی هم اویده قرنتین قیلینگنلر و بیر قیزی هم کرونا آلگن دېب ایته‌دیلر.»

«اۉزی داکتر بۉلگن یوسف آریوبی، قنده‌ی بو کسللیک نینگ علامه‌لرینی انگلمه‌گن؟»

«جیینی نینگ ایتیشیچه، برچه‌سی اویده کسل بۉلگنلر، لېکن اولرنینگ تست تنیجه‌سی همه‌سینی محرقه کۉرستگن.»

«واقعن هم آدملر بو کسللیکنی کۉپراق محرقه دېب اۉیله‌یدیلر.»

«آلتی کوندن سۉنگ، اولر نینگ تست نتیجه‌لری شونی کۉرستدیکی،

اولرنینگ ایکّیته‌سیده کرونا ویروس کسللیگی بار.»

«بی چاره‌لر.»

« ایتیشلریچه، آنه‌سی اۋغلی نینگ جسدینی کۋرمه‌گنی باعث، یوره‌ک تشله‌گن.»

مېنیمچه، آدملر هر دایم هم بار نرسه نینگ قدریگه یېته‌وېرمه‌یدیلر. اېندی قره‌نگکی، بیر نېچه هفته یقین قریند‌اشلرینگیزدن ییراق‌ده سیز. سیز آنه‌نگیز،سینگیلینگیز، اکه‌نگیزو باشقه یقین قریند‌اشلرینگیزنی اوییگه باریب، اولرنی کۋره آلمه‌یسیز. حتی یقین دوستلرینگیزنی جنازه‌سی بیلن خیرلشه آلمه‌یسیز. یېر و کۋکدن تشویش و خواطر یاغه‌دی. حتی باله‌لر هم اماندن اېمسلر. اولرهم باله‌لیک اۋیینلریدن قالیب کېتدی. اگر مسافرلریمیز زنگ اۋرگنده هم، بیرینچی سوز و گپ کرونادن دیر. بو کتّه دنیانینگ تۆرت بورچگیده ویروس بو کیچیلیکلیگی بیلن تاپیلیب بوتون دنیا آدملری حیاتینی جهنمگه ایلنتیرگن.

قۋشنیمیزنینگ خاتینی خاله شریفه‌نی کۋرسم اریغلب قالگن و تشویش‌ده:

«خاله‌جان، ساغلیغینگیز یخشی می.»

«یخشی دیر بچیم، لېکن قند کسلیگی نینگ یخشیلیگی یۋق.»

«احتیاط قیله‌سیز می؟»

«قنده‌ی احتیاط قیلمه‌یمن بچیم، ایشان بعضن شیرینلیکنی ساغینیب کېته‌من، لېکن قند کسللیگی اوچون بیریلگن تابلیتلرنی گیلاسگه تشلب ایچه‌من و خدادن صبر تیله‌یمن.»

«خاله‌جان، حلی هم سپورتگه کېته‌سیز می؟»

«یۋق ای، فرزندلریمنی مېنی کېتگنی قۋیمه‌یدیلر، قند کسللیگی بار،

سپورتگه کېتسم کرونا کسللیگی آلیب قۋیمه‌سین دېدیلر.»

«امم اولرده هم گناه یۋق، قۋرقه‌دیلر.»

«بچیم همه گپ بیر تامان بو گپ باشــقه بیر تامان، مېنینگ داکتریم هم کرونادن اۋلیبدی.»

«آخ، بیچاره.»

«فقط اۋشه نینگ بېره‌دیگن داریلری مېنگه كۋپ فایده‌لی ایدی.»

«آتی نیمه ایدی خاله‌جان؟»

«داکتر سلام نجرابی.»

باشــقه بیر داکترنینگ اۋلیش خبرینی ایشیتیش ینه هم روحیمنی بېزاوته قیله‌دی. حوصله‌ســیزلیکدن ینه فیس بوکیمنی آچه‌من. طبیات بۋلمیده‌گی اوچ داکترنینگ تصوریگه کۋزیمه توشــه‌دی. کۋز متخصصی داکتر محب الله محب، جلدی کســللیکلر بۋییچه متخصــص داکتر حلیمی و یوره‌ک کســللیگی بۋییچه متخصص داکتر ســلطانی. اولر هم کرونا کســللیگی طفیلی اۋلگنینی اۋقیب حیرت و دهشتگه توشه‌من.

خدایا! بو قنده‌ی بیر وضعیت. بوتون دنیانینگ هم اېنگ قیزیق خبرلری شو کثیف کرونا ویروسگه تېگیلشی و بوتون دنیانی دیوانه قیلگن. بو اۋلیش، نا تینچ و عذاب چېکیش محیطیده، لېکن مېنینگ بیر قووانچیم کېچه‌ســی ســینگلیم بیلن گپلشــیش دیر. نېچه آیلردن بېری او هــم مکتب کېتمه‌گن. قرنتین، اۋقیتووچی و اۋقووچینی درس و مکتب‌دن ییراقلشتیریب قۋیگن:

«سېنگلی جان، کیفیتینگ یخشی، اویده تینچ اۋلتیریب سن می؟»

«تۋغریســی بوگونکه اولاد اۋزگرگن آدمنی تېز زېریکتیره‌دی، سابق کبی درس اۋقیشگه هم قیزیقمه‌یدیلر و نی هم ایته‌دیگن گپلریگه متوجه‌لر، لېکن شونده‌ی بۋلسه هم درس اۋقیش و مکتبنی ساغینگن میز.»

«هههههههههههه مقدس وظیفه دیر آپه‌جان.»

«حقیقتن شونده‌ی دیر.»

«آنه‌جانیم قنده‌ی دیر؟»

«شکر یخشیلر، سیزنی کۉپ سۉره‌ب قۉیه‌دیلر، جوده ساغینگنلر.»

«مېن هم کۉپ ساغینگن من، خدا کرونانینگ اوینی کۉیدیرسین، مېن هم فقط آنه‌جانیم اوچون کېلمسلیککه حرکت قیله‌من.»

« هېچ کیم بیر قدمده یۉلده، بیر کۉچه‌دن باشقه بیر کۉچه‌گه اۉتالمسلیگینی اۉیله‌مسدی.»

«شونده‌ی آپه‌جان، امیرجان صبوری تۉغری ایتگن ایکن...»

«وای از دنیا که یار از یار می‌ترسه...»

«راستی خبر بۉلدینگ می، فریبا سېنگلیسی نینگ هم ایری بغلان‌ده وفات قیلگن ایکن.»

«داکتر فضلینی ایته‌سن می، اونگه نیمه بۉلگن ایکن؟»

«بیلمه‌دیم سکته قیلیبمی، یا کرونا اۉلدیریب می.»

کېیینراق ینه فیس‌بوکده اۉقیمن:

«داکتر فضلی کرونا ویروس کسللیگی طفیلی عالمدن اۉتگن مقدس آق کییملیک تۉقسن تۉقیزینچی داکتر دېر.»

توت بیره‌می

کوزنینگ ســاووق کونلری. مېن پریشان و ســؤلیم برگلر ایچیده قدم اوریب و اؤزیمنی منه شو برگلر سېنگری سرگردان، سریغیگن و سؤلیگن حس اېته‌من.

قوریگن یوزیمنی قؤلیم بیلن سیله‌یمن و الملی ناله قیله‌من:

«وقت کسل دیر، یېر کســل دیر، طبیعت کسل دیر و نهایت مېن کسلمن. "ایشا نینگ، حتا قوشلر و درختلریم همه‌سی کسل بؤلیب قالگنینی، حتا نفس آله‌یاتگن هوا هم کسل اېکن لیگینی حس قیله‌من".

مېن خؤرسینه‌من و اېســله‌یمن، یکشــنبه کونی اېرته‌لب اویغآنیشیم بیلن تاماغیمده خارش، سؤنگره کؤکره‌گیمده آغریق پیدا بؤلگنینی حس قیلدیم. سینه بغل بؤلگنمن دېب اؤیله‌دیم؛ چونکه بو فصل شو کسللیک نینگ وقتی اېدی.

کېیین افلاس یؤتل و تونده تؤلیق اویقوسیزلیک و دایمي باش آغریق. تسکین بېرووچی داری، انتی بیوتیک و کمیده بیر ایکّی ســاعت اوخلش اوچون اویقو کېلتیره‌دیگن بیر تــور داری آلدیم، لېکن بو داریلرنینگ هیچ بیری ثمره‌لی فایده بېرمه‌دی کېچه‌نی تانگ آتگونچه اویغاق اؤتکزدیم.

تون اېدی، شــونده‌ی بیر اوزون کېچه اېدیکه هیچ تانگ آتمسدی. اېرته‌سی

کونی شونده‌ی بیر کسل و حوصله‌سیز بیر حالت‌ده، دفتر جۉنب کېتدیم. عاموی اخبارات واسطه‌لریده ایشلش هم اونچه‌لیک آسان اېمس، بو یورت نینگ ناخوش و شوم خبرلری اوچون هر دقیقه تیار بۉلیب توریشینگ کېره‌ک و هر کون هم تدریجی اۉلیشنی تجربه قیلیش دیر. هوا جوده ساووق اېدی، گازلی بخارینی هم یاقلن اېدیلر، نظریمده باشیم گوپه شیشکندېک و اۉزیمنی هم یوره‌گیم اوخشیگن حس قیلردیم. مېنی گاز آلگن دېب اۉیله‌دیم. دستکولیم نینگ بیر خانه‌سیده بیر تخته آسپرین و نېچه پاکت جوشانده بار، شولردن فایده‌لنه‌من.

آشپزگه ترموزیم نینگ چاییگه بیر آز زنجبیل تشلشنی بویوردیم. توش نان پیتی، هیچ نرسه یېگیم کېلمسدی و بوتونله‌ی تنیمده کوچ سیزلیک سېزه‌من. یوتل و آغریغیم هم یۉق. اۉزیمچه دېدیم، اگر کرونانی یوقتیریب آلگن بۉلسم دواملی و قتّیق باش آغریغیم، ایستیتمه، یوتل، ایچ کېتمه، ریزیش، تماغ آغریق و جان دردیم بۉلیشی کېره‌ک دېب اۉیله‌دیم، چونکه بولرنینگ هیچ بیری مېنده یۉق اېدی، دېمک کرونا اېمس لیگیم اوچون ایشانچیم کامل دیر.

حال‌سیزلیکدن اذیت چېکردیم، انار و قتیغ‌دن باشقه هیچ نرسه‌نی یېگیم کېلمس اېدی، انار فصلی بۉلگنی اوچون اۉزیمنی بختلی حسابلردیم. دفترنینگ موتریده بۉلسم ماسک تقردیم و دفتر ایچیده هم باشقه‌لردن احتیاط قیلیش اوچون اۉزیمنی اولردن ییراق سقلر آېدیم. کېچقورون اویگه کېلیشیم بیلن، بیرینچی قوت نینگ زینه‌لریده، بېچاره بۉلیب عذاب عقوبتگه قالردیم، حیران و درمانده بۉلیب اۉزیمگه ایتردیم:

«خدایا! اېندی کیم تۉرتینچی قوتگچه چیقیب بارسین؟»

باش ایلنمه و اشتهاسیزلیک نینگ همان دوامی بار اېدی. کونلردن بیری آشخانه‌گه باردیم فقط بیر ایکّی آغیز ناننی بیر عالم قیینچیلیک بیلن یوتیب تماغیمدن اۉتکزدیم و چاییمگه تشلش ایچیش اوچون اۉزیم بیلن بیرگه یریم پله

نارنج هم دفترگه آلیب بارگنمن. نارنجنی قاره چایلی گیلاسگه شیپقه‌دیم و نارنج نینگ هیدینی ایســکش اوچون قۋللریمنی بورونیمگه یقین آلیب باردیم، نارنج نینگ هیدیگه عاشقیمن، لېکن تۋستدن بیر بار حیرتگه توشدیم:

«وای خدایا، نېگه نارنج نینگ ایسینی هیچ بیلمه‌یمن.»

همکارلریمدن بیریگه اۋیله‌یمن مېن کرونا بۋلگن بۋلسم دېدیم. او کولیب دېدی:

«کرونا بونچه‌لیک هم آسان اېمس، بی غم بۋل کرونا اېمس سن!»

هر دقیقه اضطراب و تشویشـلریم کۋپه‌یردی اگر فرزندلریمگه ایتسم اولر خواطرگه توشردی اینیقسه کتّه اۋغلیم کرونادن جوده یامان قۋرقردی اگر اولرگه ایتمه‌سم خدا نا خواسته اولرنی کرونا آلگنده، قنده‌ی قیله‌من دېب اۋیلردیم!

ســاغه‌لیب کېتگونچه اولرگه هیچ نرســه ایتمســلیک حقیده اۋز آلدیمده قــرار قبول قیلدیم، اما اولر بیلن مصافه‌نی سقلشــگه اۋلگوردیم. باش ایلنمه و اشتهاسیزلیک فرزندلریمنی بیر آز خواطرگه سالگن اېدی، کونلردن بیری بیرگینه قیزیم رودابه پریشانلیک بیلن دېدی:

«آنه، نېگه بیر نرسه یېمه‌ی سیز؟»

«قیزیم، آنه‌م ایتگنلریدېک هیچ نرسه یوره‌گیم ایستمه‌یدی.»

«نیمه بۋلگن، باشقه وقتلر کســل بۋلگنینگیزده بونچه‌لیک اشتهاه سیزخو بۋلمس دینگیز؟»

«شو گپ اۋز آلدیمده هم ســوال دیر، مېن هیچ بیر پیت بونده‌ی بۋلمه‌گن اېدیم نان نینگ هیدی هم باشیمگه یامان تېگه‌دی.»

اتاقیم فرزنلریمدن اجره‌تیلگن اېدی، کېچقورون اویگه کېلگنیمده، کېچیک اۋغلیم مېنی قوچاغلب آلیب یوزلریمدن اۋپردی. کولیب اونگه ایتردیم:

«آنه‌سی نینگ نفسی، مېندن بیر آز اوزاقده بۋل، اۋزیم بیلن کرونانینی آلیب کېلمه‌گن بۋله‌ی دېمن.»

کونلردن بیر کون ایرته‌لب، نمازنی ادا قیلگندن سؤنگ، اتاغیم نینگ ایشیگی آچیلدی، کیچیک اؤغلیم کیومرث رنگی اوچگن و لبلری قوریگن حالده اتاقه کیریب کیلدی:

«آنه، ایاغلریم و باشیم جوده کؤپ آغریدی.»

«خدا قیلمه‌سین اؤغلیم، آغریغینگ تاغ و تاشلرده بؤلسین!»

«یوره‌گیم هم اوخشیدی.»

شونده‌ی بیر شاشیلیب قالدیمکه حتی نیچه دقیقه اؤزیم ـ اؤزیمنی یوقاتیب قؤیدیم و حواسیمنی قؤلدن بیردیم. کرونا ویروسینی اؤغلیمگه یوقتیرگنیمنی انگله‌دیم و عیبدارلیک حسسی کیمدیر مینی بؤغیب، تاماغیمنی سیقیب چیقرگندیک جانیمنی بیزاوته قیلدی.

شاشیلیب انارنی تازه‌له‌دیم و تسکین قیلووچی بیرته داری هم اونگه بیردیم. بیر ایکّی ساعت دن کیبین ینه اتاقیم نینگ ایشیگی آلچیلدی و اؤغلیم یانیمگه کیلیب دیدی:

«آنه، کؤپ آچ قالدیم.»

«قربانیگ بؤله‌ی، شکر یخشیراق بؤلیب سن، ایت یوره‌گینگ نیمه تیله‌یدی؟»

«هر نرسه بؤلسه.»

«آنه‌سی نینگ نفسی منه حاضر سینگه نان تیارله‌یمن!»

اؤغلیم آچ قالگنلیک احساس قیله‌دی و اونینگ احوالی یخشی ایکنینی انگه‌دیم. مین یرگه و آسمانگه شکرلر ایتدیم و آغریقلی یوره‌گیم ینه بیر آز تینچلیک تاپدی.

هیدنی حس ایتمسلیگیمگه قره‌مسدن، قیزیمگه بشقابنی پیازگه تؤلدیریب مینینگ و اوکه‌سی نینگ باش سریگه قؤییشنی ایتدیم. ایرته‌سی ایسریقی

توتتدیم، بیر آز ایسینی سېزدیم و بس. آغیزیم نینگ مزه‌سی هم یۉقالگن ایدی. بونگه قره‌مه‌ی، اچیق و چوچوک نرســه‌لرنینگ طعمینی حس قیلردیم، لېکن، آوقت نینگ حقیقی مزه‌سینی بیلمس ایدیم.

ویروس مېنگه قنده‌ی یوقدی، دېب حیران بۉلدیم. ساغلیقنی سقلش بۉییچه برچه پروتکللرنی رعایت هم ایتردیم. قنچه‌لیک مییه‌مگه باسیم کېلتیرمه‌ی، اما ایسله آلمسدیم. تۉستدن ایسیمگه کېلدی، کوهستانلیک همکارلریمیزدن بیری، مېن و باشقه همکارلریمنی چقیرگن ایدی. توت و بادرنگ نینگ فصلی ایدی. یم یشیل کاپیسانی بیحد سېویشگنیم اوچون همکارلریم نینگ گپینی یېرگه تشلمه‌ی قبول قیلدیم.

میله‌گه کېته‌یاتگن کونیمیز قنچه‌لیک قیزیقیش بیلن چاریکا بازاریدن بادرنگ ســاتیب آلگنیمنی ایسله‌یمن. بادرنگلر همه‌سی ســوولی بۉلگن و تخم دېب اتله‌دیگن هېچ نرســه‌نی تنیمه‌سدی بو بادرنگلر. صیاددن اۉتگن ایدیک و یقین دوستیم وجیهه مېندن صیاد کۉپریگیده قیسقه دَم آلیش اوچون همکارلریمیزنی راضی قیلیشــنی التماس قیلگن ایدی. وجیهه نینگ آنه‌سی قیزیل قلمپیر بیلن اچّیق قیلیب پیشیریلگن بلیقچه‌لرنی یاقتیررکن، شونینگ اوچون هم وجیهه شو یېرده قیسقه توریب بلیغ آلماقچی بۉلدی.

«تۉغریسینی ایتســم، مېن که شو کېچیک بلیقلرنی هیچ هم یاقتیرمه‌یمن، بولر دریا سووی و بیر قسم خام ایس بېره‌دی دېب اۉیله‌یمن.»

«یۉقات سېنگلیم، یوره‌گیمنی اوخشــیتمه، قۉی شو بلیقلر جانیمیزگه آش بۉلسین.»

«هههههههههه، آش بۉلسین، شونچه که مېن فکریمنی ایتدیم.»

«ســېکین - ســېکین صیاد کۉپریگیدن اۉتیب کاپیســا ولایتی تامان یۉل آلدیک، مېن درخت و اۉســیملیک نینگ عاشقی من، هیداووچیدن موترنی تېز

هیده‌مسلیگینی سؤره‌دیم. یؤل نینگ ایکّی تامانیده‌گی جیده، تېره‌ک و چینار درختلرنی کؤریب هیجانله‌نیب ذوقلنردیم.

کوهستانلیک همکارلریمیزدن بیری نجیب، هیداووچیدن جوده قدیمی کؤرینگن بیر قلعه نینگ بلند دیواری یانیده قیسقه بیر توختشنی ایسته‌دی. بیزلرهم بیته - بیته بؤلیب موتردن توشدیک و همکاریمیز ایزیدن باغلر کوچه‌سیدن یوریب کېتدیک.

کابللیک قیز دوستم وجیهه هنوزگچه هیچ بیر ولایتگه سفر قیلمه‌گن ابدی، اونینگ اؤزیدن هیجانلیک کؤرستگنی برچه نینگ اعتبارینی جلب قیلگن ابدی، او مېنینگ قؤللریمنی سیلکیلیب:

«او خدا، بو ییر قنچه گؤزه‌ل دیر.»

«ام، مېن هم بونده‌ی جای نینگ عاشیقیمن. کؤچه نینگ بو ایکّی تامانیگه قره، قنچه چیرایلی و یشیل چنار و تېره‌کلر بار.»

«انه، انه اونی قره، بو نیمه درخت دیر و بو میوه نینگ نیمه آتی بار.»

«سېن کوت مېن بیرته‌سینی ییب کؤره‌ی قنی...»

«یومه‌سی یېدینگ؟»

«تازه دیر، بو ییرده توپراق هم یؤق و کابل کبی افلاس هم ابمس.»

«ایت بو نیمه؟»

«اؤیله‌شیمچه دولانه دیر.»

«دولانه!»

«امممم، بو داریوار بیر اؤسیملیک دیر، آنه‌گینم قان باسیمی اوچون بیرار وقت شوندن ییدیلر.»

سوونینگ شر - شرلب آقیشی و دریا تؤلقینی بیر - بیرگه کېلیب اوریلیشی نینگ تاووشی یقینلردن ابشیتیلردی. کېچه یامغیر یاققنگه هم اؤخشه‌یدی،

توپراق و کؤکت هیدی بیزلرنینگ روحیمیزنی هیجانلنتیرگن ایدی.

بیزلر اؤزیمیزنی کېکسـیگن توت درختگه تؤله کتّه بیـر باغ نینگ ایچیده تاپدیک. بیزلرگه میزبانلیک قیله دیگن همکاریمیز نور بابا دېب اته‌لووچی قری باغباننی هیقیریب اونینگ بیلن بیرگه‌له‌شـیب چینار درخت سایه‌سـی تگیده تؤشکنی تؤشـه‌دی. بیراو توشـک نینگ اوستیگه اؤلتیرگن بؤلسـه، بیراو ایسه میسه‌ده یوملـه‌دی و باشقه بیراو بؤلسه باغ نینگ یقینیدن اؤتگن دریا بؤییگه باریب اؤلتیردی.

دؤسـتیم وجیهه‌نی دریا بؤییده‌گی تاش اوسـتیده باشقه بیر همکاریم ویدا بیلن بیرگه اؤتیرگنینی کؤردیم، ویدا جوده شوخ طبع و چقچقی عیال ایدی. مېن باله‌لیگیمده دریا نینگ شاوقینی و اونینگ بؤرانی کؤتریلیشیدن قؤرقردیم و اولر کبی دریا باریشنی ایسته‌مس ایدیم.

کؤزیم ترکاری نینگ پَللریگه توشدی. مېن قووانیب بابه نورنی هیقیردیم:

«بابه نور، پیازلر و گشنیزلردن بیر تېریم آلیشیم ممکن می دېب سوره‌دیم؟»

«همه‌سی صدقه سرینگ قیزیم، تېریب آل. سـیزلر بیزلرنینگ مهمانیمیز سـیز، قدملرینگیز کؤزیمیزنی اوستیده، اگر باشقه بیرار نرسه هم کېره‌ک بؤلسه ایت.»

«یَشنگ بابه‌جان، مېن ترکارینی جوده یاقتیره‌من.»

بابه نورنینگ قتّیق یوته‌لیشـی اعتباریمنی جلب قیلـدی، قوروق - قوروق یوتلگنیدن حتی مهربان کؤزلریدن یاش آقردی:

«بابه، کسل سیز می؟»

«کسل ایدیم قیزیم.»

«هنوز هم یوتلینگیز بار کو.»

«هه، هنوز هم یوتله‌من، اؤلیم بو قریلیک‌که.»

«داری آلدینگیزمی بابه؟»

«هههههههههههه یۉق قیزیم، بو یېرده ایاغدن قالمه‌سنگ، داکترنی آلدیگه بارمیسن.»

« یوتلینگیز اوچون داکتر باریشینگیز کېره‌ک ایدی.»

«بابه‌سی نینگ گلی، حلی مېنینگ یخشی کونلریمنی کۉره‌یپسن، تۉغریسی هم شونده‌ی یامان بیر کسل بۉلگن ایدیم که حتی بوتون حیاتیمده هم شونده‌ی کسل بۉلمه‌گن ایدیم.»

«بیلمه‌دینگیز نیمه اوچون؟»

«بیلمه‌دیم، باله‌لرنینگ آنه‌سی احتمال سیز خله بۉلگنسیز دېدی.»

«خله، او نیمه‌دی؟»

«هههههههههه سیزلر اونی سینه‌بغل دېسیزلر.»

بیر آز پیاز و گشنیزنی تېردیم. یوویش اوچون اونی همکاریم یماگه بېردیم. نجیب حقیقتن هم جوده بیر نجیب و مهربان و مهمان‌نواز انســان ایدی، او بابه نور بیلن اوزاققه کېتدی، کۉردیم که او مین و همکارلریدن کۉپ ایلگری بارگن و بابه نور ایسه درخت نینگ اوستیگه چیقیب توت یاله‌لرینی قاقماقده ایدی.

بیر نېچه ساعت سۉنگره دریانینگ ساووق سوویده یوویلگن بیر نېچه سبد توتنی بادرنگ تۉغرلگن بیر سطل ساووق اَیران بیلن بیرگه آلدیمیزگه آلیب کېلدیلر. بیرینچی مرته، بونده‌ی قوروق قیزیل قلمپیرگه بۉلغنگن اچیّق اَیراننی ایچگنمن. هیچ بیر وقت بیزلر کابل‌ده بادرنگ تشلنگن چلاپگه قلمپیر تشلمه‌یمیز.

توشلیک ضیافت وقتی بۉلدی، دسترخوان تۉشــلدی، تباقده‌گی شۉربه‌لر ایسّــق چپاتی نان بیلن آلدیمیزگه قۉیلدی. آلدیندن بشقابلرده یوویب توزه‌تیب قۉیگن پیاز بیلن گشنیزنی هم دسترخوان اوستیگه قۉیدیم. چینی گلدار تباقلرنی

کۉریش، مینی باله‌لیک پیتلرگه آلیب کېتدی، چونکه بووم ده هم شونده‌ی چینی گلللیـــک تباقلری بار ایـــدی. تاتلی قلمپیر بیلن بو تباقلرده شـــۉربه یپیش جوده یاقیملی ایدی.

بابه نورنینگ شـــیرپاچا ناملی ییگیت اۉغلی هم آته‌ســـیگه یاردم بېرردی. اونینگ هم آته‌ســـی کبی قوروق قتّیق یوتلیشی مېنی اعتباریمنی جلب قیلدی، او جوده اریغلب قالگن کۉرینردی، گویا او حاضر یامان بیر کسللیکدن توریب کېلگن بۉلسه. خواطرله‌نیب اوندن سۉره‌دیم کسل سن می؟

«هه، خاله، نېچه وقتدن بیری اویده‌گیلریمیز همه‌ســـی شونده‌ی بیر کسل بۉلدی.»

«نیمه بۉلگن سیزلر»

«بیلمه‌دیم، ایســـتیتمه، تماغ آغریغیمیز بار ایدی، همه میزنی بیر اۉلدیریب تیرغیزدی اۉزی.»

دوستیم وجیهه کولیب هزللشیب دېدی:

«بابه نور، ینه سیزنی کرونا آلگن بۉلمه‌سین؟»

«نیمه دېسن قیزیم، بو یورتلرده کرولا مرولا یۉق. بیزلرکه ایرته‌دن آقشامگچه منه شو باغ و بوته‌لرنی ایچیده میز.»

«آته تۉغری ایته‌دیلر، اگر کرونا بۉلسه ایدی، خدانینگ بونچه خلقی میله و ساتیری اوچون بو یېرگه کېلرمیدیلر.»

«شـــیرپاپا درست ایته‌دی، اینیقســـه بو توت‌نی وقتیده، قۉلیمیز ـ قۉلیمیزگه تېگمه‌دی، نا شـــکرلیک بۉلمه‌ســـین، ایرته‌لبدن کېچگه‌چه کابل‌دن و باشـــقه جایلردن بو باغلرگه مهمانلر یاغیله‌دیلر.

«هه، انه توت اۉتینی ده نان پیشیره میز.»

«ناشکرلیک بۉلمه‌سین، بیزلرنینگ کېچه و کوندوزیمیز شونده‌ی قیزیم.»

توت میله‌سی كونینی ابسله‌دیم، شوندن نېچه كون سۉنگ نجیب و بیر قطار دوستلریمیز هم كسل بۉلگنینی پیقه‌دیم. یوره‌گیم تۉلدی، تیلفونیمنی آلیب اۉشه كون بیزلر بیلن سفرده بۉلگن دوستیم وجیهه‌گه قۉنغیراق قیلیب:

«سلام سېنگیل جان، نېگه تاووشینگ اۉزگرگن؟»

«سۉره‌منگ، اۉلیم نینگ آغیز یدن قیتدیم.»

«خدا قیلمه‌سین، نېگه؟»

«اۉشه میله‌دن سۉنگ، شونده‌ی كسل بۉلدیمكه تو به.»

«سۉره‌ب اۉلتیرمه وجیهه‌جان مېن هم سېندن كۉره یامان كونلرنی اۉتكزیم.»

«نیمه دېسیز؟»

«ایشان، هنوز هم اونچه یخشـــی ابمس من، نانماننی ابس - میسینی هم بیلمه‌من.»

«مېن هم خودی سېندیك، یوره‌گیم بیر قیلگه آویزان بوتون تنیم آغریدی.»

وجیهه بیلن گپیرگنیمدن كېیین، اۉشه كونی توت سبدلری بیلن بیرگه كرونانی هـــم اۉزیمیز بیلن بیرگه ســـاوغه آلیب كېلگنیمنی انگله‌دیم. اراده‌ســـیز كولیب یوباردیم، نجیب گه قۉنغیراق قیلیب دېدی:

«خدا بیلسین قنچه عایله‌لر بیزلردېك توت میله‌سیدن سۉنگ ،اۉزلری بیلن بیرگه بو یامان ساوغه‌نی اویلریگه آلیب بارگن بۉلسه‌لر.»

كولیب جواب بېردی:

«هههههههه بیزلر نیمه بیلردیك، اۉرینسیز مهربانلیك اذیت قیلیشدن كم ابمس كو.»

سینگن توشلر

کېچقورون، اۉزی نینگ برچه ســاغینچلری بیلن کېلدی و آغریق نینگ قاره کۉرپه‌سینی رخشانه تۉشگی اوستیده یایگن دیر. اونینگ تورموش اۉرتاغی طارق شیشــگن و قیزرگن کۉزلری بیلن ینگی کېلین نینگ تۉشــگی یانیده اۉلتیریب آلیب آه تارته‌دی.

هنوز تۉیلریــدن ایکّی آی هم اۉتمه‌گن و اونینــگ یاش یوره‌گی خاتی نینگ کســللیگینی کۉریشده تابی یۉق. رخشــانه ایستیتمه ایچیده کۉیه‌دی اونینگ تاماغیدن اوزاق و آغریقلی ناله‌لر چیقه‌دی:

«وای خدایا، مېن اۉله‌من.»

«خدا قیلمه‌سین رخشانه‌م، یاوولرینگ اۉلسین.»

«بوتون تنیم ققشب آغریدی، سویکلریم شۉشب تۉکیلیب آغریدی.»

«یخشی بۉله‌سن بخیر، بیر آز چیده‌ب تور.»

اونینگ کتّه، پارلــب تورگن قاره کۉزلری بورچکلریدن تینیق، ایسّــیق تامچیلر آقه‌دی. طارق قیغــو بیلن خاتینینی آغریق بیلن کوزه‌تیب توره‌دی و بیر نېچه کوندن بېری کســللیک تۉشه‌گیده میخلنگن خاتینی جوده اریغلب

قالگن کۋرینه‌دی. او بوتون دنیا کسل ایکن‌لیگینی و اونینگ بوتون حیاتی قارانغو کېچه‌دن باشقه نرسه ایمس‌لیگینی حس قیله‌دی.

او کیچیکلیگیده آنه‌سینی قۋلدن بېریب قۋیگن ایدی، آره‌دن کۋپ وقت اۋتمه آته‌سی باشقه بیر خاتین آلیب، طارقنی بووسیگه تاپشیریب قۋیگن. بووسی اونی کۋز قره‌چیغیدیک یخشی کۋریب اویله‌گنیگه قره‌مه‌ی، لېکن اۋلگن آنه‌سی نینگ هیچ بیر پیت بۋش اۋرنینی تۋلدیره آلمه‌دی.

آنه‌سی وفات قیلگندن سۋنگ، او آته‌سی نینگ هم محبتیدن ییراقده قالگنینی ایسله‌یدی. آته‌سی تیریکچیلیک و ینگی خاتینی و باله‌لریگه بېریلیب کېتگنی باعث طارق ناملی اۋغلی هم بارلیگی هیچ ایسیگه هم توشمه‌یدی. طارق کونلردن بیری بوویسیدن سۋره‌گنینی ایسله‌یدی:

«بوو، نېگه آته‌م مېنی یخشی کۋرمه‌یدیلر؟»

«بوو قربانیگ بۋلسین، یخشی کۋره‌دی نېگه یخشی کۋرمه‌سین، آدم اۋز باله‌سینی سېومسلیگی هم ممکن می جانیم؟»

«خی نېگه بیر کون هم مېنی قوچاغیگه آلیب ایرکه‌لتمه‌گنلر؟»

«بونده‌ی گپلرنی کېینیدن بۋلمه اۋغلیم، بی‌چاره آته‌نگ ایرته‌لب وقت کېتیب آقشام کېچ کېلیشینی کۋره‌یپسنکی.»

«مېنگه هر دایم اۋزینگیز کییم آله‌سیز یا تکه آلیب تیکدیره‌سیز، لېکن آته‌م باشقه فرزندلرینی اۋزی بازارگه آلیب باریب، اولرگه تورلی - تورلی متاعلردن کۋیلیک آلیب بېره‌دی.»

«وی وی ایرکه تاییم، خداوند هیچکیم نینگ اوستیدن آنه‌سی نینگ سایه‌سینی آلمه‌سین.»

بوویسی هر دایم قیغو بیلن ایتردی: خداوند هیچ بیر مومن و مسلمان نینگ اوستیدن آنه نینگ سایه‌سینی کم قیلمه‌سین دېب، چوقور بیر آه

تارتردی.

طارق نینگ ابسلشـــیچه، كسلليكلریده بوویسی دایم یانیده بۋلگن و او اونگه پرهیزانه آوقتلر پیشـــیرگن و اونگه محلي داریوارلردن داری تیارله‌گن؛ اما باشـــقه اكه ـ اوكه‌لری نینگ باشـــی آغریب قالیشـــی بیلن آق، آته‌ســـی اولرنی موتریده آلیب، چاریكاردن كابل‌گه آلیب باریب، یخشـــی داكترلرگه كۋرسه‌تیب دواله‌یردی.

باله‌لیگیدن اۋسپیرینلیگیگچه او مینگ بیر محروملیک و امیدسیزلیكنی باشـــدن كېچیردی. اۋشـــه پیتده‌گی برچه ناموافقلیكلردن سۋنگ، بوویسی رخشـــانه‌نی اونگـــه آلیب بېریشـــگه اولگـــوردی، نهایت اونـــی كېلینیگه ایلنتیرگنیده، او یاش و مهربان خاتین بیلن برچه معمالرنی اونوتدی.

رخشـــانه شـــونچه‌لیک عاطفی و مهربان قیزابدیكه حتـــا طارق نینگ اۋگی آنه‌ســـی، اونینگ ابری دایما ایكّینچی آنه‌سی دېب ایتیشیگه قره‌مه‌ی، رخشانه نینگ كسلليگیدن خفه ابدی. بیر هفته‌دن بېری كسلليک تۋشگیده میخله‌نیـــب الاو ایچیده كۋیردی. طارق نینگ آته‌ســـی كابل‌دن داكتر آلیب كېلیشـــیگه قره‌مه‌ی، لیكن هیـــچ بیر داری اونگه فایده قیلمســـدی. عكس حالده، آغریغی كۋپه‌یردی. كتّه قیین آنه‌سی بیلن دوستلیگی بۋلگن قیشلاق نینگ بعضـــی عیاللری اونی كۋرگنی كېلردیلر، هـــر كیم اۋزیچه بیر دوانی توصیه قیلردی. كونلردن بیری شو عیاللردن بیته‌سی طارق‌گه ایتگن:

«طارق‌جان، مېن‌دن ابشیتماقچی بۋلسنگ كېلینینگنی شو كوهستانلیک ملانینگ آلدیگه هم بیر آلیب بار.»

«خاله، خدا قیله آلمه‌گن ایشنی، ملا نیمه قیله آله‌دی.»

«ســـېن اۋشه وقتلردن بو نرســـه‌گه عقیده‌نگ یۋق ابدی، خدا كېچیرگیر بووینگ اۋلگن‌دن سۋنگ، شوكه بیزلر اویلرینگیزدن كېتیشیمیز بیلن، تاووغ

کسـللیگی تېککندیک همه میز باش قۉیدیک، لېکن، منه شـو دم و دعالر ایدی خداگه شکر ساغه‌لیب کېتدیک.»

قیشـلاقلیک خاتیـن کېتگندن کېیین، رخشـانه انیق بوویسـی وفات قیلگندن سۉنگ کسل بۉلگنی طارق نینگ اېسیگه توشدی. بوویسی نینگ جسـدینی یووگن بیر قنچه خاتینلرهم شوندن سۉنگ کسل بۉلگنینی طارق اېسله‌دی.

اۉزی نینگ اویده هم برچه کسل بۉلگنی اېسیگه توشدی، بیراق رخشانه نینگ کسـللیگی شـو قدر قتّیق ایدیکه باشـقه‌لر اۉز آغریقلرینی اونوتیب یوبارگن ایدیلر. باشینی رخشانه نینگ آیاغلریگه قۉییب پیق - پیق ییغله‌دی. او اۉزیدن، بختیدن، حیاتیدن گله قیلیب شکایت ایتردی:

«خدایا! نېگـه مېن بیلن بونده‌ی قیله‌سـن؟ نیمه گنـاه قیلگنمن مېنی بونچه‌لیـک جزا بېره‌سـن؟ بیرینچیـدن مېنی آنه‌مـدن اجره‌تینگ و اوندن سـۉنگره مېنی آته‌نینـگ محبتیدن بیراقلشـتیردینگ، بیرینچـی ته‌ینچیم بۉلمیش بوویمنی هم مېندن آلدینگ، کـۉپ چیده‌دیم و طاقت قیلیب بیر نرسه دېمه‌دیم، اما اېندی رخشانه نینگ کسللیگینی چیده آلمه‌یمن.»

رخشـانه، غینشـیب ضعیف بیر آواز بیلن نفس آلالمسلیگینی ایتدی. طارق کۉردیکه رخشانه سوودن تشقریده قالگن بلیغ دیک ایاغ قۉل اوریب پتیرله‌یردی. طارق نینگ نفسی ایچیده اۉره‌لگن. بو اېنگ یقین عزیزی نینگ سۉنگگی دقیقه‌سـی بۉلگنینی اۉیله‌دی. اۉییقیب تشقری چیقیب آته‌سینی هیقیردی:

«آته، آته تېز کېلینگ رخشانه نینگ احوالی یامانلشیب قالدی.»

«نیمه گپ اۉغلیم، نېگه بونده‌ی بغیله‌یسن؟»

«اگر رخشانه‌گه بیرار نرسه بۉلیب قالسه، مېن هم اۉله‌من آته!»

«خدا قيلمەسين، كېلىنيميزگە هيچ نرسە بۋلمەيدى، يوگور، موترنى چالان قيل كابل‌گە آليب كېتەميز.»

***

نېچە كوندن سۋنگ، داكترلر همدە عايلەسى تامانيدن قتّيق مراقبت آستيدە بۋلگندن كېيين، قيتەدن اياققە تورە آلدى؛ لېكن هنوز هم جودە كسل و يورەگى هيچ نرسە ايستەمەسدى.

قۋشنى خاتينلر نوبت بيلن اونگە بولانى پشيريب كېلردېلر. بيرتەسى وطنى كۋكتلردن بۋلسە و باشقەلرى اېسە كدو يا كچالودن بولانى پشيرردى. او، فقط منە شو اچّيق بولانيلرنى كۋپراق ياقتيرردى. آغزيگە اورمەى ياقتيرمەديگن يگانە نرسەسى گوشت اېدى.

اونينگ عمومي كوچسيزليگى و فشارى نينگ قوييليگى اونى كۋپينچە ضعف قيليشيگە سبب بۋلردى. آخر ـ عاقبت، كۋپ تېكشيروولردن سۋنگ اونينگ حاملەدار اېكن ليگى انيقلندى.

بو ينگيليكنى اېشيتيش نەفقط طارق و رخشانەنى جودە خورسند قيلدى و هيجانلنتيردى، بلكە بوتون عايلەنى شيرين خيالگە غرق قيلدى و اولر نينگ هر بيرى بالە قيزمى ياكە اۋغيل بۋلەديمى دېب اونينگ آتى حقيدە صحبتلشديلر. رخشانە هر كونى كتّە اشتياق بيلن بالە دنياگە كېليشى اوچون كورتكەلر و پيپاقلر تۋقيب، تيكدى. هر آقشام او چيرايلى بالەنى قوچاقلەگنينى آرزو قيلر اېدى، اېرتەگە اميد گُللرى اونيب چيقيب، قلبيدە ينەدە يشيل بۋليب اۋسدى. طارق هم جودە خورسند اېدى، هر كونى بزازليك دكانيدن كېليشى بيلن خاتينيگە بۋلەجك بالەسيگە كييم تيكيش اوچون چيرايلى و رنگ ـ برنگ بويوملر كېلتيرردى. بير نېچە آى آلدين قۋشنى عيال رخشانەگە عجبلنيب دېدى:

«قیزیـــم، قارنینگ هیچ کتّه بۉلمه‌یدی، شـــونچه‌که کۉرگن ایدیم، هنوز اۉشنچه دیر.»

رخشـــانه، قۉشـــنی خاتین نینگ گپلرینی ایشیتیشـــی بیلن تشویشگه چۉمیلـــدی و مینگ بیر خواطر بیلن بیر آزگینه کۉتریلگن قارنینی قۉلی بیلن سیلیب قۉیدی:

«خدایا، چقه‌لاغیمنی اۉزینگ سقله‌گین.»

رخشـــانه کېچه جـــوده اچینرلـــی و خیـــره بۉلیب کۉرینـــردی. طارق خواطرله‌نیب سۉره‌دی: ساغلیغینگ یخشی می بیرار جایینگ آغریمه‌یمی:

«بیلمه‌یمن طارق، هیچ یخشی ایمسمن و یوره‌گیم بیر قسم دیر.

«نېگه، نیمه گپ بۉلگن؟»

«بوگون قۉشنیمیزنینگ خاتینی کېلگن ایدی.»

«خو باشقه نیمه؟»

«مېن تامانگه قره‌ب، قارنینگ قنچه کیچیک و حامله‌لیگینگ هیچ معلوم بۉلمه‌یدی دېب ایتدی.»

بو گپنی ایشـــیتیش طارق نینگ هـــم روح و روانینی بـــوزدی. او، ایرته خاتینی کابل‌گه یخشـــیراق بیرار داکترگه آلیب باریب معاینه قیلیش اوچون تصمیم آلدی.

کابل‌گـــه بۉلگن ســـفر، و ایر و خاتین نینگ اینگ اچّیق ســـفری ایدی، چونکـــه داکتر اینگ یامان خبرنی بولرگه ایتـــدی. داکتر: چقه‌لاق آنه نینگ قارنیده ســـاغلام ایمس دېدی. آنه کوید ۱۹ کسللیگی پیتیده اۉز باشیمچه داریلرنـــی ایچگن و باشـــقه تاماندن هم داکترلر هم کـــۉپ داریلر بېرگنلر، بونینگ حامله‌لیگینی هم هیچ کیم بیلمسدی. بو داریلرنی ایچیش جنینگه زیان یېتکزیب اونی اۉسیشدن قۉیگن.

طارق و رخشـــانه، بیر عالم امیدســـیزلیک بیلـــن چاریکارگه قیتدیلر. بولرنینگ قراری و اویقوسـی اوچیب اؤرنینی قیغو و غم قاپله‌گن. رخشانه نینگ کېچه و کوندوز دېمه‌ی ییغلشـلری باعث جنین سـقط قیلدی. هنوز دنیاگـه کېلمه‌گن و آنه نینگ قوچاغی نینـگ هیدینی حس قیلمه‌گن باله‌نی قۉلدن بېریش یاش آنه نینگ روح و روانینی جوده بوزیب تشـله‌دی. مینگ بیر آرزو و ایسـتکلر بیلـن تیکیلگن باله نینگ کییـم - کېچکلرنی کۉریش هر کون رخشـانه‌گه رنج بېرردی. کونلردن بیری طارق نینگ اؤگی آنه‌سـی رخشانه نینگ آلدیگه کېلیب، قۉشنی نینگ خاتینی کۉرگنی کېلگن دېدی:

«قیزیم، تور نېچه دقیقه تشـقریده‌گی حاولیده ایله‌نیلیک. قره مرسـل گللر عجایب چقنب آچیلیبدی بیر ساعت چیله نینگ تیگیده اؤلتیر قۉشنی عیاللر هم کېلیب شو یېرده اؤلتیرگنلر.»

«یوره‌گیم تشقریگه چیقیشنی اصلا ایستمه‌یدی، مېنی یالغیز قۉیینگ!»

«قیزیم، اېرته‌دن آقشـامگچه قیغونی محکم اوشلب اوی نینگ چېتیده اؤلتیرسـنگ عقلدن آزه‌یه‌سن، تور تشـقری باره‌یلیک فکرینگ بیر آز باشقه بۉلسین، تور آنه قیزیم!»

عایله نینگ سېوگی و محبتی هر کون رخشانه‌گه کوچ بغیشله‌یردی. کېچ طارق دکاندن کېلیشـی بیلن، رخشانه‌نی ارغوان تېپه‌لیگیگه آلیب بارردی، چونکه خاتینی گل غندی و ارغوان نینگ عاشـق لیگینی بیلردی. قیتیشگه هم اونگه موز قیماق آلیب بېردی. ایریم پیتلرده ایکاولری چاریکار بازارینی کیچگچه ایله‌نیب سودا ساتیق قیلیب خوش و خرسند اویگه قیتردیلر.

نهایت گل غندی ارغوانلری هوا ایسیشـی بیلن رنگلرینی بای بېردی، لېکن امیدنینگ چیرایلی گللری رخشـانه نینگ آرزومند کۉنگلیده قیته‌دن آچیلدی او حلی هم اؤز وجودیده باله کتّه قیله یاتگنینی حس قیلدی.

اېنـــدى بوتون عايلـــه هر جهتدن رخشـــانه خاطرجمـــع ليگينى حس قيليشـــگه حركت قيلر اېديلر؛ چونكه هر بيرلرى ســـاغلام باله، ساغلام آنه قارنيده اۋنيب ـ اۋسيشى ممكن ليگينى انيق انگلهگن اېديلر.

دنیا اۋیینچاقلری

کیمدیر درخت نینگ قوروق یاله‌لرینی قۉللری بیلن سـیندیره‌دی. ترق ترق ترق. قوروق یاله‌لرنی سیندیریش نینگ تاووشینی ایشیتیش، اوروشلر سبب بلخ‌گه قاچگن کونلریمیزنی هر دایم مېنگه ایسله‌تردی.

بیـر وقتلر برچه‌میـز بیر حاولیـده حیات کېچیـره یاتگـن پیتیمیزده کېچقورونلر آنه‌م و خاله‌م بوته‌لر قوروق یاله‌لرنی شونده‌ی قیلیب سیندیریب تندیرگه تشـله‌یدیلر. تندیـردن اوزون آلاو و یانه‌یاتگـن بته‌لر هیدی، مېنی هیجانلنتیرردی. بو بوته‌لرنینـگ نیمه آتی بارلیگینی هیچ بیلمه‌یمن، بیراق، بیزلر اونی کوهی بوته‌لردېب ایتردیک. اوشـبو کوهی بوته‌لر شـونچه‌لیک یخشی هیدلی ایدیکه یانه‌دیگن پیت آدم نینگ روحینی مست قیلردی.

یغاچلر و قـوروق یاله‌لرنی ترق ترق سـیندیریش، مېنی اریق نینگ او تامانیدن کتّه پنجه‌چنار درختی پنه‌سـیده اۋلتیرگن کیشـی ساری تارتردی. مېن اۋزی نینگ خیاللریگه غرق بۉلگن یانیده قوروق سـیندیریلگن نوده‌لر تۋده‌لنگن آق سقال آدمنی کۉره‌من:

«بابه جان سلام!»

«هارمنگ اۉغلیم.»

«ساغ بۉلینگ بابه، قنچه وقتدن بېری یاغاچلرنی سیندیریش آوازینی ایشیته‌من، نهایت طاقتیم بۉلمه‌دی، عین اریق نینگ اویانیدن اۉتیب یانینگیزگه کېلدیم.»

«خیر کۉرسین بابه‌سی نینگ گلی، بیز خلقلر منه شو اۉتین - چوب بیلن کونیمیزنی اۉتکزه‌میز.»

«هه راستی بابه، مېنی کېلگنیمنی هم بیلمه‌ی قالدینگیز نیمه‌نی حقیده اۉیله‌ب یاتگن ایدینگیز؟»

«ای، ای، چۉرت فکر کم اېمس.»

«ینه هم بابه...»

«بابه‌سی نینگ گلی، منه شو حاضرهم اۉتمیش نینگ چۉرتیده ایدیم، اوشبو پَل و پلوانده بیر وقتلر ایاق قۉیگدیک جای یۉق ایدی، یالغانچیلر ایتگندیک، ایگینه تشله‌گودیک جای یۉق ایدی.»

«خی نېگه حالی بونده‌ی جیم جیریتلیک؟»

«ای ای، آدملر شکر قیلمه‌دیلر...»

«نیمه نینگ شکرینی؟»

«ساغلیک و سلامتلیک شکرینی، اۉشه وقتلرده قوم و قرینداشلر بیلن بۉلیب کۉریش شکرینی»

«اونده‌ی بۉلسه همه‌سی آدملرنینگ ناشکرلیگینی نینگ نتیجه‌سی دېب اۉیله‌ی سیزمی؟»

«هه راستینی ایتسم بابه، یوره‌گیم تۉله، ایتینگچی بو قیشلاق نینگ آدملری قه‌یېرگه کېتگنلر؟»

چال شو قدَر ناانیق گپیردی، مېن اونینگ نیمه دېماقچی اېکن‌لیگینی

توشـــونمه‌دیم. شَر ـ شَر ایتیلب تورگن سوو نینگ تاووشی حلی هم شو قدَر بلند ایدیکی، مېن چال نینگ بیلن بلند آوازده گپلشیشگه مجبور بۉلدیم.

مه‌یین شـــمال ایســـردی، چال نینگ تیزّه‌لـــری و یېلکه‌لریگه بیر نېچته بیریـــک، چیرایلی چِنار برگلرینی تشـــله‌دی. باله‌لیکدن اوشـــبو درخت و بونینگ پنجه کبی برگلری نینگ عاشـــقیمن. سوونینگ آوازی، درختلرنینگ شَرشَری و قیشلاق نینگ سکوتی مېنی ســـحرله‌گن ایدیلر. بوتون وجودیم بیلن بو محلگه باغله‌نیب قالگنمن. چال منگولی آوازده خیرگاهی قیلیشینی تینگله‌دیم:

«اریق نینگ چېکّه‌سیده اۉتیریب، حیات نینگ اۉتیشینی کۉرینگ، اریق نینگ چېکّه‌سیده اۉتیریب، حیات نینگ اۉتیشینی کۉرینگ»

«بابه، هېچ بۉلمه‌گنده تینچلیککه تۉله بیر نېچه کوننی که کۉردینگیز!»

« بۉراندن آلدین تینچ، بۉراندن آلدین تینچلنینگ»

«تۉغریسینی ایتسم مقصدینگیزنی درست انگله آلمه‌دیم بابه!»

«بابه‌ســـی نینگ جانی، سېنینگ ایتیشینچه او نېچه کون آراملیک، برچه نابرقرارلیکلر یېرینی تېنگلشتیردی»

سیزلردن یاشـــوریب نیمه قیله‌ی، چال نینگ قصه‌لری و گپلری ایچیده اۉزیمنی یۉقاتگن ایدیم، او قنچه‌لیک قصه قیلمه‌سین، کۉپراق شبهه‌لنردیم.

نهایت ایسکیرگن کرتیســـی نینگ کیسه‌سیدن رنگینی بېلگیلیش ممکن بۉلمه‌گن بیر ایپنی تشـــقری چیقاریب قوروق شاخه‌لر و بوته‌لرنی باغلشگه باشله‌دی. اوشبو یوک، یېلکه‌سی خم بۉلگن و کوچ سیز چال نینگ کوچیدن یوقاریلیگینی حس قیلدیم. مېن تشبثنی اۉز قۉلیمگه آلدیم و یېلکه‌مگه کتّه مقدارده‌گی قوروق اۉتیننی قۉیدیم.

«بابه، اېندی سیز ایلگری - ایلگری یورینگ، مېن سیزنینگ ایزینگیزدن

باره‌من.»

«برکت تاپ بابه‌سی نینگ جانی، راســتینی ایتسم، بوگون اوشبو اۉتین چوپنی اویگچــه آلیب باریشــده اۉزیمده هیچ قنده‌ی کوچ کۉرمســدیم تۉغریسی.»

«ههههههههههه خدا سیزنی یخشی کۉررکن، منه مېنی وقتیده سیزگه یېتکزدی.»

«بیزلر گناهکار بنده‌میز، نا شکر و اونوتوچن بنده میز.»

«خیر بۉلسین بابه، الله بویوک و کېچیرووچی دېر.»

«شبه‌ســیز، شبهه‌سیز، بابه‌ســی نینگ جانی، منه شو دیوارنینگ یانیدن بوره‌ل، منه شو بیزلرنینگ غریب‌خانه اوییمیز.»

«غریبانه‌ســی نیمه بابه، نام خدا عجیب یم یشیل و دال - درختگه تۉله اویینگیز بار.»

«شکر، شکر.»

«هو هو بو صفه نینگ اوســتیده عجایب اۉیینچاقلــر و قاغورچاقلرنی تېریبدیلر، بو ایش، نېوره‌لرینگیزنی ایشی می بابه؟»

«آه، آه، نېوره‌م نینگ ایشــلری بو، بو دنیانینگ قاغورچاق و اۉیینچاقلر ابدی، دنیام نینگ اۉیینچاقلری.»

«دنیا؟»

«هان، دنیا یگانــه نېوره‌م نینگ آتی ابدی، خداوند اۉن ییلدن ســۉنگ اۉغلیمگه بیر قیز بېرگن ابدی»

«بېرگن ابدی؟ یعنی نیمه بابه، حاضر دنیا قه‌یېرده؟»

«اونی خداوند قیته بیزلرنی آلدیمیزدن آلدی، او کېتدی...»

«نېگه نېگه دنیاگه نیمه بۉلگن ابدی؟»

«اخ، دنیا کېتدی و بیزلرنینگ یوره‌گیمیزنی هم الاو بېردی و کونیمیزنی قاره قیلدی.»

«دنیاگه نیمه بۉلگن ایدی بابه؟»

«خداوند کرونا نینگ اوینی کۉیدیرسین، بیزلر کرونا اوچون دنیانی ایمله‌تیشگه آلیب باره آلمه‌دیک. شو ایدیکه جگر گوشه‌گینم کسل بۉلدی و تېز بیزلرنینگ آره‌میزدن کېتدی.»

قری چال نینگ کۉزیده یاش ایلنگن ایدی. اونینگ قیغو و غمینی کۉریب مېنی هم قیغولنتیردی. اۉزیمچه اۉیله‌دیم اوشبو کثیف ویروس قنچه عایله‌لرنی اۉز عزیزلری نینگ قیغوسیگه چۉمدیرگن دیر.»

اوی نینگ اۉرته‌سیده عذاب چېکیب کویلنگن قۉشیقنی اېشیتدیم:

«یا مولا، دلم تنگ آمده

شیشۀ دلم ای خدا، زیر سنگ آمده

یاران و برادران مرا یاد کنید

تابوت مرا ز شاخ شمشاد کنید

یا مولا، دلم تنگ آمده

شیشۀ دلم ای خدا، زیر سنگ آمده»

بونده‌ی بیر مونگلو تاووشنی اېشیتیش بیلن تنیم جیملیب کېتدی، پرشانلیک و حیرت بیلن بو آوازنینگ ایگه‌سینی قیدیردیم. چال مېنینگ قیزیقیشیمنی کۉردی و آهسته دېدی:

«بو نامراد کېلینیم دیر، هر کون دېوانه‌لر سېنگری صفه‌نی ییغیب سوپره‌دی و سۉنگره دنیاسی نینگ اۉیینچاق و قاغورچاقلرینی آلیب کېلیب بو یېرگه قطار قیلیب تېره‌دی.»

«توبه خدایا، قنچه قیین دیر!»

«جـوده قیین دیر جـوده قیین. بیرار کـون دایره‌نی هـم آلیب کېلیب قاغورچاققـه کویله‌دی. اونـدن کېیین تېلبه‌لردېک اؤزیگـه اوریب ییغلب ساچلرینی یولیب - یولیب اوزیب آله‌دی.»

«اخ، بېچاره آنه!»

«بیرار وقت شـونده‌ی مونگلی بیتلر اؤقیدیکه تـاش نینگ یوره‌گی هم اونینگ حالیگه کؤیه‌دی.»

«آفرینی، شوکه تیریک دیر، کتّه گپ دیر.»

«هان، هان، اما آتیگه تیریک - ده»

«خو دیگه، خداوند اؤن ییلدن سؤنگ بیر باله بېردی و کېیین بو بلا ایسه باله‌سی اوستیگه کېلدی، چیده‌ش قیین دیر...»

چال قیشلاق نینگ سـکوتی و یالغیزلیک سببی هم کوید۱۹کسللیگی اېکن لیگینی ایتدی. آدملر جانی نینگ قؤرقیشـیدن تشقریگه چیقمه‌یدلر و باله‌لرینی هم اویلریدن تشقریگه چیققنی قؤیمه‌یدیلر.

او جوده قرّیب چال بؤلیب قالگنینی حس قیلدیم. یوره‌گی تؤلیب، اولر نینگ دنیاسی کسل بؤلگن کېچه حقیده ایتدی:

«بو جوده قرانغو بیر کېچه ایدی.»

« نېوره‌نگیز کسل بؤلگن اؤشه کېچه‌نی ایته‌سیز می، بابه؟»

«هان هان، دنیام کسـل بؤلگن اؤشـه کېچه‌نی ایته‌من، دنیامیز کسـل ایدی.»

«نیمه بؤلگن ایدی؟»

« آلدی کېنی الوازن دېک قیپ قیزیل بؤلگن ایدی.»

«هووووووی قیزه‌موق چیققن اېکن، هه؟»

«هان، بونده‌ی قیزه‌موقنی مېن بوتون حیاتیمده کؤرمه‌گندیم.»

«ایستیتمه‌سی هم بار اېدیمی؟»

«ای ای، اوشبو شوم کېچه‌نی اونوتیب بوندن قاچیش اوچون قنچه‌لیک حرکت قیلمه‌یین، بؤلمه‌دیکه بؤلمه‌یدی. سېویملی قیزچه‌میز، بیرگینه قیزیمیز ایستیتمه ایچیده کؤیردی.»

«وای شونچه‌لیک ایستیتمه‌سی بلند اېدیمی؟»

«جوده بلند اېدی، جوده، کاشکی فقط ایستیتمه‌سی بؤلسه اېدی، باله‌گینه‌میز قیزه‌موق کسللیگی یانیده ایچ کېتمه‌هم بؤلدی.»

«هوووووووی، یعنی ایچ کېتمه‌سی و هم قوسیشی هم بار اېدیمی؟»

«هان، آش قازانیده هېچ نرسه تورمسدی، اونینگ آش‌قازانینی هم خراب اېدی... اؤشه کېچه، بختگه قرشی، آته‌سی اویده اېمس اېدی، کابل کېتگن اېدی.»

«کابل‌گه نیمه قیلردی؟»

«دکانی نینگ مالی توگه‌گن اېدی، دکانیگه سودا مودا آلیب کېلیش اوچون کېتگن اېدی.»

«خی شونده‌ی اېکن، دوالش اوچون کاشکی دنیانی هم اؤزی بیلن کابل آلیب کېتگن بؤلسه اېدی!»

«ای ای آدم غافل ده، اؤغلیم کابلگه جؤنه‌گنده دنیاگینه‌سی گل دېک توپه توزیک اېدی، آه، هیچ اونوته‌آلمه‌یمن، آته‌سی اونی قوچاغلب آلگن وقتلریده اونی یوزلرینی اؤپردی، آته‌سی نینگ قوچاغیده کولیب اونگه قره‌ب اؤزینی پتیردیب اورردی توبه.»

«وی، بېچاره آته‌سی.»

«امممم، بېچاره آته‌سی، کابل‌دن دنیاگینه‌سیگه تورلی - تورلی کییم و اؤیینچاقلر آلیب کېلگن اېدی....»

او ییغیســـینی تۉخته‌ته آلمه‌دی، اونینگ اینگیچگه و بوکیلگن یېلکه‌لری ییغلســـه و آغریق شـــدّتیدن تیتره‌ب توررُدی. اونینگ قیغوسینی کمه‌تیریش اوچون اونگه تســـلیت ایته دېگن هیچ سۉز تاپه‌المســـدیم. یوره‌گیم چال و کېلینگه جوده هم کۉیدی. خلقیمیز و یورتیمیز حالیگه افسوسلندیم، کرونا ســـیزهم آدملریمیز ایېنگ آز صحی امکانیتلرگه هم ایگه ایمسلر، ایندیکه بو آفت و بلا کېلگنی بیری، آدملر بوتونله‌ی بیچاره بۉلگنلر.

چال بیلن خیرلشماقچی بۉلدیم، او عذر قیلیب ییگیمنی تارتیب دېدی:

« کېل بو چیله نینگ سایه‌سیده اۉلتیر.»

«یَشنگ بابه، کېتیشیم کېره‌ک.»

«اۉلتیر، تیریک ایکمن که سېنی چقیره‌ییمن.»

«بابه، ایندی کېته‌من، ینه باشقه بیرار وقت کېله‌من.»

« قه‌یېرگه کېته‌سین بابه‌سی نینگ جانی، اۉلتیر سېنگه بیر گیلاس وطنی سوت پیشیریب بېره‌ی.»

چال شـــو قدَر مِهر بیلن اۉتیریب، مېن بیلن بیرگه نان و سوت ایچیشنی ســـۉره‌دی، مېن اونینگ التماســـینی رد ایتالمه‌دیم. قَینه‌تیلگن سوت هیدی بیلن اره‌لشـــگن اۉســـیملیک هیدی مېنی مفتون ایتدی. مېن بوتون عمریم دوامیده بونده‌ی مزه‌لی طعاملرنی ییمه‌گن ایدیم.

کېکســـه چال بیلن خیرلشیب، اونینگ کلبه‌ســـیدن چیققنیمده، مېن بو اچّیق واقعه‌نی یۉلده اۉیلردیم و مېن بو آدم نینگ حکایه‌ســـینی و نبوره‌لری نینگ اچیق تقدیرینی یازیشـــگه قرار قیلدیم؛ افسوســـکی، حکایه یازیش اوچون اســـتعداد کېره‌ک، مېن حتا شو کونگچه ایســـده‌لیک یازیشگه قادر ایمسمن.

قۉرقینچلی توشلر

شو بوگون قتّیق پارتلش نینگ سېسی بیلن اویقودن اویغانیب کېتدیم. هنوز هم فکرلریمنی ییغیب تېریب آلالمه‌گنمن. مېنینگ ذهنیم جوده ترقاق و چلکیش دیر. اویغاقلیک‌دن قاچیب، اویقوگه پناه ایزلشنی ایسته‌یمن؛ آه، اویقولریم قۉرقوودن بۉلک نرسه‌لر ایمس دیر. ساچلریم تۉکیله یاتگنینی توش کۉردیم، یۉق، یۉق بو اویقو ایمس، خودَی اویغاقلیک دیر، اویغاقلیک. کرونا دېب اتلووچی اۉشه آفت و بلادن سۉنگ ساچلریم جوده کۉپ تېز تۉکیله باشله‌دی. ایشانینگ حتی ساچلریمنی تره‌شدن قۉرقردیم:

«اگر اۉز شخیصلریده کرونانی محرقه یازسه‌لر هم داکترلرنینگ گناهی ایمس ایدی البته. اوشبو کثیف کسللیک آدمنی ایچکریدن کۉیدیریب الاوگه تارته‌دی.»

دهلیزیمیز ده یاروغ گلابی رنگلی تۉشک تۉشلگن دیر. تۉشک نینگ رنگی دهلیز تامی نینگ تېره‌گیده‌گی خطگه اۉخشه‌یدی و هر بیر کۉرووچیگه اېزگو بیر حس بغیشله‌دی. ایاغلریمنی سېکین - آهسته اوشبو تۉشک یوزیگه اوزه‌تیب آیینه قرشیسیده توره‌من.

«وای، افتیم سـرغیگن آلمه‌گه اۉخشـب قالگن، گویا قنده‌ی دیر بیر آفت ایچکریدن ویران قیلگن بۉلسه. یعنی مېن آفت اورگن و اچین بۉلگن بیر آلمه‌دن بۉلک نرسه ایمس من.»

بیرینچـی مرته کرونا آتینی یېتکرمه‌لر آرقه‌لی ایشـیتگنمن. کرونا، چین و ووهان برچه‌سی بیر ـ بیریگه باغلیق. بو ویروس نینگ نیمه‌لیگی و قۉلیدن نیمه ایش کېلیشی مېن اوچون هیچ مهم ایمس ایدی. اۉیله‌شیمچه چین بیزلرنینگ شـهریمیزدن شونچه آلیس‌ده‌که بو حقده تشـویش قیلیش بیزلر اوچون اصلا اۉرینلی ایمس.

هر کونـی مینگلب عایله قۉرقیشـیدن ایران‌دن اولکه‌گه قیتیب کېلیشـی حقیده‌گی خبرنی ایشیتشـگنده مېنینـگ هم جانیمگه قۉرقـوو پیدا بۉلدی، مهاجرلریمیز ینه هم اوروش اۉپقانیده ایله‌نیب قالگن شو یورتده پناه ایزله‌دیلر.

چنان خشک‌سالی شده اندر دمشق

که یاران، فراموش کردند عشق

اوشبو بیت نینگ بو قِسمی کون بۉیی مېنینگ تیلیمده ایدی و عایله اعضالری قوروق سېوگی و محبت ییللرینی باشـدن کېچیرگنلیکلرینی و بیر ـ بیرلریدن قۉرقیب، بیر ـ بیرلریدن قاچیشلرینی کۉریب حیران قالدیم. ممکن مبالغه دېب اۉیله‌سنگیز، لېکن تۉغری ایته‌من تۉغری، قۉشنیلریمیزدن بیری قلین خط بیلن اویی نینگ دروازه‌سیگه یازیب قۉیگن ایدی.

قدرلی دوستلر و قریندا‌شـلر! سیزلرنی یخشی کۉریشیمیزنی بیله‌سیز، اما کرونا ویروس توگه‌گونچه سیزلرنی قبول قیلیش‌دن عذر سۉریمیز.

هېچ کیم زمان بونده‌ی نرسه‌لرنی باشدن کېچیره‌دی و حتا برچه مراسملر و مدني قدریتلرگه ضد روشده خدا نینگ دۉستی بۉلگن مهماننی قبول قیلیشدن قاچه‌دی دېب اۉیله‌مه‌گن.

الماریدن کیچیک رادیومنـــی آله‌من. باش برماغیم موج‌نی اۉزگرتیرووچی گوتک نینگ اوستیده، ایلنه‌دی. خداوندگار بلخ نینگ ابنگ سۉنگگی شعرینی کویلب تورگن احمدظاهر سپسینی ایشیته‌من:

رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن

ترک من خراب شبگرد مبتلا کن

گویا بو شـــعر اۉزیمدن بۉلسه و اوشبو تاووش هم اۉزیم نینگ جنجره‌مدن چیقه یاتگن بۉلسه دیب حس ایته‌من. کۉپینچه آدملر بونده‌ی بیر حالتنی تجربه قیلگن بۉلسه‌لر و کسللیک جانلریدن هم تۉیدیرگن بۉلسه.

قاره کیچیک رادیونی تخت نینگ اوســتیگه قۉیه‌من و رهنورد زریاب نینگ چهار گرد قلاگشـــتم... کتابینـــی قۉلیمگه آله‌من. کتابنی اۉقیب ســۉنگگیگه یېتکزگنمن. یازووچی نینگ ایتیشـــیچه روزگارنینگ حکیملریدن بیری کسل بۉلگن و آته‌ســی تورک داکترلردن بیرینی کســل نینگ آلدیگه آلیب کېلگنده، اۉغلی محرقه کســـللیگیگه یولیققن لیگینی انیقله‌یدی داکتر. اوشبو کیچیک حکیم کسللیگینی نینگ علامه‌لرینی ایتگنده، آدملر کرونا دیب ایته‌دیگن کوید ۱۹ کســـللیگی بېلگیلریدن هیچ قنده‌ی بیر تفاوتی یۉق. قتّیق ایســـتیتمه، جان آغریق و... .

مکمل ایکّی هفتـــه‌دن بېری یکه و یالغیز اتاقیمده یشـــه‌یمن. کۉچه‌ده‌گی باله‌لرنینگ شاوقینلرینی ایشیتگنمیده، قتّیق بیر هیجان یوره‌گیمده ایجاد بۉله‌دی، عادتیمگه قرشی کۉچه‌گه چیقیب هر بیر باله‌گه سلام و کولیگی ساوغه قیلگیم کېله‌دی:

«بو مست باله‌لر نینگ کولگیسی و هزللرینی مېن قنچه ساغینگنمن.»

خیاللرگه تۉلدیریلگن بوجینی آرقه‌مده کۉتریب دېره‌زه‌نینگ یانیگه باره‌من. اتاقیم نینگ ســـرمه‌یی رنگلی پرده‌سینی سېکینگینه بیر چککه‌گه تارته‌من. اوچ

ته یـــاش قیزی بیلن بیرگه‌لیکـــده اویلری نینگ توشـــنچیلرینی یوویب تورگن قۉشـــنیمیزنینگ خاتینیگه کۉزیم توشه‌دی. قۉشـــنیمیزنینگ توجه‌سینی جلب قیلیش اوچون کلکیننـــی نېچه مرته قتّیق آچیب قمه‌یمن. او بیلن بیر آز درد دل قیلماقچی بۉله‌من. نهایت کلکیننی نېچه مرته آچیب قَمش و اونینگ یاقیمسیز تَره‌ق - توروق سېسی بیلن قۉشنیمیزنینگ خاتینی مېنگه متوجه بۉلیب، کولیب سلام بېردی:

«هارمنگلر، تۉشنچیلرینگیزنی یووه‌پسیزلرمی؟»

«یَشنگ، مجبوریت‌ده، یوومه‌سک، ایسلنه‌دی.»

«تۉغری ایته‌سیز، قیشده همه نرسه قېقرا بۉلیب کېر بۉله‌دی.»

«امممم منه نوروز هم بخیر یقینلشماقده.»

«هان، نېچه کوندن سۉنگ ینگی ییل بۉله‌دی بخیر.»

حقوق و علوم سیاســـی بۉلیمینی بیتتیریب و نېچه وقتدن بیری قیســـی بیر دفترده ایشلب کېله‌دېگن قۉشـــنیمیزنینگ کتّه قیزی بو سۉزنی اېشیتیش بیلن، باشیده‌گی قرسینی تماغی نینگ تگیده محکم باغلب قوواتگنیدن کولیب دېدی:

«خاله، ییل اویاققه تورسین عصر ینگیلنه‌دی، اېنگ قیزیغی شونده‌که بیز و سیزلر ذوالقرنین میز.»

اونینگ کیچیک سېنگلیسی تکرارله‌یدی:

«ذوالقرنین ذوالقرنین! یعنیکه بیزلر ایکّی قرننی کۉره‌میز، هه؟»

اولرنینگ چَق - چَقی اۉسپورین طبیعتلی یاش سېنگلیسی هم، قاه قاهلب دوام بېره‌دی:

«قوربقه‌لرهم ذو حیاتین دیرلرههههه... هههههه ذو حیاتین!»

ایشلریگه خلت بېرمسم دېب قۉرقه‌من، ینه هم بیر آز تکلف بیلن دېیمن:

«اگر یاردم ضرورت بۉلسه مېن هم تیار بۉله‌ی؟»

«یؤق سېنگلیم، سیز قچان ساغ سیز، ییل اؤن ایکّی آی داری ایچه‌سیز.»

قؤشنیمیزنینگ بو گپلرینی اېشیتیش بیلن نیمه اوچون دیر یوره‌گیم اؤزیمگه کؤیه‌دی. شاشیلیب اولر بیلن خیرلشـــه‌من. ینه اتاقیمده پناه ایزله‌یمن. نهایت اېســکیریب شؤشـــه‌گنیدن چوپلری غرچ - غورچ قیله‌دیگن تخت اوســتیگه اؤزیمنی تشله‌یمن. یوزیمنی یاستیققه بېریب زار - زار ییغله‌یمن.

بو کؤز یاشــلر نیمه‌گه آقه‌یاگنینـــی بیلمه‌یمن. عایله‌منـــی و فرزندلریمنی ساغینگن‌لیکدنمی یا اولرنینگ مهرسیزلیگیدن می. شونچه وقت ایچیده فقط بیر - ایکّی مرته اؤغیللریم و بیر بار هم آپه‌م افغانســتان‌دن تشــقریدن قؤنغیراق قیلیب احوال آلگنینی اېسله‌یمن.

مېنینگ کیاوویم، بیگانه‌لر کبی، احتیاجیم بؤلگن سوادلریمنی هفته‌ده بیر بار کېلتیریب کرونا ویروســنی یوقتیریب آلمســلیگی اوچون اونی یشه‌دیگن بلاکیم آرقه اېشــیککه قؤیب کېته‌دی. قیزیم هم حتی بیر بار هم خبر آلمه‌گن مېن تیریکمن منی اؤلیکن من. کرونا اونگه تېلفون آرقه‌لی یېتیب بارمسلیگیدن قؤرقیشی ممکن:

«ای ای جان قنچه شیرین دیر!»

عایله‌میزنینگ هر بیر کیشیسی نینگ عادی باش آغریغینی چیده آلمسدیم و هر بیری اوچون ایری - ایری چاپیب یوگورگنیمنی اېسله‌یمن. بوگون بیر سلام و کلام نینگ محتاجی من، هیچ کیم احوالیمنی آلمه‌یدی:

« بو دنیا بیز نینگ حرکتلریمیزنینگ تېسکریســی بؤلگنی یلغان، بو دنیا بیز نینگ برچه حرکتلریمیز نینگ تؤلیق کؤزگوســی اېکنلیگی یالغان، همه نرســه یالغان و یالغاندن باشقه نرسه اېمس. همه نرسه.»

«بوف کور»نی آچیب بو رمان نینگ توشینیلمه‌گن خطلری ایچیده اؤزیمنی یوقاتیب قؤیگنگه اؤخشه‌یمن. برچه گؤزللیکلرگه شبهه بیلن قره‌یمن، اگراولردن

پرده آلیب تشلنسه، مېن فقط خنکلیککه گواه بۉله‌من و بو یېترلی.

سـبزوات ســاتووچی موترنینگ سېســی، مېنی کســللیک خیاللریمدن چیقاره‌دی:

«گندنه باغله‌می اۉن روپیه، ایســپلاق باغله‌می اۉن روپیه، کتّه کتّه کچالو، وطنی قیزیل کچالو، سریغ طلایی پیاز، قلمی بادرنگ...»

مېن جوده آچلیکنی حس قیله‌یپمن، آزار بېره‌دی و اۉزیمنی ضعیف و عاجز حس قیله‌من:

«کاشکی بیرته - ایکّی ته گندنه نینگ بۉلانیسی بۉلسه ایدی، یو پقه - یو پقه بۉلانیلر. گندنه‌ســی خمیریدن کۉرینیب تورگن قاق - قاق بۉلانیلر بۉلسه‌یدی. قیزیل قلمپیر چتنیسی بیلن اچّیق - اچّیق بۉلانی.

دروازه‌نی تَق ـ تَق اوریلیشــی مېنی اۉز حالمیگــه قیتره‌دی و مېنینگ قلبیم مزه‌لــی و اچّیق طعام اوچون آشــیقه یاتگنینی حس قیلیه‌پمــن. فقط نېچه‌ته ایچیملیک نینگ بۉش قوطیســی ســالینگن قاره پلاســتکی خلته‌نی قۉلیمگه آلیب، اویلرنینگ چیقیندیلرینی ییغه‌دیگن باله‌کیگه بېر ماقچی بۉله‌من.

قۉللریم قتّیق قلتیره‌شینی حس ایته‌من، شــو سۉنگگی ایکّی هفته ایچیده ایکّی مرته هم درست اشتهاه بیلن نان ییمه‌گنیمنی ایسله‌یمن. شونچه کونلردن کېین قنده‌ی قیلیب اشــتهام و نان ییېشــنی جوده خواهله‌گنیــم اوچون اۉزیم حیرانمن.

قلتیــراق قۉللریم بیلن آپارتمان نینگ دروازه‌ســینی آچه‌مــن و چیقیندیلر خلته‌سینی تشقریگه قۉیه‌من. قیزیم نینگ قتّیق کولگوسی مېنی حیرتگه قۉیه‌دی.

«مېنــی چیقیندیلرنی تۉپلاووچی کیشــی خیال قیلگــن آنه‌جانیم نینگ صدقه‌سی بۉله‌ی.»

«وی بچیم، سېن... سېن قنده‌ی کېلدینگ. آنه‌سی نینگ جانی،هله مېندن

اوزاقراقده تور، اوزاقراقده.»

«ههههههههههههه قربانینگیز بؤله‌ی آنه‌م، نېگه اوزاقراقده توره‌ی؟»

«چونکه مېنینگ کرونام بار، چونکه مېن کسلمن، کسل....»

«دشمنینگیز کسل بؤلسین آنه‌جان.»

«او قیز! شو سېن سن می یا مېن توش کؤره‌یپمن می؟»

«آنه! بو گپلرنی ایتمنگ، ییغله‌گیم کېله‌دی.»

«ییغلش نیمه، یوره‌گی بؤلگن کیشی ییغله‌یدی، بیر آز سېوگیسی و محبتی بؤلگن کیشی ییغله‌یدی.»

«بونده‌ی دېمنگ آنه یوره‌گیم یاریله‌دی.»

«ینه ایته‌دی یوره‌گیم، یوره‌گینگ نیمه و ایشینگ نیمه، قیسی یؤلدن کېلگن بؤلسنگ اؤشه یؤلدن بار، بو شوربه‌نگنی مېنی آلدیمگه تؤکمه، بار مېنینگ کسللیگیمنی باله‌لرینگ و نازدانه اېرینگگه آلیب بارمه، هله بار مېن دروازه‌نی یاپه‌من.»

«آنه، نېگه اخیر بونده‌ی؟»

«ینه نیمه اوچون دېدی.»

«مېنینگ گپلریمنی اېشیتینگ، اکه‌لریم هر بیری قؤنغیراق قیلیب، آنه‌مگه یقینلشمنگ دېدیلر، چونکه بو اؤلیملی کسللیک‌دن همه قؤرقه‌دی.... »

«آدم باله‌لرینی شونده‌ی بیر کون اوچون کتّه قیله‌می؟ اگر مېنگه بیر نرسه بؤلگن‌ده، خبر هم بؤلمسدینگ...»

«خدا قیلمه‌سین آنه‌جان، بونده‌ی دېمنگ»

توریب توختش اوچون حوصله‌م یؤق اېدی. کؤزیم نینگ آلدی قپقرا اېدی. قیزیم حالیمنی کؤریش بیلن قؤللریمدن اوشلب مېنی اتاققه الیب باردی. بیر کتّه گیلاس میوه‌نینگ سووی چیقاریب بېردی. وحشیلرچه میوه نینگ سوونی

باشیمگه کۆتریب ایچدیم. اونده سـۆنگره آش‌خانه‌گه کېتدی، کېیین گندنه‌ده پیشیریلگن بیر غوری ایسّیغ بۆلانی آلدیمگه کۆتریب کېلدی:

«وای، خدانینگ قربانی بۆله‌ی، قارین نینگ مرادی قنچه تېز ایشیته‌دی»

«شکر اېندی ساغلگنینگیزنی بیلردیم آنه‌جان. اېرته‌لب وقت کۆچه‌دن نېچه باغله‌م گندنه آلدیم، نلده سـوو کېلگن اېدی، اۆن مرته‌دن کۆپراق یوودیم و توز سووی هم تشله‌دیم. آلینگ یېینگ آش بۆلسین.»

«خـوش، اېنـدی گپیر تـاش یوره‌گینگ قنده‌ی یومشـب مېـن تامانگه کېلدینگ؟»

«آنه، همه ایته‌دیکه کرونا کسللیگی ایکّی هفته‌دن سۆنگ ساغه‌له‌دی، منه شو ایکّی مېن کېچه و کوندوزنی سنه‌یردیم.

«کوندوز کونلری قۆنغیراق قیلیب بیر مرته احوالیمنی آلسـنگ قۆللرینگ سینیب قالرمیدی، سېنی جانینگ شونچه شیرین اېکن، تیلفون آرقه‌لی هم مېنی کسللیگیم سېنی آلر اېکن آه؟»

«صدقه‌نگیز بۆله‌ی آنه‌جان، مبایل کۆیـدی، مبایل کیچیک اۆغلیم نینگ قۆلیدن آته‌سی نینگ گیلاسیگه چایگه توشیب کېتدی.

«خو خی بونده‌ی دېگین؟»

«هـان، کیچیک اۆغلیم نام خدا ینه شـونچه هوشـیارکه سـۆره‌منگ، او بچـه مبایلمنی کۆیدیردینگ دېسـم، گیـلاس نینگ چاییگـه قۆلنی اوریب، یلغـان ایتمنگ، چایینگیز قنچه ایسـیغ که مبایلینگیزنی کۆیدیرسـین دېدی هههههههههههه»

«هههههههههه صدقه‌سـی بۆله‌ی، راستینی ایتسـم اونی کۆپ ساغینیب کېتدیم.»

آنه نینگ بۉش اۉرنی

هوا ایسّیق و دِم بۉلگن ایدی. فضانینگ قیغو و ماتم هیدی قاپله‌گن. بیر موسیچه قۉشنی اوییٔ تامی نینگ چیکه سـیده یالغیز اۉزی عیسی قۉی کېتیره‌دی موسی تۉی کېتیره‌دی دیب پیچیرله‌یدی. آمنه نینگ کۉزی رنگمه - رنگ کبوترلر خیلیگه توشه‌دی. قرشیسیده‌گی قۉشنی نینگ اۉسپورون اۉغلی بیر ژنده لته‌نی یغاچ نینگ اوچیگه باغلب کپترلرنی اوچیره‌دی.

قیزیل قناتلی کپترنینگ تام اوستیدن اوچیشنی ایستمه‌یدی. لېکن، اۉسپورون باله لتّه‌نی قیمیرله‌تیب کش ـ کش قیلیب اونی اوچیشگه مجبورله‌یدی.

آمنـه کپترلرنینگ منتظم و چیرایلی پروازی گه دقـت بیلن باقه‌دی و اولرنی جوده هم یاقتیره‌دی. او، هر دایم کپترلرنینگ غومبیرلشـی و اوچیب قۉنیشـینی کۉپ‌دن کۉپ یاقتیـرردی. باله‌لیگیده اۉزی نینگ هم قـاره قناتلی آپاق کپتری بۉلگنینی ایسـله‌یدی. او کپتر کۉزلـری ایکّی خیل رنگگه ایگـه ایکن‌لیگینی ایسـله‌دی و بعضیده ایکّی خیل کۉزلی کپتر قنده‌ی بۉلیشی ممکن لیگی حقیده حیران بۉله‌دی!

آمنه خانه‌دن ینه چیقیب کېته‌دی و آنه‌سـی نینگ اۉرنی بۉشلیگینی کۉرگچ،

اونینـــگ غمگین کۉزلریـــده یاش آقـــه‌دی و او اچّیق خۉرســـینه‌دی. بې‌اختیار قیچقیریب یوباره‌دی:

«خدایا نیمه اوچون؟ خدایا نیمه اوچون؟»

ییغیســـینی توخته آلمه‌یدی. یوقاری آواز بیلن زار - زار ییغیله‌یدی. همه نرسه دهشتلی اویقوگه اۉخشه‌دی، منگو آواز بیلن دېدی:

« خدا، همه نرسه حقیقتاً هم اویقو بۉلسه اېدی!»

«بوندن کېیین آنه‌سیز قالگنیمگه هیچ هم ایشانمه‌یمن.»

او کـــۉک پرده‌نی دېرَزه اوســـتیگه تارتیب، اوی نینـــگ بورچه‌گیده آغریقلی باشینی تیزّه‌سیگه قۉییب اۉتیره‌دی. اونینگ کۉزلری بیر نقطه‌گه تیکیلیب توره‌دی. نېچه کون آلدین آنه‌سی نینگ ایتگن گپلرینی اېسله‌یدی:

«قیزیم، خداوند بخت و اقبالینگنی بلند قیلسین، آنه‌نگ او بو ـ نرسنگنی هم غمینی یېب قۉیگن...»

«آنه، ینه اۉشه گپلرنی باشـــله‌دینگیز، مېن حلی تۉی قیلمه‌یمن دېب سیزگه قنچه ایته‌ی.»

«آنه‌نـــگ صدقه بۉلســـین، مقصد مېـــن اۉز بورچیمنـــی بجردیم، مېنینگ اوســـتیمگه حقینگ بار، اۉشه ضرور نرسه‌لر، فقط اۉشه نرسه‌لرنی ساتیب آلیب تیارله‌دیم و بس.»

آمنه، اوی نینگ بورجگیده قۉییلگن بکســـگه تیکیلیـــب قره‌یدی و یوره‌گی کۉکره‌گی ایچیده الاوده یانه یاتگنینی حس قیله‌دی:

« قنی اېدی بیز باشـــقه بیر یورتده توغیلگن بۉلســـک، قنی اېدی بو اولکه‌ده بۉلمه‌سک اېدی!»

او فقط ایکّی هفته آلدین آنه‌ســـی کسل بۉلیب قالگنینی و بیر کونی اېرته‌لب آنه‌سی نینگ ناله قیلگنیدن اویغنگه‌نینی اېسله‌یدی:

«آنه، آنه‌جان، نیمه بۉلدی؟»

«باشیم، آخ باشیم آغریقدن یاریلر درجه‌ده.»

«یوز قۉللریمنی یووی در حال سیزگه باش آغریق دواسی بېره‌من.»

«داری - مارونی فایده‌سی یۉق، اول آقشامدن بېری نېچه‌ته باش آغریق داری‌سی ایچدیم، اما ایگنیه‌چه هم فایده قیلمه‌گن.»

آنه‌سی نینگ ساغلیق احوالی هر ساعت اۉتیشی بیلن یامانله‌شیشینی ابسله‌یدی. آته‌سی پریشانلیک بیلن اونی شخصی شفاخانه‌لردن بیریگه آلیب باره‌دی. داکتر معاینه قیلگندن سۉنگ، فقط ایکّی‌ته - آغریق قالدیرووچی داری بېره‌دی - یو بس.

آنه‌سیده هم کۉنگیل اَینِش و ایسیتمه پیدا بۉلیب، اشتهانی یۉقاته‌دی:

«آنه‌جان، تۉرینگ بیر قولتوم یخشی شۉربه ایچینگ، کېیین داریلرینگیزنی ایچیره‌من.»

«اف اف هیچ تینچ قۉیمه‌یسن، تۉقمن دېدیم کو، یوره‌گیم هیچ نرسه ایستمه‌یدی.»

«قچان بیر نرسه یېدینگیزکه تۉق بۉلسنگیز، تورینگ آنه‌جانیم.»

«قیزیم سېن هیچ گپنی بیلمه‌یسن، قۉی بیر باشیمنی قۉییب آله‌ی، نان نینگ ایسینی یاقتیرمه‌یمن حلی.»

آمنه نینگ آنه‌سی تېزده ایاغدن قاله‌دی و اونده قتّیق نفس قیسیلیشی هم تاپیله‌دی. پریشان آته‌سی، خاتینی بیر نیچه کلینیک و شفاخانه‌گه آلیب باره‌دی؛ لېکن هیچ بیر شفاخانه اونی قبول قیلمه‌یدی. خاتینینگیزنی کرونا آلگن بیزلرده لازم طبی اوسکونه‌لر و آکسیجن ماشینی یۉق دېب ایته‌دیلر شفاخانه‌لر داکترلری. آمنه نینگ آته‌سی کۉپ قیغولنگندن بقیریب یوباره‌دی:

«سیزلر مسلمانمی، مسلمان اېمس سیزلر، خاتینیم جان بېره‌یپتی، سیزلر

بونچه‌لیک نام و نشانینگیز بیلن بیرته آکسیجن ماشینلرینگیز هم یۋق.»

«کېلینگ آته یو یېردن کېته‌میز، تاغم قۋنغیراق قیلیب، کرونا کسللیگی اوچون افغان - جاپان شفاخانه‌سیگه بارینگلر دېگن ایدی.»

آته‌لیک قیز مینگ بیر تشویش بیلن کســللرینی افغان - جاپان شفاخانه‌سی تامان آلیب جۋنه‌یدیلر.

«آته، بو یېرده نیمه حال، بونچه گوجومکه، قره‌نگ برچه کسللرنی تشقریگه چیقردیلر.»

«قیزیم، یامان کون کېلگن، بای وغریب بو شفاخانه‌گه محتاج بۋلگنلر.»

کسلخانه نینگ حویلیســیده کۋپلب بېمارلر اوخله‌ماقده. ایریملری تخت اوستیده و بعضیلری ایسه یېرده یاتقیزیلگن. بولرنینگ بیرته یریمه‌سیگه آکسیجن بالونی تاقیلگن. کسللرنینگ کۋپینچه‌سی نینگ آکسیجن‌گه احتیاجی بار، لېکن آکسیجن‌دن دَرک یۋق ایدی. شو آنده لوکس بیر موتر تېز هیده‌ب کېلیب شفاخانه نینگ عمومی ایشیگیده تۋخته‌دی. نېچه کیشی شاشیلیب موتردن پستگه توشیب قــری بیر چالنی موتردن توشــیردیلر. آمنه و اونینگ آته‌ســی اېندی‌گینه بېمارلر آره‌ســیدن اساسي بناگه یۋل آچیشــگه قرار قیلگن ایدیلر. آدملر، بیته - بیته نفس اله‌دیگن تابوت‌ده اوزه‌تیلگن چالنی شاشــیلیب شفاخانه نینگ حاولیسگه آلیب باردیلر. آدملر کســللرینی ایچکریگه آلیب اۋتیشی اوچون، آمنه و آته‌سی، آمنه نینگ آنه‌ســینی بیر آز کېیینراققه آلیشــگه مجبور بۋلدیلر. تۋستدن بنادن تاووش سېسی چیقدی. آق کییم و ماسک تقیلگن بیر نېچه‌ته عیال اېرکک بنادن تشقری چیقدیلر. اولردن بیری بلند آواز بیلن بقیریب یوباردی:

«هو آدملر، نېچه مرته ســیزلرگه ایته‌یلیک. باشقه جای یۋق. ایکّی حاولیده هم جای یۋقلیگینی اۋزلرینگیز کۋرمه‌یپســیزلرمی. کسللرنی آلیب کېلمنگلر. کســللرنی بو یېرگه آلیب کېلمه‌نگلر، اۋله‌دیله. آکسیجن یۋق، داکتر یۋق، نرس

یؤق، داری یؤق، یاتاق یؤق، قیســی تیل بیلن ســیزلرنی توشینتیره‌ی، خدانینگ یوزینگی کؤرینگلر!»

ینگی کېلگن آدملر سېکینله‌شیب قالدیلر. اولردن بیری ملایمليک بیلن آپّاق کییم کیگن آدملر تامان باردی:#

«داکتر صاحب، آته‌م نینگ ســؤنگگی نفسلری، خدانینگ یوزینی کؤرینگ بیر چاره قیلینگ...»

آمنه باشقه اونینگ سېسینی اېشیتمه‌دی. اونینگ آوازینی اؤرنینی، کسللرنینگ نالــه و فریادی قولاغینی قاپلــه‌دی. او عذاب بیلن بوتــون نگاه‌ینی حاولیده‌گی بېمارلرگــه قره‌تدی. بیراو آغیر درددن ییغلردی. اولر نینگ اوســتیده دېیرلی هېچ قنده‌ی شفاکار یاکه نرس یؤق اېدی. حاولی‌ده بیر نېچه‌ته یاتاق بار اېدی. قالگن کســللر کمپل یا یېرده توشک توشیب اوســتیده یاتگنلر. خودّی شو قره‌ش بیلن تقریباً حالتیدن بی حال بؤلگن ویلچرده اؤتیرگن آنه‌سینی کؤردی. آته‌سیگه قره‌دی. آته‌سی اونینگ کؤزلریدن یوره‌گی نینگ سِرلرینی اؤقیدی شېکیلّی:

«آته، کېلینگ بو یېردن کېته‌یلیک.»

«قه‌یېرگه کېته‌میز، بو اؤشــه کېچه و کوندوز یوزلب اعلانی نشــر قیلنه‌دیگن شفاخانه‌دیر.»

«دُهل نینگ سېسی اوزاقدن یاقیمتلی دېب، تؤغری ایتگن اېکنلر.»

«ای خدا، بیلمه‌دیم قچان بیزلرگه رحم قیله‌سن؟»

«هر کون خبرلرده اېشیته‌میزکه کرونا ویروسگه قرشی کوره‌شیش اوچون قنچه نقدی یاردملر بؤله‌دی، بیلمه‌دیک بونچه پوللرنی قه‌یېرگه صرفله‌دیلر؟»

«قیزیم، اگر بو خایینلر سېگیردن بیر تؤبیغی نی بو یورت اوچون صرفله‌گنلریده اېدی، بیزلرنینگ کونیمیز بونده‌ی قرا بؤلمس آېدی».

شــمال، پرده‌نی قیمیرله‌تیب یو باره‌دی و آمنه اېسه قیغولی خیاللردن تشقری

چیقه‌دی. اریغ قؤلینی یوره‌گی اوستیگه قؤیه‌دی. قلبی هر بیر زماندن کؤره تېزراق اوریشینی حس قیله‌دی. اؤرنیدن توریب اوییده‌گی الماری نینگ خانه‌سیگه قؤل اوزه‌تیب، قلم و کتابچه‌نی آلیب دردلرینی یازیشنی ایسته‌یدی. او آنه‌سی کېتگنیدن کېین قنچه بې‌حســاب حکایه‌لر بارلیگینی و قنچه گپیریشنی اؤیله‌یدی:

«ای خدا، ابنــدی مېن کیم بیلن قصه قیله‌ی، هر کــون درس‌دن کېلگندن سؤنگ، برچه کؤرگن و ایشــیتگن نرسه‌لریمنی آنه‌جانیمگه قصه قیلیب بېرردیم کو.»

ایسّیق کؤز یاشلر یاش، اما خیره یوزلرینی هؤل قیله‌یدی. یېنگی نینگ آرقه‌سی بیلن کؤز یاشلرینی اریتیب آله‌دی و آق قاغذ یوزیگه یازه باشله‌یدی:

« آنه‌جان، بو مېن سیزگه یازه‌یاتگن سگّیزینچی خط، بیراق، بو مکتوبلر سیزگه هېچ قچان یېتیب بارمسلیگینی بیله‌من. سیز بیر لحظه هم مېنینگ خَیالیمدن و یوره‌گیمدن چېتده ابمسسیز. سیز نینگ خاطره‌لرینگیز اوی نینگ هر بیر بورچه‌گیده مُهرلنیب قالگن. کېچه‌سی باشیم آستیگه قؤیگن یاستیغینگیز هنوزگچه سیز نینگ قؤللرینگیز نینگ هیدینی بېره‌دی. سیز بو اویده‌گی همه نرسه‌ده اوچیره‌ی سیز. راستینی ایتسه‌م، بو اوی سیز نینگ بارلیگینگیزده اوی ابدی. آته‌م تیریک و عمری اوزاق بؤلسین، لېکن بو اویده و قلبیمیزده سیز نینگ جایینگیز ابدي بؤش. قدرلی آنه! مېن کوته آلمه‌یمن، بعضیده بیز باشقه مملکتده بؤلگنیمیزده و شفاکار و داری اؤز وقتیده یېتیب کېلگنیده، احتمال حاضر بیز بیلن بؤلر ابدینگیز دېب اؤیله‌یمن. آه، مېن اؤشه کونی آته‌م بیلن قنچه‌لر حرکت قیلگنیمیزنی و

سیزنی قوتقریش اوچون هر بیر دروازه آلدیگه بارگنیمیزنی اېسله‌ی آلمه‌یمن. بیله‌سیزمی، بې چاره تاغم سیزگه آکسیجن بالونی ساتیب آلیب کېلیشده قیینه‌لدی؛ اما بو سیز وفات قیلگن کېین ییتیب کېلگن داری اېدی. بیزنی ترک اېتیب کېتگنینگیزنی قنده‌ی اونوته‌ی. قسم ایچه‌من آنه‌جان، شو بیر نېچه کون ایچیده مېن بیر پرچه نانني آسانلیکچه ییه‌دیم. سیز نېچه کون فقط سیرم آلدینگیز نه نان ییدینگیز و نه هم سوو ایچدینگیز، شونی اېسله‌سم یوره‌گیم گوپه الاو آله‌دی. بوگون قۉشنیمیزنینگ کېترلرینی کۉرگنیمده، یوره‌گیم بوتون حسرتدن تۉلدی، ساغینیب-ساغینیب کېته‌ییمن، یانیمده کتّه بیر بۉلشیق آغزینی آچیب مېنی ییگودیک بۉله‌دی.

آخ آنه‌جان، سیزدن کېیین، کیم مېنی سیزدیک یخشی کۉریب سېوه‌دی، کیم سېویملی قۉللری بیلن مېنینگ ساچلریمنی سیله‌ب اېرکه‌لته‌دی و مېنی دنیانینگ اېنگ گۉزه‌ل قیزی دیب اېندی کیم چقیره‌دی؟ بلکه بیر کون بو مکتوبلر کیمگه‌دیر ییتیب بارر، بلکه بیر کون کیم دیر سیز نینگ یۉقلیگینگیزده قنچه یالغیزلیک و آغریقنی باشدن کېچیرگنیمنی و بۉش جاینی کۉریش نقدر اچینرلی اېکن لیگینی بیلر. کیم دیر کرونا بیزنی اجره‌تیب یوبارگن بلا اېکن لیگینی بیلیشی ممکن. یۉق، یۉق فقط مېن و سیزنینگ جسمیمیز بیر-بیراویمیزدن اجره‌لگن، سیز مېنینگ هر بیر نفسیمده لیگیزنی خدابیله‌دی، حتی کېچه‌لر اۉرنیمگه کیرگنیمده سیزنینگ کېلگنیزنی حس اېته‌من و اۉشه مهربان قۉللرینگیز بیلن باشیمنی سیله‌یسیز و مېنی آتیمنی

توتیب هیقیره‌سیز دنیانینگ گۉزه‌ل قیزی دېب آته قۉیه‌سیز.»

آمنه، کتابچه‌سینی دوباره آلیب الماری نینگ خانه‌سیگه قۉیه‌دی و کېچکی آوقتنی تیارلش مقصدیده آش‌خانه تامان باره‌دی. آنه‌سی بو دنیادن کۉچیب کېتگنی بېری، اۉزی و آته‌سی نینگ آغیزیدن هم مزه کۉچیب کېتگن دیر.

او بیردن بو بیر نېچه کون ایچیده آته‌سی بیلن بیر نېچته قیسقه جمله المشگنینی اېسله‌دی و شو بیلن توگه‌دی. آته‌سی اېرته‌لب دکانیگه باره‌دی و چرچاق و قیغو بیلن کېچقورون قارانغیده اوییگه قَیته‌دی.

اونینگ آنه‌سی اوی نینگ اوستونی بۉلیب، جاذبه‌لی کوچ بیلن او عایله‌سینی اطرافیگه تۉپله‌گن اېدی. آمنه پېشانه‌سیگه قۉلینی قۉیه‌دی و آته‌سی نینگ بارلیگینی کتّه نعمت صفتیده قبول قیلیشگه و یاش قۉللری بیلن عایله فضاسیده‌گی قیغونی آلیب تشلشگه قرار قیله‌دی.

تۉستدن، دروازه نینگ تَق - تَقلب کېلگن آوازی اونی خَیالیدن چیقریب یوباردی، او اېشیککه یوگوره‌دی و دروازه‌نی آچگنده او حیرت و قووانچ بیلن بقیره‌دی:

«سلام آته‌جان! قنده‌ی بوگون بیر آز وقت کېلدینگیز؟»

«قیزیم، یۉلدن سېنگه بیر نرسه ساتیب آلگن اېدیم، شو نرسه‌نی شامدن آلدین سېنگه کېلتیریب بېره‌ی دېدیم.»

«وای...»

«آته‌سی نینگ عسلی، بونی سېنگه آلدیم. بیله‌من سېن باله‌لیکدن آپقاق کپترنی کۉپ یاقتیرردینگ.»

کپتر، کیچیک بیر جان‌ذات اېدی؛ اما او آمنه‌نی شو قدَر قووانتیردیکی، آنه‌سینی یۉقاتیش غمینی و کرونا ویروس نینگ دهشتینی بیر لحظه‌گه اونوتیب یوباردی.

آدمی‌لیک اؤلمه‌گن

راپه ـ راسه بهارگه بیر آی قالگن دیر، اما برچه درختلر چقنب یشنه‌گن. رنگ‌سیز و روح‌سیز گللر. زرین هر بیر پیت بو درختلرگه باققنیده، اؤزی نینگ حالی ایسیه توشه‌دی و اؤزی نینگ بو زیریککن غنچه‌لرگه اوخشش حس قیله‌دی:

«کؤپ وقتلردن بیری یامغیر یاغمه‌گن. قیش هم قوپه قوروق اؤتگن. مادامیکه درخت و اؤسیملیکلرگه سوو بیریلمسه، دال ـ درخت نینگ حالی بوندن کؤره یخشی بؤلمسلیگی انیق گپ.

زرین کیچیک دکانچه‌سیده اؤلتیرگن. قؤشنسی نینگ باغیگه قره‌تیب قوریلگن یگانه دیره‌زه‌نی آچیب قویگن او. قیین آته‌سیدن میراث قالگن ایسکیرگن و قدیمی میزنینگ اوستیده، تیکووچیلیک لتّه‌لری تیتکیله‌نیب یاتگن. بیر ییلدن بیری هیچ بیر مشتری دکانیگه باش اورمه‌گن، تیکووچیلیک و دست‌وزلیک ایشلریگه هیچ هم خریدار یؤق. قیغوله‌نیب دیدی:

«قؤلیم ـ قؤلیمگه تیگمه‌یدیگن عجایب کونلریم بار ایدی و یریم کیچه‌گچه، ایگینه، ایپ و تکه.»

همه‌سیدن قیینی، بیر ییلدن بېری دکان نینگ کراسی تۉلنمه‌گن و هر مرته کاکا صمدنی کۉرگن پیتده اۉزینی کۉچه حسن چپگه اوره‌دی، شو بیلن اۉزینی کۉرمسلیککه اورماقچی بۉله‌دی:

«کرونا نامل‌ی ویروس بوتون دنیانی قرا توپراق بیلن یکسان قیلیب و اوروش باتقاغیده قالیب اېزیلگن بو یورت نینگ آدملریگه همه‌دن کۉپراق زیان یېتکزیشینی هیچ کیم هم اۉیله‌مسدی.»

زرین نینگ بغلان ولایتی پلخمری شهری نینگ پس کۉچه‌لریدن بیریده بیرگینه غریبانه کیچک اویی بار اېدی. او، تورموش اۉرتاغینی اوروشلرده قۉلدن بېرگن. کته و کیچیک اوچ ته باله‌سی بیلن حیاتنی اۉلمه جانیم چیقمه جانیم قیلیب تېبره‌ته‌دی. او، اوازق ییللر تیکووچیلیک قیلیب، نهایت اۉتیز مینگ افغانی پس انداز قیله آلگن. زرین بو پوللرگه تیکووچیلیک و قۉل تکیش ایشلرینی رونق بېریش و کۉچه‌سیده‌گی کیچیک دکاننی کراگه آلیش اېدی.

ایش و کوچی جوده یخشی اېدی و ساتیب آلووچیلر هم اوزاقلردن کېلیب یخن، گل تیکیلگن رومال و چرمه‌دوزلیک بویوتمه بېرردیلر. اینیقسه اېندی اونشتیریلگن قیزلر یاستیق پوشلرینی چرمه‌دوزلیککه بېرردیلر. حتی قۉل صنعتی تجارلریدن بیری، هر آی کېلیب زرین نینگ قۉل تیکیشلرینی کابل بازاریگه هم آلیب کېتردی.

اوشبو خاطره‌لرنی اېسلشی زریننی رنجیته‌دی. اۉزیچه نالیدی:

«خدایا، باله‌لرنینگ آته‌سینی مېندن آلدینگ، آدملر دېدیلر چیده خدانینگ رضاسی شو اېکن، بیزله هم چیده‌ب صبر قیلدېک. باله‌لریمنی موشوک باله‌لرینی آغزیگه آلگنی کبی تیشیمگه تیشلب موشیمگه موشتلب کېچه و کوندوز دېمه‌ی ایگینه اوریب تیکووچیلیک قیلیب کتّه قیلدیم.

کۉزلریم اۉتمسلیگی و برماقلریم هم تېشـــیک - تېشیک بۉلیشیگه قره‌مه‌ی شو اوچ ته باله اوچون ایشـــله‌یمن دېدیم. بیر آغیز نان تاپیش بیلن بیر دکان آلدیم، اۉلدیرووچی بو کرونا کســـللیگینی بیزلرگه یوباردینگ، خدایا، اَیت اېندی قنده‌ی قیلیب بو روزگارنی آلغه آلیب باره‌ی؟»

او کیچکینـــه دکانی نینگ تۉرت بورچه‌گیگه، یریم تیکیلگن کییملرگه و توگللنمه‌گن و بورچککه توشیب قالگن یخنلرگه قره‌دی. حتا بیر مرته ایگنه‌نی آلیب، توگللنمه‌گن ایشـــینی توگه‌تیشـــنی خواهله‌مه‌دی. او افسوســـله‌نیب پیچیرله‌دی:

«کرونا ویروسی ییره‌گن وقتده بوتون ســـرمایه‌منی قۉلدن بېردیم، حتی دکان کراسینی تۉلشـــگه هم قوربیب یېتمه‌یدی، بیر قنچه پولگه خام مواد و بیر قنچه‌سیگه اېسه قۉل صنعتی تیارلش مقصدیده تکه و ایپ ساتیب آلگن اېدیم، بیراق اېندی بو وضعیتده نه ساتیب آلووچی بار نه هم بازار.»

او کیچکینه رادیوسینی دلتنگلیک بیلن یاقه‌دی. نطاق نینگ آوازی رادیو سپیکری آرقه‌لی اېشیتیله‌دی:

«خاتینلـــر قـــۉل صنعتـــی یعنی تجـــارت اتاقلـــری معلوماتـــی نینگ کۉرستیشـــیچه، کرونا ویروس ترقه‌لیشی نینگ بیرینچی موجیده افغانستان بۉیلب۸۰ فایز کیچیک تجارتلر ســـقوطگه روپه ره بۉلگن و بولرنینگ ۲۰ فایزی هم ایـــش و کوچلرینـــی توخته‌تیب قۉیگنلر دېـــدی. کرونا بحرانی دنیانینگ ییریک اقتصالرینی بوتونله‌ی رکودگه مواجه قیلگن و افغانستان هم بو کارواندن ییراق قالمه‌گن دیر.

اوشـــبو تحقیق کرونا ویـــروس ترقه‌لیشـــی نینگ بیرینچـــی موجی و مارکیتلرنینگ تعطیل بۉلیشـــی آرتیدن ۱۵۰ته تجارت قیلووچی عیال بیلن اۉتکزیلگن مصاحبه اساســـیده تیارلنگن دیر. بو اتاق نینگ قۉلگه کیریتگن

معلوماتیده، کیچیک تجارتی بؤلگن بیر قنچه خاتینلر ایش و کوچلرینی قیته باشلش کوچیگه ایگه ایمسلر...»

زرین نینـــگ خُلقی آلدینـــدن کؤره کؤپـــراق اچیق بؤلـــه‌دی. رادیونی اؤچیریب قؤیه‌دی. هنوز هم رادیو نینگ سپســـی دکان فضاسیدن بوتونله‌ی ییغیلمه‌گن بیر پیتده سینگلیســـی گل‌جان دکانگه کیریب کیله‌دی. گل‌جان نینگ سپسی رادیو آوازی نینگ جایینی قاپله‌یدی:

«سینگلی‌جان، کؤپ قیغوروب هم اؤلتمیرمه، خدا مهربان دیر.»

«خدانینگ مهربانلیگیگه شـــک و شبهه‌م یؤق، سین بیله‌سن که مینینگ بیرته غمیم یؤق مینگ بیرته غم و جنجال آرتیمدن توشگن.»

«خیر هر بیر قرانغولیکنی، یاروغلیگی هم بار.»

« ایشـــانینگ، گُل‌جان، حیـــات حلقه‌کبی بؤینیمنی قیســـیب بؤغگن، بعضن یوره‌گیم بیخی حیاتدن بدتر یامانلشه‌دی»

«توبه‌دی زرین سینگلیم.»

«وی وی، ســـین نیمه بیله‌ســـن، هر پیت دکان ایگه‌ســـینی کؤرگنیمده تیریمنـــی کیلتیره‌مـــن، دکاننی کراســـینی بیرینگ دیب انـــه هیقیره‌دی مانه هیقیره‌دی دیب، یوره‌گیم گرپ - گرپ اوره باشله‌دی.»

«بیله‌من زرین‌جان، قیین کونلرنی اؤتکزه‌سن، لیکن حوصله قیلیشینگ کیره‌ک.»

«ایتیش آسان گل‌جان.»

«فقط یالغیز ســـین ایمس سن کو، قرشـــینگده‌گی قؤشنینگگه هم قره، خداگه شکر اوی اؤزینگدن، او بیچاره کرایی اویده یشه‌یدی او هم اوی هم دکان کرا بیریشگه مجبور دیر.»

«بوگپنی تؤغری ایته‌ســـن گل‌جان، مینی ایشلریم نینگ بازاری بؤلمسه

هم، حد اقل ساتیب آلگن نرسه‌لرنی تیکیب قؤییبمن خراب بؤلمه‌یدی، او بېچاره نینگ سطل - سطل ترشی، چتنی و مرباسی ساسیب کېتدی مجبور تشقریگه چیقاریب تؤکدی.»

گل‌جان، زرینگه روزگارنینگ قیینچیلیکلرینی چیده‌ش اوچون کؤنگلینی کؤتریب روحیه بېردی. قیته‌دن فعال انگیزه بیلن تیکووچیلیک ایشلریگه دوام بېریشینی ایسته‌دی.

سېنگلیسی کېلیب کېتگندن سونگ، تیکیغ‌سیز قالگن تکه‌لرنی ییغیب تېریب تیکیب بیتتیریشی اوچون قرار آلدی. یخن تیکیشگه باشله‌دی.

«دستمال می‌دوزم، دستمال زیبا، زیب دست یارم باشه...»

اونینگ زمزمه‌سینی اؤسپورین قیزی نینگ سېسی بوزیب قؤیه‌دی.

«هوهو آنه، کؤزلریمیز آیدین بؤلسین منه ینه ایپ ایگینه‌نی قؤلگه آلیب سیز.»

«شلا قیزیم، حیات نینگ باشقه بیر آتی، مجبوریت دیر.»

«آنه مقصدینگیزنی بیلمه‌دیم، نیمه دېدینگیز؟»

«مقصدیم بو که تیریکچیلیکنی اؤتکزیش اوچون ایشله‌شیمیز کېره‌ک.»

«تؤغریسی آنه‌جان، بوگون سیزنی اېسکی پیتلردېک تیکووچیلیک میزینگیز آرقه‌سیده کؤریب کؤنگلیم آچیلیب کېتدی.»

«قیزیم، خداوند خاله گل‌جانینگ هر دایم ساغ بؤلسین، دوباره ایشلریمنی باشله‌شیم اوچون اؤشه مېنی مجبور قیلدی. بؤلمسه یوره‌گیم تیکووچیلیک و یخن تیکیشدن بوتونله‌ی قالگن اېدی.»

«خاله‌م خیر کؤرسینلر.»

«آمین!»

«آنه، مېن هم بیکارمن سیزگه یاردم بېریشیم ممکن.»

«کېل قیزیم، چرمه‌دوزلیگی بیتتیریلگن منه بو یاســتیقلرنینگ پوشینی قلب آلیب آلدیمدن ییغیب آلگین.»

« آنه‌جان، همه نرســه یخشــی بؤلیشــینی و ســیزنینگ تیکووچیلیک بازارینگیز رونق تاپیشینی یوره‌گیمده حس قیله‌من.»

«خداوند تیلینگنی یخشیلککه ایلنتیرسین قیزگینه‌م، تیکیلگن نرسه‌لرنی یریم نرخگه هم آله‌دېگن تاپیلســه ساته‌من، چونکه کاکا صمد دکانی نینگ کراسینی تاپیشــیم کېره‌ک. آته‌سیگه رحمت شونچه وقت بیر نرسه دېمه‌دی دکانی نینگ کراسینی تیلمه‌دی.

***

زرین کاکا صمدنینگ دکانینی کراسینی اؤز قؤلی بیلن ایشلب چیقریلگن متاعلرینی ســاتیش آرقه‌لی تیارلب بېریش اوچــون قرار قبول قیلگن اېدی. شونینگ اوچون هم او چرچمه‌سدن کېچه و کوندوز دېمه‌ی ایشله‌یردی. او حتی یریم نرخ‌ده هم آدملرنینگ کییمینی تیکیب بېرردی. شــیلا هم اونگه کؤپ همکارلیک قیلردی. او بعضاً هیل تشلنگن ایسیغ چای و بیر آز قاوون قاغی کؤتریب آنه‌سی نینگ آلدیه آلیب کېلردی. شیلا بختلی سؤزلر و هزل حکایه‌لرینی ایتیب، او عذاب چېکه‌یاتگن آنه‌سینی کولدیردی.

اگر کیم دیر بو قیزنی و آنه‌نی شــونده‌ی لحظه‌لرده کؤرگن بؤلســه، اولر آنه‌لیک قیز اېمس، بلکه ایکّی دؤســت دېب اؤیلشــه‌دی. زرین چیرایلی و کؤرکم قزینی کؤریب یوره‌گی کوچلنــردی و اونینگ کولگیلری زرین‌گه انرژی بغیشلردی.

زرینگه هېچ کیمگه حامیلیک قیلمســدن و اونگه یاردم بېرمسدن، بیر اؤزی فقط اوچ ته ســېویملی فرزندلرینی کتّه قیلگن، فقط لایدن ایشلنگن منه شو اوی اونگه و فرزندلریگه میراث بېریلگن اېنگ کتّه بایلیک اېدی.

اېندی یاش و اۉسـپورن شـیلا آنه‌سـی نینگ اېرته‌لـب و كېچقورون همدمیگه ایلنگن:

«آنه، آنه‌جان، بیراو دروازه‌نی اورماقده.»

«خدابیله‌دی كون نینگ بو وقتیده كیم دیر؟»

«مېن باره‌یمی؟»

«یۉق، قۉی اۉزیم باریب دروازه‌نی آچه‌من.»

«آنه، قیس دروازه‌نی باریب آچدی.»

«وی ایله‌نه‌ی كاكا صمدكه، اېندی قنده‌ی قیله‌ی؟»

«آنه، نېگه رنگ رویینگیز بونده‌ی اوچیب قالدی؟»

«قیزیم، كاكا صمد حتمن دكانی نینگ كراسی اوچون كېلگن دیر.»

«كۉپ تشـویش قیلمه‌نـگ، یوگوریب بارینگ ممكن دكان كراسـی كېنیدن كېلمه‌گن بۉلسه.»

«كرانی كېنیدن كېلمه‌گن بۉلسه، خی نیمه اوچون كېلگن؟»

«بارینگ آنه، گپ معلوم بۉلسین.»

«هارمنگ كاكا صمد!»

«خیر كۉرگین قیزیم.»

«كاكا صمد، آلدینگیزده جوده شـرمنده من، سـیزگه قره‌گیدېک یوزیم قالمه‌دی.»

«خدا قیلمه‌سین قیزیم، نیمه‌لر دېیپسن سېن؟»

«یۉق كاكا صمد، آدم اگر سـیال هم بۉلسه توشـینه‌دی، یقین كونلرده كرانینگ بیر قسمینی بېره‌من.»

« الاهیم كۉكرگین قیزیم، مېن ایتدیم سېن نیمه دېسن. سېنگه بېریلگن دكان و باشـقه اوچ‌ته قۉشـنیمیزگه بازارده كراگه بېریلگن دكانلر كراسـینی

بغیشله‌گنیمدن خبرسیز ایكن سن.

شو آنده، زرین نینگ قوریب قالگن لبلریده ملایم كولگی مجسملندی.

کتاب جادوسی

بهـــار اؤزی نینگ بوتون گؤزه‌للیگی بیلن ییتیب کېلگن پیت. باغ و راغلر یَم یَشیل بؤلیب، سریغ چیرایلی نوروزی گللر بیلن قاپلنگن. اؤریک همده بادام درختلــری نینگ چقنَه‌گن گللری اېندیگینه تؤکیلگن و درختلر اېســه تینیق برگلر بیلن قاپلنگن، لېکن شفتالو همده ناک درختلری هنوز گللگنیچه یؤق حلی. کؤکلم، یامغیر و توپراق نینگ هیدی یانیده گلله‌گن درخت یاله‌لریده ســیره‌ب تورگن قوشــلرنینگ ویجیر ـ ویجیر قیلیشـــی آدم نینگ یوره‌گینی هیجانلنتیریب کؤنگلینی قیتیغلب یوبارمه‌ی قؤیمه‌یدی.

قیش نینگ بوتون قیینچیلیگی و ســاووغ کونلری اؤتیب کېتگن، باشقه هیچ بیر وقت بونـــده‌ی اچیّق کونلرنی کورمســلیک اوچون اؤزیمگه مژده بېریب دعا قیله‌من. آدملرگه تؤله بؤلگن بیر شـــهر، حلی اؤلیک اؤلگن بیر شهرگه ایلنگن، قؤرقوو و تعجب‌دن میه‌م قیزیب کېته‌دی بعضن.

تؤســتدن قؤرقاق و بیچـــاره بیر آدمگه ایله‌نیب قالیشـــنی هیچ بیر وقت هم اؤیله‌مســـدیم. ایشانیگکی حتی آنه‌گینه‌م ایش دفتریدن کېلگن وقتلریده اونینگ آلدیگه چیقیب ســلام بېریشـــنی هم یوره‌گیم تیله‌مسدی. شونده‌ی

تصور قیلردیمکه اۉز بیریم و بیگانه بیر آدم زیان یېتکزیب مېنی کسل قیله‌دی دېب تصور قیلردیم. یریم کېچه‌لرگچه اوخله‌مسدیم. عجایب خیاللر و قۉرقوو توشلردن قوتیله آلمس اېدیم. اخ او کونلرنینگ هر بیر دقیقه‌سی و هر بیر ساعتی، مېنی شونده‌ی قینردیکه فقط اۉزیم بیلردیم و خداییم. بوتون حیاتیم پوچ و قاره تفکرلر بیلن یوغریلیب قالگن. دنیاگه عشق و امید بیلن قره‌ش اوچون بیرینچی حالتیمگه قیتیشنی اصلا ایشانمسدیم. ماسک تقیشدن کېلیب چیققن نفس قیسیلیشی توغدیرگن قیینچیلیکنی هنوز هم اونوتمه‌گنمن. حلی هم ایریم کېچه‌لر توشیمده کوید ۱۹ کسللیگی نینگ قۉرقووی کۉره‌من. بوتون تنیم تیرلب شیب شیته بۉله‌من و یوره‌گیم دوکّللب اوریشینی اېشیته‌من.

قنده‌ی بیر قیین کونلرنی باشدن کېچیردیم. هفته‌لب اویدن تشقری آیاغ قۉیمه‌گنمن. میوه‌سیز و ترکاری‌سیز یشه‌دیم. بیرینچی و یگانه آرزوم اېسه شفقت‌سیز کرونا نینگ چنگالیدن قوتیلیش اېدی. بوتونله‌ی باشقه‌چه بیر آدم بۉلگندیم. ساچ و سقّالیم شونده‌ی اۉسیب کېتگن ایدیکه حتی بعضن اۉزیمنی اۉزیم تانیمسدیم. کرونا ویروسنی سلمانی و اونینگ بویوملریدن یوتقیریب آلیشدن قۉرقردیم. نیچه آیلردن بیری سلمانی بارمه‌گنمن. نیچه کونلردن بیری آنه‌گینه‌م نینگ گپلری یوره‌گیمدن سنچیب اۉتدی.

«اۉغلیم! نیمه حال تشله‌گنسن، بیر مرته آینه‌گه قره اۉزینگنی نیمه توزه‌تگنسن، اېتینگ سویگینگگه یاپیشیب قالیبدیکو.»

«آنه، مېنی تینچ قۉیینگ»

«اۉغلیم جانیمگه، بونچه هم قۉرقیب اۉلتیرمه، هوشیار باله‌سن، قۉرقیش نینگ اۉزی بدن مقاومتینی توشیریب یوباریشینی یخشی بیله‌سن»

«عسل اۉغلیم، جان همه‌گه شیرین، کۉپ تشویش هم قیلمه، نیچه

کوندن بیری حتی بیر وقت هم نان ییمه‌یسن.»

«یوره‌گیم هیچ نان تیلمه‌یدی. آغزیم زهردیک اچّیق دی.»

«همه‌ســی اؤزینگ نینگ قؤلینگدن، تشویش قیلیب ـ قیلیب اؤزینگنی کسل قیلیب قؤیدینگ.»

«کروناگه چَلینگنگه اوخشــه‌یمن، باشیم گوویله‌یدی، نان و یاغ نینگ هیدی سیره هم یاقمه‌یدی آنه.»

«هیچ گــپ ایمس اؤغلیم، ناحــق اؤزینگه هر بیر گپنــی یوره‌گینگگه آله‌ویره‌سن.»

« کؤپ ایســتیتمه توته‌دی، بخاریگه قنچه چوپ تشلمه‌ی، اصلا جانیم ایسیمه‌یدی.»

تشقریدن اویگه قیتیب کیله یاتگنیمده ماسکنی یوزیمدن آلیب، آشخانه ســاری یوگیریب باریب توز سووی بیلن تماغیمنی چیقه یاتگنیمده ینه آنه‌م نینگ تاووشی بلند ایشیتیلدی.

«تاماغینگنی یرتیب یوباردینگ، هر ســاعت و هر دقیقه ایمس، کونده بیر ـ ایکّی بار توز سووی بیلن غر ـ غره بؤلسین دیگنلر کو.»

«آنه‌جان ایشینگیز بؤلمه‌سین!»

«اؤغلیم یوره‌گیم ســیتیلیب - ســیتیلیب کیته‌دی، تاماغینگنی اوستیگه شــونچه باســیم آلیب کیله‌ســن که هر قنده‌ی کرونا بؤلســه هم اؤرته‌دن کیته‌دی.»

«قنده‌ی قیلــه‌ی آنه، اویله‌یمنکه تماغیمده بیرار نرســه توگیلیب قالگن بؤلسه.»

«همه‌سی تشــویش نینگ قؤلیدن، اؤزینگنی بونچه هم جورتمه، بوتون کابل‌ده آلتی میلیون کیشی یشه‌یدی، بو کؤپگه کیلگن تؤی.»

«بونده‌ی هم ایمس آنه‌جان، جاننی سقلش هم فرض دیر»

آنه‌گینه‌م تۉغـری ایتردی: توز سـوویده کۉپ غر ـ غـره قیلگنیمدن، تماغیم یره بۉلگن ایدی حتـی بعضن قان کېلردی، لېکن کرونادن قۉرقیش تینچ قۉیمسدی، اگر ایسیق سووده تماغنی چیقسه، کرونا ویروسی تماغدن ایچکریگه اۉتمس‌دن اۇرته‌دن کېتیب یوقالردی.

اریغ ایدیم، حلی جوده اریغله‌گنمن، بیلمه‌یمن بو تشـویش و خواطرده نیچه کیلـو وزنیم‌نی بیرگنمن. کۉزلریم چۉکیـب چغلریم چیقیب قالگن. هفته‌لردن بیری کولگی و شـادلیک یوزیمدن اوچگن فقط تشـویش بیلن بولیب قیغو عمانیگه چۉکیب کېتگنمن.

کونلردن بیر کون ایش دفتریمدن معاش‌سیز رخصت آلیش اوچون قرار آلدیم، چونکه همکارلریم بیلن بۉلیب اولرنینگ یانیده ایش قیلیش اوچون اصلا یوره‌گیم ایسته‌مسـدی. او بونی کرونا ویروسـگه چلینگینی هر کون ایشیتردیم، بو خبرلرنی ایشیتیش حالیمنی ینه یامانلشتیرردی.

کونده‌لیک ایشیم تام نینگ کلکینی شیشه‌سیدن تشقریگه باقیش ایدی. اۇتمیش کونلرنی اینتیقلیک بیلن کوتردیم، کرونا تهدیدن قوتیلیب شـهر و بازارگه ایله‌نیب چیقیشـنی آرزو قیلردیم. اۇرتاقلریم بیلن اوچره‌شیب شهر نوده‌گی رسـتورانتلردن بیریده پیتزا تناول قیلیشـنی کۉپ ساغینگنمن. آه، کونلردن بیر کون قدرلی اۇرتاغیم بهزاد مېنگه قۉنغیراق قیلیب اویده‌سـنمی دېب سۉره‌دی:

«سلام، ایناغه اویده‌سن می؟»

«یۉق، یۉق، اویده ایمس من.»

«قه‌یېرده سن؟»

«بیلمه‌دیم...»

«هههههه بیلمه‌دیم، اویله‌شـــیمچه کرونا ســېنی داودیره‌تیب قۋیگنگه اوخشه‌یدی.»

«هدفیم بوکه بیلمه‌یمن قچان اویگه باره‌من...»

«انیق جایینگنی اَیت، قه‌یېرده بۋلسنگ آرقنگدن کېله‌من.»

«یۋق، یۋق، بهزادجان، بۋلمه‌یدی.»

«اوبچه ساغ سنمی؟»

«هه، هه، توزیکمن، اما...»

«او بچه خدانینگ یوزینی کۋر، مېندن نیگه یاشیره‌سن، اگر ساغلیغینگ یخشی بۋلمسه داکتر ماکترگه باره‌یلیک.»

آخ، اۋشه کون هر بار اېسیمگه توشگنده، شرمدن سووگه باته‌من. بهزاد بیلن دوســـت و اۋرتاقلیگیمده هیچ بیر وقت اونگه یالغان ایتمه‌گنمن، لېکن حاضر مېنگ بیر بهانه بیلن اونینگ کېلیشیگه تۋسیقمن.

بعضن بهزاددیک بۋلمه‌گنیمگه اۋزیم حیران قاله‌من. او هیچ نرسه نینگ فرقیدن اېمس. نظریمده او دنیاده اېنگ بختلی آدمگه اوخشـــه‌یدی. چونکه او کرونا ویروســـدن اصلا قۋرقمه‌یدی. باشـــیم باریب قرا یېرنینگ لحدیگه تیگگونچه هم بهزادنینگ دوستلیگینی اونوتمسلیک اوچون آنت ایچگنمن. او قتّیق بیر کونلرده مېنگه زنگ اوریب:

« او بچه، دروازه‌نینگ آرقه‌سیده بیر کارتن قۋییب قیتدیم، یورگیر باریب اۋشه‌نی آل، بیراو آلیب کېتمه‌سین دېدی.»

یـــوز یوره‌کنی بیر یوره‌ک قیلیب، ماســـک تاقیـــب قۋللریمگه قۋل قاپ کییب یوگیریب دروازه‌گه باردیم، دروازه نی آچیش بیلن کتاب نینگ کتّه بیر کارتنیگه کۋزیم توشدی؛

«آخ خدایا، بهزانینگ یخشیلیگینی هیچ وقت ادا اېته آلمه‌یمن.»

کارتننی بیـــر عمللب یېردن کۆتریب اوتاغیم تامان باردیم. دســـتمال و دیتول بیلن کتابلرنی بیرته بیرته تازەلەدیم، کېیین کتابلرنی بیرته ـ بیرته قیلیب آفتابگه تیریب قۆیدیم.

کتابلرنینـــگ آتینـــی اۆقیدیـــم. کتابلر هـــر دقیقه مېنینـــگ هیجانیمی کۆپەیتیرەدی. مېن قیســـی کتابلر و قیســـی یازووچیلرنینگ کتابینی کۆپراق یاقتیریشیمنی بیلگنینی حیران قالگن اېدیم.

«یخشی اۆرتاق آلتیندن هم کۆره قیمتلی دېب، بی گپ ایتمەگنلر.»

اۆزیمچه کولیب یوباردیم، بهزادنی آلتینگه اوخشـــتگنیم قنچه مناسب توشـــگنینی پیقەدیم، دنیانینگ بوتون آلتینلری بهزادنینگ بیر برماغیگه هم یېتمەیدی. بهزاد اۆزی نینگ مهر و محبتینی هر بیر وقتدن کۆره کۆپەیتیرگن. هیجان بیلن کتابلرنی اۆقیش اوچون قطار قیلیب تېردیم.

دســـتلب درویش پنجمنـــی اۆقیماقچی بۆلدیم، اوندن کیین قیســـینی اۆقیســـم امممم کاراموزوف ایناغەلری یۆق، یۆق اوندن سۆنگ جنایت و مکافاتنی اۆقیشیم کېرەک...

آە، قدرلی بهزاد، بو محبت و یخشـــیلیگینگنی قندەی قیلیب ادا ایتەی؟ بوندن سۆنگ، کېچه و کوندوز یورەک قیسیلیشنی اونوتدیم، سوو سیز قالگن آدم سېنگری فقط کتاب اۆقیدیم، کتاب.

هر بیر کتابنی اۆقیب بیتتیریشیم بیلن بهزادگه زنگ اوریب، هر ایکّی میز ســـاعتلب کتاب نینگ ایچکی محتواسی و موضوعی بارەسیده گپیرردیک. بو بحثیمیز بعضـــن کتابنی نقد قیلیش تامان تارتیلـــردی. کۆپینچه وقتلرده کتاب نینگ تورلی مسالەلر بارەســـیده ایکّی میزنینگ فکریمیز قرمه قرشی چیقردی، حتی بعضن بحثلریمیز جنجالگه ایلەنیب کېتردی. کونلردن بیری لندنده یشەیدیگن اکەم قۆنغیراق قیلیب کېلدی:

«قنده‌ی ســن ایناغه‌جــان، تۏغریســینی اَیــت، هنوز هــم کرونادن قۏرقه‌سنمی؟

«اکــه، احتمال ایشانمه‌ســنگیز کرونانی ســوونی ایچگندیک آســان اۏتکزدیم.»

«نیمه دېسن سېن او بچه، سېنی قچان کرونا آلدی؟»

«بوگون، بَب برابر ییگیرمه کون بۏلدی.»

«خداگه شکر ساغه‌لیب کېتدیم.»

«شکر، شکر، قنده‌ی اۏتکزدینگ، سېنکه جوده قۏرقردېنگ؟»

«تۏغریسینی ایتسم اکه‌جان، خداوند بهزادگه خیر بېرسین، مېنی روحیم و ذهنیمنی جوده یخشی اۏزگرتیردی.»

«بهزاد؟»

«امممم آلتینچی صفندن بیر اۏرتاغیم بۏلیب کېلگن صنفداشــیمنی ایته‌من.»

«تانیمن، اَیت قنده‌ی قیلیب بهزاد سېن قۏرقاقنی اۏزگرتیردی؟»

«بیر کون مېنگه بیر کارتن کتاب کېلتیریب بېردی.»

«او بچره، کتاب کروناگه نیمه؟»

«گپنی اېشــیتینگ اکه، کتابنی اۏقیشــدن ســۏنگ کتاب موضوعلری اوستیده مېن بیلن بهزادنینگ بحث قیلیشــیمیز، بوتونله‌ی مېندن باشقه بیر آدم توزه‌تیب یوباردیم.»

«نیمه دېماقچی سن؟»

«ایکّی میز هم هر کیچه کتاب باره‌سیده گپیرردیک، کتاب نینگ آتیدن آلیب یازیش شیوه‌ســی و باشــقه موضوعلرینی محاکمه قیلردیک. بلاخره بوتون کتابنی اوستیده بحث قیلیب فکر المشتیرردیک.»

«او بچه، ایشـــان کتاب اۇقیش حتی گپیریشـــینگه هـــم کتّه اۇزگریش کېلتیرگن.»

«هههههههههه هزللشه‌سیز.»

هزل نیمه، باشـــقه هر بیر وقت زنگ اۇرگنینگده، یوره‌ک قیسیلیشـــدن شـــکایت قیلردینگ، اونده اویلردیمکه روحی کسللیگی بۇلگن بیر کیشی بیلن گپیره یاتگن بۇلسم گویا؟»

«هههههههه مېنی روحی کسللیککه چلینگن کیشی هم توزه‌تدینگیز.»

«ایشان، هر بیر بار سین بیلن گپیرگنیمده، بیر هفته مېنینگ یوره‌گیم قان بۇلردی.»

«ههههههه، حلی بو روحی کسل نینگ وضعیتی قنده‌ی اکه‌جان»

«تۇغری گپ تۇغری یلغان گپ یلغان، مېنکه شـــوگون ســـېندن مثبت انرژی آلدیم.»

بهزاد مېنگه یوبارگن کتابلر، مېنی بوتکول ســـحرله‌دی، مېندن باشقه بیر آدم توزه‌دی. حاضر مېن باشقه دوستلریمگه مثبت نگرلیکنی اۇرگته‌من.

دوست و اۇرتاقلریمدن بیرارته‌ســـی مېنینگ قیینچیلیگیمگه اوخشه‌گن معماگه رۇپه ره بۇلگنینگه متوجه بۇلســـم، تیزده اۇزیمنی اولرگه یېتکزه‌من، اولرگه کتاب آلیب باره‌من، کۇرگن کېچیرگن تجربه‌لریمنی اولر بیلن شریک قیله‌من.

کتاب ســـاتیب آلیش و کتاب اۇقیش مېنگه جـــدی بیر عادتگه ایلنگن. حتـــی بیرار کون قۇلیمیده کتاب بۇلمســـه، حتی دوســـت و اۇرتاقلریم هم اونینگ دلیلینی سۇره‌یدیلر.

اۇتمیشده فقط و فقط بیلیم یورت نینگ کتابلری ایدی، حاضر بهزادنینگ برکتی و اونینگ کتابلری سِحری بیلن یخشی بیر کتابخانه گه اېگه بۇلگنمن،

و آنه‌گینم نینگ ایتیشـــیچه، هر وقت کتابلر ایچیده ســـرگردانمن، وهیچ بیر وقت مطالعه و کتاب اۋقیشدن خسته بۋلمه‌یمن.

بعضن کتـــاب نینگ شـــخصیتلری، تصویرلری و ســـۋزلری ذهنیمنی اۋزیگـــه مصروف قیله‌دی. بار - بار اۋزیمنی بو رومانلرده‌گی قهرمانلرنینگ جاییگه قۋیگنمن. ایریم وقتلرده اۋزیمنی یازووچی اۋرنیگه قۋییب اگر مېن بو رومان نینگ یازووچیسی بۋلسم باشقه بیر توگیچ یازردیم.

آنه مکتبی

رابعه باله‌لیگی و یاشـــلیگینی اوروشـــلرده بای بېرگن. عمـــری نینگ بوتون ییللرینـــی بیر کون هم خواطرســـیز و اوروش نینگ ناخوش خبرلری ســـیز اؤتکزگنینی اېسلمه‌یدی.

هر دایـــم خبرلر بیرینچی سیره‌ســـینی اوروش حادثه‌لری، اؤلدیریش و ویرانگرچیلیک قاپله‌یدی. او اوروش و ناتینچلیک نینگ قاره شـــوم ییللریده توغیلگن و شونده‌ی بیر قرا کونلرده اولغه‌یگن.

او بوتـــون آرزولرینی بـــو ویرانگرچیلیک ایچیده قؤلـــدن بېرگن اېدی. یازیلیب بیره‌لیب کون کؤرمسدن اولغه‌یب اؤیلندی. رابعه هر دایم کؤچه‌سی نینگ دروازه‌سیگه چیقیب اؤلتیریب، مینگ بیر ندامت بیلن مکتب قیزلریگه باقردی.

او ســـنتی متعصب بیـــر عایله‌ده یشـــب اولغه‌یگن. اونینـــگ اؤقیش و اؤرگه‌نیشـــگه بؤلگن قیزیقیشـــیگه قره‌مه‌ی، هیچ بیر وقـــت اونی مکتب‌گه قؤیمه‌گنلر و درسی صنف چوکیسیده اؤلتیره آلمه‌گن.

رابعه ایکّی فرزندنینگ آنه‌سی، قیزی نینگ آتی زهره و اۉغلی نینگ آتی اېسه شـــمس دیر. او هر دایم فرزندلری مکتب باریب درس اۉقیش اوچون سعی و حرکت قیلیب اولگوررردی.

قیزی آته - آنه‌ســـی نینگ ترغیب بیلن مکتبنـــی بیتتیرگن و حاضر کابل بیلیم یورتی نینگ اقتصاد بۉلیمیده درس اۉقیدی، لېکن اۉغلی هنوز مکتب نینگ تۉقیزینچی صنفیده.

رابعه بوندن اوچ ییل آلدین تورموش اۉرتاغینی اوروشلرده قۉلدن بېرگن، بو مدت ایچیده حیات نینگ اېنگ اچّیق و آغیر دملرینی باشدن کېچیرگن. اۉغلی نینگ مکتبی و قیزی نینگ تحصیلی پولینی تامینلش اوچون کېچه و کوندوز تیکوچیلیک بیلن شغللنه‌دی. قیزی صنفداشلری و درسی باره‌سیده قصه قیلگنده، رابعه جوده خرسند بۉلیب کتّه قیزیقیش بیلن سۉره‌یردی:

«قیزیم، قصه قیلگنینگده نیمه دېسن و صنفداشلرینگه نیمه‌دن گپیره‌سن، ایشان مېن بو گپلریندن ایت آله‌من.»

«هههههههههه، عسل آنه‌جانیم، نېگه سیمریمه‌ی سیز؟»

«یشه ای قیزیم، هر بیر گپ‌دن، گپ چیقاره‌سن.»

«اچیغینگیـــز کېلمه‌ســـین آنه‌جان، هزللشـــدیم. خداوند ســـیزنی کم قیلمه‌ســـین. بیزلرنینگ هر بیریمیزنینگ درســـیمیز اوچـــون قنچه زحمت تارته‌سیز.»

«آنه‌سی نینگ گلی، هر قنچه زحمت چکسم هم کم دیر، چونکه سېن و اوکنگ مېنینگ یگانه آرزولریم سیزلر.»

رابعه قتّیق محنت قیلیشـــیگه قره‌مه‌ی، کمدن کم خسته بۉلردی، چونکه هدر کیتگن برچه آرزولرینی فرزندلریده قیدیرردی.»

ایرته‌لب همه‌دن آلدین اویغانردی. باله‌لریگـــه نان و چای تیار ایتردی. توش‌ده اولرنی انتیقلیک بیلن کیلیشلرنی کوتر.

بیرار کون باله‌لریدن بیرارته‌سی کیچیکتیرماقچی بۉلگن‌ده ییر و آسمان اونگه جای بیرمســـدی. بیر عالم تشـــویش بیلن کۉچه نینگ دروازه‌ســـیده اۉلتیریب فرزندلریگه کۉز تیکه‌دی. بو دقیقه‌لرنینگ دردینی فقط بونده‌ی بیر حالتنی تجربه قیلگن آنه‌لرنینگ توشینیشی ممکن دیر. کۉپینچه کونلر حتی قۉلی بیر پارچه قوروق نان و بیر گلاس شـــیرین چایگه ییتمسدی. آچ قارین بیلن فرزندلری بیلن بیرگه‌لیکده توشـــلیک قیلیش اوچـــون اولرنی کوتیب توررردی.

بیـــر مرته زمان نینگ چرخی اۉزگردی. ایـنـــدی هفته‌لب و کونلب زهره و شـــمس اویده‌لر، توشـــگه یقین پیتگچه اولر اوخله‌یدیلـــر. کیچه‌لر هم یریم تونگچه اۉلتیریـــب تلویزیون کۉره‌دیلر. بونده‌ی بیـــر حال و احوالگه اۉرگنمه‌گن رابعه، کون ســـاین پریشـــان بۉلیب اۉزینی - اۉزی ییدی. اوزاق ییللر دوامیده‌گی محنت و تلاشـــلری ثمره‌ســـینی تیکین گینه قۉلدن بیریب قۉییشدن قۉرقه‌دی. کونلردن بیر کون اونینگ جهلی چیقدی، تۉستدن چیغ اوریب بقیریب یوباردی.

«خدایا، بـــو قنده‌ی بیر کون دیر، مین بو حالگـــه چیده آلمه‌یمن دیوانه بۉله‌من.»

«آنه، سیسینگیزنی همه قۉشنیلر ایشیته‌دی، نیمه گپ بۉلگن؟»

«ینه نیمه گپ بۉلسین، سیزلر آپه و اوکه‌لر کیچگچه اوخله‌ی سیزلر، نی درس بار نی سباق.»

«اخ آنه‌جان، مین اۉیله‌دیم نیمه گپ بۉلگن بۉلسه ایکن؟»

«سیزلرنینگ نظرینگیزگه بو عادی بیر گپ.»

«آنه، نېگه حق و ناحق اۉزینگیزنی چینه‌ی سـیز، بو ایشگه بیزلرنینگ گناهیمیز نیمه، همه آدملر بیزلردیک بۉلگن؟»

زهره نینگ گپلری آنه‌سـیگه قتّیق تاثیر قیلدی و اونینگ حق لیگینی هم پیقه‌دی. کرونا ویروس نینگ ییره‌شـی و کۉپینچه آدملرنینگ بو کسللیککه چلینیشی، مکتبلر و بیلیم یورتلرنینگ تعطیل بۉلیشیگه سبب بۉلگن اېدی. شونینگ اوچون هم اۉقووچیلر اویده قالگن اېدیلر.

فرزندلرینی تنبلیک و بیهوده‌لیکـدن چیقاریش اوچون رابعه بیرار ایش قیلیش گه قرار آلدی و موجود فرصت‌دن یخشـی فایده‌له‌نیشـنی اۉیله‌دی. اېرته‌سـی اېرته‌لب اولرنی اویقودن اویاغتیب کرونادان آلدینگی کونلر کبی اولرگه چای تیارله‌دی و کېیین اولرنی درسـلیک کتابلـری بار اتاققه آلیب باردی.

«کېلینگلر کېلینگلر باله‌لری، مېن بوگون سیزگه‌لر اۉقیتووچی بۉلیب در بېره‌من.»

«آنه! تۉغریسی اۉزینگیز درس بېره‌سیز می؟»

«شمس نېگه حیرتله‌نیب قالدینگ، دېمک بوگونگچه آنه‌م مېن و سېنگه درس بېرمه‌گن میلر؟»

«بو که درست گپ دیر، دېمک آنه‌م مکتب نینگ درسلرینی بیلمه‌یدیلر.»

«جیم اۉلتیر دیوانه‌لردیک گپیرمه آنه‌م نینگ یوره‌گی قان بۉله‌دی.»

«قیزیم زهره، اوکه‌نگ شمس تۉغری ایته‌دی مېنینگ سوادیم یۉق، لېکن سیزلرگه قنده‌ی درس بېریشنی بیله‌من.»

اۉشـه کون آنه‌سـی زهره‌دن شـمس اوچون منتظم درسـلیک تقسیم

اوقات توزه‌تیشـــنی ایســـته‌دی و هر کون اونگه معین وقتده درس بېریشینی سۉره‌دی. آنه‌سی نینگ بو ایشدن مقصدی زهره بیلن شمس نینگ هم درس اۉقیشی همده فرصتدن یخشی فایده‌له‌نیش اېدی. شونینگدېک قیزیگه هم کونده‌لیک درسلرینی منتظم بیر تقسیم اوقاتده اۉقیشی و اۉزیگه اوی نینگ ایشلریگه یاردم بېریشینی طلب قیلدی.

کونلرنینگ بیریده شـــمس پیاز و کچالو ســـاتیب آلیب کېلیش اوچون کۉچه نینگ دکانیگه چیقدی و او یېرده صنفداشی مرادنی کۉردی.

«او بچه شمس، اوی تاووغی سېنگری هیچ اویدن تشقری چیقمه‌یسن.»

«مراد، سېن نېگه ماسک تاقمه‌گنسن؟»

«مېن نیمه دېمن، دمبورم نیمه دېدی.»

«مېـــن ســـېنی گپینگنـــی انگله‌دیـــم، لېکن ســـېن مېنینـــگ گپیمنی توشینمه‌دینگ.»

«شمس، اۉزینگنی کتّه ـ کتّه توتمه، درست که سېن بیر ماسک اۉرنیده ایکّی ته تاقفن بۉلسنگ هههههههه.»

«مراد، کتّه متّه بچه‌سن کرونا ویروس قنچه کۉپه‌یگنینی اۉزینگ یخشی بیله‌ســـن، اگر اۉزینگنی غمینگه بۉلمه‌سنگ آنه‌نگ نینگ فکریگه بۉلسنگ یامان بۉلمه‌یدی.»

«مېنی گپگه توتمه شـــمس، قچاندن بېری سېن مېنینگ معلمیم بۉلیب قالدینگ؟»

«گپ معلملیککه اېمس، بو کسللیک چوده یامان دیر.»

«بار، مېنی اۉز حالیمگه قۉی، مکتبلـــر رخصت بۉلگنیدن مېن خوش من، حاضر سېن کېلیب کۉچه نینگ اوستیده مېنگه درس بېره‌سن.»

شـــمس اویگه کېلگونچه یۉلده اۉزیچه اویلیب اگر آنه‌سی اونگه اویده صنف توزتمه‌گنده، صنفداشـــی مراد کبی وقتینی کۉچه‌لرده اۉتکزیب هیچ نرسه اۉرگنمس لیگینی اۉیله‌دی.»

رابعه، درس نینگ یریم قسمیده اوی نینگ اېشیگینی قاشیق بیلن اوریب «شیرین بیر کولگو بیلن اولرگه اعلام قیلردی.»

«فرزندلریم، دَم آلیش وقتی دیر.»

«آنه، دَم آلیش ساعت‌ده نیمه یېیمیز؟»

«شمس اوکه سېن فقط یېیش نینگ فکریده سن هههههه.»

«هیچقیسی یۉق زهره، اوکه‌نگ شمس تۉغری ایته‌دی تفریح‌ده یېنگیل بیر نرسه یېیشلرینگیز کېره‌ک.»

«خی نیمه یېیمیز آنه؟»

«باله‌لریـــم بوگـــون ســـیزلرگه گندنه‌ده ایســـیق بولانی پیشـــیردیم، تېز قۉللرینگیزنی یووینگلر ساویمه‌سین.»

زهره و شـــمس نینگ آنه‌سی باله‌لریگه خانه‌گی صنف و درسنی قنده‌ی قیلیب یخشـــی قیزیق قیلیشـــینی بیلردی. او ییللردن بیری عایله‌سی اۉزی اوچون نیمه اوچـــون اۉقیش و تعلیـــم آلیش شـــرایطنی یره‌تمگنی اوچون حســـرت یېیب کېلردی. حال بوکـــه او اۉقیش و اۉرگه‌نیش نینگ عاشـــقی ایدی. بعضن باله‌لری نینگ یانیده اۉلتیریب اولردن اۉرگه‌نیشـــنی ایستردی. اگر فرصت تاپگن کتّه قیزیقیش بیلن بو ایشنی بجرردی.

قۉشـــنیلر هر دایم بولرنینـــگ آروز قیلردی و هر دایـــم اۉغیل قیزلریگه رابعه و زهره شمســـنی مثال بېرردی. اولرنینگ وقت و فرصتدن قنچه یخشی فایده‌له‌نیشـــی هر دایم باشقه‌لرگه داستان ایدی. کونلردن بېری، قۉشنیلریدن

بېری شریف رابعه نینگ اوییگه کېلدی:

«سلام رابعه سېنگلیم، قنده‌ی سن؟»

«رحمت نجیب‌جان نینگ آنه‌سی، اؤزینگ یخشیمی سن؟»

«سلامت بؤل...»

«ایلگری کېل اویگه باره‌یلیک.»

« یؤق ای، بـو خدا اورگیر کرونا کســللیگینی قؤلیدن هیچ کیم باردی کېلدی قیلمه‌سین دېدیلر.»

« تؤغریسی هم بو کسللیک همه‌نی تیریکچلیک و ایشدن چیقارگن.»

«ها، ینه بو باله‌لرنی مکتبنی درسینی بوتونله‌ی چیقارگن.»

«تؤغری ایته‌سن سینگلی جان...»

«اېرته‌دن آقشــامگچه باله‌لــر بیر ـ بیرینی اوریب شــوخلیک قیله‌دی، تؤغریسینی ایتسم سینگلیم مېنده هیچ حوصله موصله قالمه‌گن.»

«بیرار وقت قیلمه قتیلمه‌دیب بیخی یوره‌گیم نینگ مداری اوزیله‌دی.»

«هان، هان، خداگه شــکر ســېنینگ قیزینگ و اؤغلینگ هوشیار دیر، هم درس اؤقیدیلر و هم تیکوچیلیک ایشــلرینگه یاردم بېره‌دیلر. خدا گپنی آلمه‌گن باله‌دن اسره‌سین.»

ایکّی کوندن کېیین، کؤچه نینگ باشــیده اویی بؤلگن و نېچه عایله بیر یېرده تیریکچلیک قیله‌دیگن قؤشنلردن بیری رابعه نینگ اوییگه کېلدی:

«سینگلیم رابعه، سېنگه بیر جنجال آلیب کېلدیم.»

«نیمه جنجال؟»

«بیلمه‌یمن بیله‌ســنمی بیلمه‌یســن ینگی هفته ایکّینچی اؤغلیم نینگ تؤیی.»

«بوکه جنجال ایمس، توی بخیر اۉتسین خداوند کېلین نینگ قدمینی نیک قیلسین.»

«منتدارمن رابعه سینگلیم، جنجال بوکه اوشه تیکووچی کسل بۉلگن، کرونامی نیمه کسللیک آلگن دېدیلر.»

«وی بیچاره.»

«هان، حاضر همه کییملریمیز میدانده قالگن و کېلین نینگ کییمی هم تیکدیریغسیز قالگن.»

«نیمه دېسن سینگلیم، ینه بیر هفته دن کېیین تۉیلرینگیز بار و بو تامانده بوتون کییملرینگیز تیکیدیریغسیز قالگن!»

«نېچه ته کییم؟»

« بیر ـ بیرته بیزلرنیکی و تۉرت بېش جوره کېلین کیاودن.»

«ای بوکه جوده کۉپ دیر، بیزله هم یکه و یالغوز، بونچه کییمنی آز وقتده تیکیش ممکن بۉلمس.»

«بونده‌ی بیزلرنینگ یوره‌گیمیزنی قالدیرمه‌نگ سینگلیم رابعه، بیزلرنینگ همه امیدیمیز سیزگه.»

«مېن یلغانچی تیکووچیلردن ایمس لیگیمنی اۉزینگیز بیله‌سیز و یالغان ایتیشدن جوده یامانیم کېله‌دی.»

«شونینگ اوچون سیزنی آلدینگیزگه کېلدیم و سیزکع یوره‌گیم تۉله.»

قۉشنی نینگ خاتینی قۉیرگه قۉیمه‌دی، رابعه کییملرنی تیکیب بېریشنی قبول قیلیشگه مجبور بۉلدی، لېکن، کییملرنی وقتیده تیکیب بېریشدن جوده خواطرده ایدی. رابعه اۉزی بیلن اۉزی اۉیلب فکر قیلردی، زهره بیلن شمس آنه‌سینی هر قنده ی بۉلر بۉلمس فکرلردن چیقاررردی.

«آنه، بونچه اؤیلب اؤلتیرمنگ.»

«زهره قیزیم، مېنی اؤیلاو باسگن، بیرته اېمس، قره نېچه‌ته دیر.»

«آنه، ســینگلیم زهره اَیتگندېک اویلاو بیلن هیچ نرسه بؤلمه‌یدی، هیچ تشویش قیلمنگ مېن بیلن سینگلیم سیزگه یاردم بیره‌میز.

«رحمت باله‌لریم، لېکن جوده کؤپ دیر.»

«آنــه، اوی مکتبی یانیــده بیزلرگه درس‌دن تشــقری یخشــی بؤلدی تیکوچیلیکنی هم اؤرگتدینگیز. هههههههههه، اېندی قؤلینگیزگه اره کیره‌میز، بار شمس اوکه‌جان یوگیر ماشیننی آلیب کېل، ایپ ایگینه‌نی اؤتکز.

«صبر صبر کییم نینگ رنگیگه ماس ایپنی اؤتکزه‌ی.»

توگنچ